تحفهٔ وسيميه

الملك لله دخل في حفظ
عبده الحاجي بشير اغاء دار
السعادة الشريفة
لشهر ذي حجة
و مايتو الف

ألم يرضك الرحمن في سورة الضحى
فحاشاك ان ترضى وفينا معذب

من كتب العبد الراجي شفاعة
سيد الكونين الحاجي بشير
ناظر الحرمين الشريفين
سنة ١١٤٣

هذه النسخة الجليلة والمجلة الجميلة من وقف حضرت مولانا صاحب الخيرات الحسان
ساحب ذيل الجود والاحسان منور مصابيح المقاصد بانوار العناية مفتح مغالق
المراصد بمفتاح الكفاية جامع محاسن العلم والعمل حائز مجامع
البر الاكمل الا وهو اغاء دار السعادة الحاج بشير
وفقه للخير المزيد والبر الكثير من هو على كل شيء قدير
حرره الفقير الى الله تعالى محمد امين المفتش
باوقاف الحرمين المحترمين
عفي له

٢٥٩

بسم الله الرحمن الرحيم

وهدوا الى الطيب من القول وهدوا الى صراط الحميد. صدق الله فى مقاله البليغ. وصدق رسول الله فى الاداء والتبليغ. يقول العبد الفقير الشيخ اسمعيل حقى تداركه الله ببريق التجلى ومزيد الترقى. واخذ بيده قبل يوم التلاقى. هذه ابيات اوردها حضرة الشيخ الاكبر. والمسك الاذفر. والكبريت الاحمر. قدس سره الاطهر فى كتاب الفصوص له. وقد حار فى ادراكها اهل العقول. حتى ظن بعضهم ان ما تتضمنه من المعانى مخالف للمعقول والمنقول. فاخذ يخطئ منشئها وليس الخاطئ الا ابن اخت خالته. حوله الله تعالى من سوء حالته. او اكبه على وجهه فى وهدة حماقته. وسود سويداء قلبه بنار لظى من كوة الحقد وسمامه. وهكذا شان الجهول فان المرء عدو لما جهل ومن شانه العقوق. واين هو من فهم كلام من هو اعز من الابلق العقوق. كلا بل هو الله العزيز الحكيم. يعلم حيث يجعل رسالته

من

من اهل القلب السليم. فاردت ان اعلق على تلك الابيات التى كل بيت منها اوسع سرية من سرير السلطان الاعظم. بل فوق المحيط فى العظم. شرحا باللسان التركى المتداول فى بلادنا. المعين على ايضاح مرادنا. ليعم نفعه. ويسهل الزام الخصم ودفعه. على ان الولد المحمود سيرته. المحفوظ سريرته. وهو السيد احمد المدعو وسيم. الذى به جمال الايام بسيم. حفظه الله تعالى من الشين والوصمة. وجعله من خواص اهل العصمة. التمس منى ذلك. ظنا بانى اهدى اليه سبيلا من كل سالك. فاجبته ثقة بان الشيخ المذكور. لا يزال ينفخ فى الروح الى يوم ينفخ فى الصور. لانه كروح القدس من قبل ومن بعد. وكيوحى فى انارة كل سعد. وان كان الاعمى لا يبصر النور. والخفاش يدبر الضوء. فمن نسيم انفاسه يخضر رياض القلوب. وينفتح ازهار حدائق الغيوب. ويتفرد من تعليمه ببغاء البال. ويترنم البلابل المرسلة بانغامها البلبال. سيل حضرة السلطان الاعظم احمد خان. جعله الله كاية القمر متلالئا فى دورة هذا الزمان. وصيره سائرا سيرا محيطا ما طلع المرزمان. من الذى قاد جده حضرة سليم خان الاول. قصر الله

وقفنه فى اليوم الاطول • الى فتح مصر القاهرة • وامده
فى الامور الباطنة والظاهرة • فليكن حضرة الشيخ
كما ضبطوه فى التواريخ المعولة المتواترة والى الله والى
مظاهرة الكلية المصير • فى كل امر يسير وعسير • ولا غرك
فيه كما دل عليه النص الكثير • ولا ينبئك مثل خبير •
مقدمه معلوم اولا كه صوفيه ايله تسمى ايدن طوائفك
اكثرى اهل الحاد • وقفات ايله توسم ايدن كروهك
معظمى اهل عناددر • پس بو مقوله لره نفياً واثباتاً
عدم تعرض اولادر • زيرا بزم كلاممز شول صوفيه
محققين ده دركه آنلر چار مرتبه ده يعنى شريعت وطريقت
ومعرفت وحقيقتده اهل السنه والجماعه عدادنده
وعقائدو اعمالده قران وحديث ناطق اولدوغى
قبيلدندر • نتكيم بو فرقه ناجيه نك اسدّ واورع
واعلمى اولنلردن بمشلردركه • كل حقيقة ردتها الشريعة
فهى ردّ • وقدماء مشايخدن ابو سليمان الدارانى
قدس سره بيورمشدركه بعض حقائق كه قلبمه نزول
ايدر چل روز بيراسن دلمده دورايلرو بن انى ايكى
شاهدله قبول ايلرن • وحلقه عقيده مه ايكى زمامله
بغلرن • كه برى كتاب وبرى سنتدر • وبونك سرى بودركه

طريق

طريق حق كرچه جاده در اما رهزنى بسيار • وبهر گام
هزار خطرى واردركه ارباب اوهام وخيالاتك اولنلر
وغلبه انحرافله كريوه چيده قالنلر دام اسم مضلّه
كرفتار اولوب بيرون عالمدن وارد اولان وساوسى
درون دله داخل اولان الهام توعندن ظن ايدوب
هدم محكماته مؤدى اولان تأويلات زايغه يه وجود
ويررلر • وترويج زيفلرى ايچون مكر وحيله ساز
اولوب بريه تزويرده روباه كبى دنباللرن سوررلر
يوررلر • بناء على هذا سخن حقيقت ميزان قدسله
سنجيده • واهل دل عندنده پسنديده اولمق لازم
كلدى كه معمول بر اوله وحقائق شرائعله دوراتمك
شيردن سمن وزبده اخذ اتمك كبيدركه برى ظاهر
وبرى باطندر نتكيم حديثده كلور • ان للقرآن
ظهراً وبطناً • وابن عباس رضى الله عنهما حقنده
دعاء نبوى ده كلور صلى الله عليه وسلم • اللهم
فقهه فى الدين وعلمه التأويل • پس ظاهر قرآن اهل
تفسير وباطنى اهل تأويل ذاهب اولدوغى اوزره دركه
روح اضافى جسده نوجهله متصل ومتعلق ايسه
حقائقك دخى شرائعه اتصال وتعلقى بويله دركه

فیض حقانیدن بی بهره اوله بی روح جسد کبیدر که
اکا صورت نشأه دیرلو میت کبی زیرا روح حیوانی
مجرد مبداء حس وحرکت اولمغه ایچوندر واجب اولاده
ایسه انسان حقیقی اولمغله انسان حیوانی دکل
فافهم جداً بعد از ین وجه کلام بونده درکه تأویل
تفسیره مطابق اوله ومصادمهٔ احکام اتمیه مثلاً
یخرج الحی من المیت آیتنده تفسیر بودرکه میت
بیضه وحی فرخدر وتأویل بودرکه میت جاهل
وحی عالم در وبوابکسی دخی واقعه موافقدر وجاهلك
میت اولدوغی نفسنه کورندر زیرا روح معرفة اللهدن
بی نصیب اولسه انقطاع مدد روحانی ایله ارض کبی
یبوست قبول ایدوب نشو ونمادن قالور وقرآنده
موسی ایله مثلا قلب وفرعونله مقصود نفس امارهدر
دیدکلری تأویلدر زیرا نفسده صفت فرعونیه واردر
بو سببدن صاحبی فرعون اولور انکچون اهل الله معانده
واذی اوزره اولنلره دجاجله وفراعنه اطلاق اولنور
وبو معنی جهت جامعه اوزره مبنی اولمغله
لکل فرعون موسی دیدیلر یعنی فرعون بسیار اولدوغی کبی
موسی دخی بیشماردر لاجرم هر عصرك فرعونلری بر

موسی

موسی الندن مجروح اولمقدن خالی اولمازلر واخر غرقه
قلزم الزام اولوب فلاح بولمازلر قل فلله الحجة البالغة
ودیمشلردرکه للحق دولة وللباطل صولة ان الباطل
کان زهوقا وبعض معانی واردرکه اشارات
قبیلندندر مثلا فلان کمسنه نك حالنه فلان آیتده
اشارت واردر دیمك ممنوع دکلدر زیرا ولا رطب
ولا یابس الا فی کتاب مبین وفقهده هیچ برنسنه یوقدرکه
بطریق الاشاره قرآندن مأخوذ اولمیه کرك ارباب اجتهادك
مجتهداتی وکرك غیریلری پس عبارتده یساغ واردیسه
قانون اشارتده هیچ یوقدر زیرا عبارت محصوره درکه
سبب نزولله مقیده در ولکن حکمی عام واشارتی
مالا کلام در تحکیم معاویه امام حسینه رضی الله عنه
ملتجی اولدوغندن طعن زن اولدقده امام مذکور دخی
والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبث
لا یخرج الا نکدا دیو محل خوان اولوب اشارت آیتیله
خصمك لسانی قطع ایلدی وبو معنی الی الآن زبانزد
اولوب قالدی وعلی هذا جمیع مواطنده یا بطریق
العباره ویا بطریق الاشاره استشهاده صالح آیات
کریمه واردر وشولکه کلور من فسر القرآن برأیه فقد کفر

بو کلام لسان عربدن خارج اولان مرتبه یه کوره در
والا بر کلامدن مأخوذ اولان معنی که لغت ویا عرف
اکا مساعده ایلیه مراد الهی اولمغله قائلی اکفار اولنماز
مکرکه اجماعه مخالف اوله ویاخود مقطّعاته کوره قطع
بولنه زیرا مقطّعات متشابهات کبی مؤوّلات دکلدر
اکرچه متشابهاتده اولی بودرکه تأویل اولنمیه ولکن
تجسیم وتشبیهدن دخی حذرا اولنوب کیفیتی حقه
تفویض اولنه ید الله واستواء عرش ومجیء وسمع
وبصر وامثالی کبی شول جهتدنکه تأویل شرع اتمك
معارضهٔ عقلیه در عقلا یسر تنزیه وتشبیهك
مجموعنی اثبات ایلیه والا فلاسفه یه ملحق اولور
وشراب طهوری دنیاده کی خمرله تأویل اتمك مناقضهٔ
شرعدر زیرا انك حقنده رجس دنلدی ودخی
فهل انتم منتهون وارد اولوب منهی اولدوغی نصله
معلوم اولدی پس اباحه ی ردّ نصله کافر اولور
وزنا نه حور عین بونلردر دیوب اجنبیاته دست
درازی وبلا مناکحه مواقعه وامثالی دخی ردّ نصوص
قطعیه مقوله سندندر وبویله مواضعده بعض
اهل خیالاته اشرب الخمر وازن بفلانة دیو القاء

شیطانی واقع اولوب خصوص ماده ده قتل غلام
خصوصنده خضر علیه السلم معامله سن ایدوب قیاس
نفسله ربقهٔ اسلامی کردننندن خلع ویا کبیره ارتکابیله
نفسن پایهٔ تقوادن عزل ودفع ایدر بو اول مقام
دکلدرکه ظاهری اوزرینه جریانی صحیح اوله زیرا ارتکابی
عهد اوّل مأخوذی سنانی خبرکه خمر وزنی وامثالنك
حرمتنی اعتقاد وانتهادر وزمان شارع دکلدرکه نسخ پذیر
اوله لاسیما حرمت زنا ولواطه وامثالی اصول
شرائعدندرکه بین الملل متفق علیه در وحالت حیضده
قربان ولواطهٔ صغری وکبری علتده متحددر نتکیم
قل هو اذی نصندن مأخوذ در سؤال اولنورسه که
مشهد اکبر الهی حضرت شیخ محی الدین العربی حضرت قدس
سره تأویلات کثیره واقع اولمشدرکه نصوصه
مخالفدر پس نوجهله حیز قبولده اولور جواب بودرکه
حضرت شیخك هیچ بر کتابنده دفع احکام شرع ایدر
قولی یوقدر بلکه بعض مخالف ظن اولنان اقوالی
اجتهادیات کبیدر نتکیم امام اعظم رحمه الله تعالی
بیورمشدرکه بزم قولمزله افتا ایدن کمسنه دلیلمزه
نظر اتمدکجه فتوی ویرمسون دیمشدر مراد جملهٔ وقائعده

اولان فتاوا مزادلهٔ شرعیه اوزرینه مبنیدر دیمکدر
زیرا بلا دلیل فتوی اولماز انکچون مفتیلره لازمدرکه
ویردکلری فتاواده نقللرین دخی ایراد ایده لر٭
و نقلنه اطلاع بولنمدیغی محلده رأی وقیاسله
عمل اتمیه بلکه٭ فاسألوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون
مضمونیله عامل اولوب اعلم ناسدن سؤال اولنه
زیرا هر بلدن اهلی هر مساٸلیه عالم اولموق لازم کلمز
بلکه علم اقطار عالمده منتشر و هر قطرک بر ضابطه و
حاکمی واردر٭ وکاه اولورکه برادنی بیکدن اعلا
اعلم اولور٭ و فوت اودرکه٭ الحکمة ضالة المؤمن
اینما وجدها اخذها موجبنجه اعلی ایسه دخی
ادنادن اخذ علم ایدن و عار اتمیه اکرچه اکثر علوم
اعالیدن اخذ اولنه کلمشدر تنکیم کلور٭ خذوا
العلم من افواه الرجال٭ زیرا رجالدن مراد درجهٔ
کماله بالغ اولان رجالدرکه کلامی منقح و مهذب
افاده ایدرلر٭ و مخاطبه بر خوش تفهیم ایلر٭ خواص
ندماٸله ملوک کبی٭ و شیخ مزبور بیورمشدرکه
بنم فرعون و هامان و نمرود و امثالی حقنده اعتقادم
مخلد فی النار اولدقلریدر٭ بوندن غیری سوزم وار ایسه

محاکمه

محاکمیه محمول لدردیمشدر٭ و ارباب حقاٸقدن هیچ بر
فرد بو قدرکه کفارک ناردن خروجنه ذاهب اولمشدر
و هر کیمکه انلردن برینه بو معنانک اسنادایلیه
افترا اتمش اولور٭ و اکفار ایدن دخی محتملدرکه کافر
اوله٭ زیرا ایمانی کفر و عدلی ظلم و طاعتی معصیت
و بالعکس اعتقاد ایدن کمسه نک حالی معلومدر و علوم
رسمیه اربابی که دیده تصوراتدن نکران اولمشلر
و درجهٔ تصدیقاتدن مرتبهٔ خیالده قالمشلردر٭ اهل
کشوفک احوالنی نه بلورلرکه هزار مرحله ارالرنده
مسافات و بون بعید واردر٭ مثلا قرآنک یدی و بلکه
یتمشه دک بطنی واردر اهل رسوم ایسه بو بطونک
قدمنه اولاسندن بله دکللر٭ پس بر ایله یتمشک فرقی
نقدر ایسه ظاهربین ایله حقیقت بین میاننده دخی
فرق اولقدر و بلکه دخی افزوندر نظر ایله شول علمه که
عقل جزٸیدن مستفاددر٭ و تفکر ایله شول معنایی که
عقل اولدن مأخوذدر فرقلرن نیجه بولورسن٭ هیچ
مهره بازارله جوهر قیمتدار بر اولورمی٭ و سیاٸس
مجلس سلطان بولورمی٭ شول کل رعناکه هزار کره ازدده
خار جفا اولمغله الده کرمش٭ و خار خار محنت مقاسیله تیلد

بوز ویرمشدر، تره یابانی وچمن خود رو وشکوفه
بی رنك وبوكبی میدر، هیهات ودیمشلردر كه ع
نه بلسون بحر حالن شولكه منزلكاهی ساحلدر، بر دریای
بی پایان وآوقیانوس فراوانك كه كنارندن جبرئیل
كذرا یتمش واسرافیل بوقدر نیروی پرو باله اوجوب
كیتمشدر هربی طهارت اول دریایه نه بلور ودر یتیمی
قدرن نه آكلر، پس اكر كلمات كبارك تأویلنه قادر
اولدكسه فبها والا زاغ وزغن كبی صیاح ایدوب
نیلرسن، وهر اغزكه كلن بیهوده سوزی نه سویلرسن
وار، آت القوس باریها، وقفنجه كاری اهلنه سپارش ایله
زیرا بوریا باف اولان زردوز حالنی بلمز، ونیچه الوحد
كاكاهنه اوتورمق اولماز، وقتك قیل وقالله مرور
ایتدی حالدن بلمدك، وبوتر عشقه كروب قال
اولمدك، نعجب حدید بارد ضرب ایدرسن، اشته بر
كون نار قهر وقطیعه ده یانوب كیدرسن، كل ایمدی
عقله مغرور اولمه اكر افلاطون وبقراط وسقراط
ایسك ده بلكه بر ادیب كاملی بولوب اكا طفل مكتب
اول، وسندخی انك بولدوغی یولی هم اوقیوب قرآنك
حقائقنی وارمه دیرسن وهم اهلنی انكار ایدرسن

یا اهلی اولمیجق حقائقی كیمكله قائم اولور، واهل معارفك
حقنده حسد وعناد دكل بلكه وجودلرن واثرلرن
غنیمت بلمك كركدر، زیرا بو معنی خود بخود اولماز بلكه
صحبته موقوفدر، اكر قابلدر دیرسك فأت بمثله
ان كنت من الصادقین، هر نقدر سلسلهٔ اولیاكلدی
جملهسی حلقهٔ صحبته مربوط، وخیرله ذكرلری طریق
ذكره سلوكه منوط در، نادر واقع اولور كه اویسی
مشرب اوله، زیرا مزید استعداد كركدر كه بلاواسطه
حقدن استفاضه یه قادر اوله المجرده كورمك استرسك
اكر دیداری، نركس جانی اویار غفلتدن، نیجه بر ظلمت
ایچره سن درویش، وقتیدر كیم چقه سن خلوتدن
ذیل علماء عربیه وفحول علوم ادبیه دیمشلردر كه
لا مناقشة فی الاصطلاح، وارباب ظواهرك اصطلاحات
مخصوصه لری اولدوغی كبی ارباب حقائقك دخی مصطلحات
واردر كه معمول بها در واهل رسومك قوانیننه اعتبار
اولمیجق علماء باللهك بطریق الاولی در زیرا بونلر
تخت الاطمار سلاطین معنویه در، وحكمتخانه دینه اساطین
قویه در ودیمشلردر كه ع پادشهسن ایدوكك شمدنكری
قانون اولور وبو مصطلحات فی الحقیقه مصطلحات

اهل اكسير كبيدركه حيرت افزادر. بناءً على هذا
علمى يا كشف صريحه ويا تعليم صحيحه موقوفدر
انكچون برّانيلر اسراف مال ايدكلرى كبى مجرد كتب
ورسائلدن اخذ ايده يم ديينلر دخى اتلاف عمر ايتمشلردر
زيرا معانئ مدلوله علم بالوضعه مترتب اولدوغى كبى
حقائق مضمونه دخى علم بالاصطلاحه دائردر.
اكوجه فى الحقيقه الفاظ وقوالبدن مأخوذ اولان
لوازم حقائقدر يوخسه نفس حقائق دكل وخضر
عليه السلم تعليم اولنان علم لدنى دخى بويلهدركه
لوازمه دائردر. والا نفس حقائق معلوم اولمق لازم
كلسه ماهياتى كما ينبغى ادراك لازم كلور بو ايسه
محالدر شول جهتدنكه ماهيّاتده متجلى اولان نور
حقدر حق ايسه كنهى مرتبه سنده مجهول مطلقدر
بو سببدن. من عرف نفسه فقد عرف ربه. كلامنى
بعضيلر استثناء صورتنده قوّمشلردر. اى لكنه لا يعرف
نفسه فلا يعرف ربه وبو معنادن ما عرفناك حق
معرفتك دنلدى. اى ما عرفناك بحسبك وانما
عرفناك بحسبنا زيرا معرفت الهيه تجلى مقداريجهدر
قلب انسان ايسه تجلئ واسعه واسع دكلدر.

سؤال اولنورسه كه ما وسعنى ارضى ولا سمائى ولكن
وسعنى قلب عبدى المتقى. كلاميندركه وسعت منفيّه
مثبتهدر جواب بودركه بوندن مراد امانت خصوصنده
اشياء سائرهدن سرافراز. وعموم تجليده غيريلردن
ممتاز اولدوغن افاده در. وحقك قلب عبده وسعتى
تجلى ايلهدر. پس تجلى اولمسه ادراك دخى اولماز الحاصل
انسانك وسعت معرفتى وسعت تجلى يه كوره در وتجليات
استعداداته نا بعدر. بو معنادن انسان اوسع
الاستعداد اولمغله تجلياتى دخى سائرلردن اوسع
اولدى. بوندن ايسه كنهى اوزره تجلى وادراك لازم
كلمز زيرا محل كياننك تحمّلى بو قدر ايكچون بعض
تجليات قلبه كنجايش بولميوب اصلنه رجوع ايدر. بعض
رؤيا كبى كه ضبط اولنميوب غايب اولور. بو دخى
حكمت الهيّه دندر. بعدذا علماء ظاهرك تأسيس
ايتدوكى قواعدك بعضيسى موارد استعمالاته مخالف
كلمكله علماء اول مواردى قواعد مجعوليّه درج ايتمكده
خيلى اداره نظر ايدرلر. وطريق تكلّفه كيدرلر فاما
ايوسى بو جهله وارد اولورسه حالى اوزره تركيدر مثلا
قرآنده كلور. ومن اياته يريكم البرق. يعنى فعل كه

مقصدد حكمنده اولميه مبتدا و خبر اولماز ديرلر.
انكچون يربكم كلمه سنى ان يربكم ايله تقدير ايدرلر.
و ترك نصب ان لفظنك محذوفيتندندر ديرلر
فاما فعلى حدثى مشتمل اولمغله بويله مقادره هيئتى
متروك و حدثى مأخوذ اولوب و من آياته اراءتكم
تقديرنده درديمك اولادر. بو صورتده ان كلمه سنك
حذفنه حاجت قالماز. و تسمع بالمعيدى خير من
ان تراه دخى بويله دركه و سماعك بالمعيدى
تقديرنده در. پس بو مقوله اعتبارات كه ارباب
ظاهر عندنده امر واجب كبيدر. ارباب بواطن اكا
اعتبار ايتمزلر اگرچه كلاملرى بينه استعمال عرب
اوزره در. و الا بلاغت و فصاحتدن خارج اولور
و بعض مواضع قرآنيه ده كه كلام بلغا ايله
استشهاد ايدرلر. استعمال قرآنى تقويت و اعتقادا
اهل لسانى تمكين ايچوندر. و الا كلام بلغاده وارد
اولمسه دخى قرآنك صحت استعماله كافيدر.
زيرا كيمك جانى وارد ركه استعمال قرآنه زبان درازلق
ايده و الا مرتد و مقتول اولور. و صاحب الكشافك
بعض قرائك عدم صحتنه ذاهب اولديغى قواعد

عربيته يه و يا اعتبارات بيانيه يه مخالفتى سببيله در
قراء سبعه و عشره نك ايسه هر برى علوم عقليه و
نقليه ده ماهر و هر برنده لباس كماله ظاهردر.
پس او مقوله وضعه مخالفتنه نقل ايتمزلر و لكن
فى الجمله ثبوت نقل حالى اوزرنه ابقاسى موجبدر.
هرچند قواعد و اعتباراته مخالف كورنورسه ده
و فوق كل ذى علم عليم مع هذا بعض تراكيب وارد كه
هيئاتى معتبردر فقط. امن تذكر جيران نظمنده اينت كى
و قرانده مثل ما اوتى رسل الله الله. هيئتى دخى بويله دركه
بعض كبار ذاهب اولمشلردر مع هذا مبتدا و خبر اولسه
كلام برى برندن منقطع و نظام مختل و مشوش اولور
كما لا يخفى و سورۀ فاتحه اولنده واقع اولان بسمله ده
دخى جار و مجرور. الحمد كلمه سنه متعلقدر ديمك دخى
جانب معنايه راجعدر. يوخسه امر لفظى اوزرينه
مبنى دكلدر. زيرا امر لفظيده حرف جر محذوفه متعلقدر كه
ما بعد البسمله كلام مستقلدر. و لكن صورت كلام
و هيئت بسمله و حمدليه نظر اولنسه كويا نحمد الله تعالى
باستعانته اسمه الشريف ذكره ديمك اولور. و قرآن
لغات قبائلدن يدى عدد لغت اوزرنه نازل اولمغله

محل اشتباه اورادن تتبع اولنور نتکیم ابن عباس
رضی الله عنهما بیورمشلردر که قچان سزه غرائب
قرآندن برنسنه خفی اولسه آنی شعرده طلب
ایدیکز زیرا شعر دیوان عربدر و بو رادندرکه
حضرت فاروق رضی الله عنه منبر اوزرنده تخوف
لفظنی حاضرلره سؤال اتدکده هذیل قبیله سندن
برشیخ قائم اولوب تخوف بزم لغتمزده تنقص
معناسنه دردیدی نتکیم تفاسیرده او یأخذهم
علی تخوف آیتنده مبیندر و بوندن ظاهر اولورکه
انسان برنسنه یی علی الفور انکار اتمیه بلکه
انک ایچون محل تفتیش ایلیه والا مفتضح اولور
نتکیم ارباب انکار کلمات کبارده توقف اتمیوب
طعن و تشنیعده قصور اتمزلر و بو معنی انلرک ایمانده
قاصر اولدقلرینه دلالت ایدر که اکا ایمان مثقالی
دیرلر و شول ایمان که کاملدر اکا ایمان دیناری
اطلاق اولنور نتکیم محلنده مفصلدر و کلمات
اولیاء مکاشفین معانیسی ایله بله نازلدر و منصبه
اولور پس قلب و قالبک مجموعی فی الحقیقه حقه
مضاف اولور انکچون حدیث قدسیده بیورلدیکه شول

کلامه که رسول الله صلی الله علیه وسلم بالمعامله
ویا منامده انک ایله اخبار اولنه بعده کندی عبارتلریله
اکا صورت ویره لر زیرا نفس معنی القاآت شیطانیه
وهواجس نفسانیه دن مقدس و مطهر اولوب
بالذات قدوسدن وارد اولدیغی کبی الفاظ و عباراتی
دخی شائبهٔ اوهام و خیالدن مبرا و تعمل و تکلفدن
معرادر شول معنادنکه اصلاح وجود و تزکیهٔ
نفس ایدنلرده اوله مقوله شوائب اولماز و سورهٔ
نجم ده که تلک الغرانیق العلی وان شفاعتهن لترتجی
قصه سی وارددر اضلال ناس و امتحان مؤمنین
ایچون الحاق شیطانیدر یوخسه حاشا جناب نبویدن
صادر اولمشدر انکچون بویوردر فینسخ الله ما یلقی الشیطان
زیرا باطلک دوام و ثباتی یوقدر و اهل انکارلر ارباب
حقا نقلک حالی همان شونک مثلیدرکه کلور
او سعتهم سبا و اودوا بالابل یعنی انلر بنم دوه لرم
نهب و غارت ایدوب کوتروب کتدیلرسه بن دخی
انلره فی المثل قارنم طویجه سب و شتم اتدم یا
ایساع سب اتمکله قادر طویماز بلکه لحوم ابلی تناول
و اکلدن طویارسه ایللر لحومله تنعم اتدوکی زمان

سن اغزیکی هوایه آچسک نه فائده کذلك ارباب
فیض جام سرشار معرفتی نوش ایدوب بزم عیش
حقیقیده ذوقلر وصفالر سورسونلر سن انلری
سب ایده طوره بق کورکه طعام معنبر و مفلفل
تناول ایدن سلطان اعظم ایله لحم قدید مالح اکل
ایدن کدای بی درمان برمیدر قنی عقلك کرسندمی
مطبخ سلطانه خدمت ایده سن وقپوده دکنك
یینلره بدل نفائس اطعمه ولذائذ اغذیه تناول
ایده سن بلمزمیسن که غدا قیوم اسمنك سندنده
ای ناقص قوت حیوانیه‌دك یرنده فاما انکله قائم
اولورمی ظن ایدرسن بلکه سن اپاقدن دوشدك
ینه بی خبرسن زیرا سکا تاب وتوان فیضلر کلور
چونکه وللارض من کأس الکرام نصیب فحواسنجه
جرعه جام اولیا نوش ایده سن فی الجمله بانصیب سن
وبلکه اعتقاد وخدمتك ایله نوشانوش اهلی اولهسن
والله الفیاض ومنه یفیض علی البال فی الغدو
والاصال قال المشهد الاکبر السابق لارشاد کل لاحق
فوقتاً یکون العبد رباً بلا شك بوراده وقتا ایله
مراد مقامدر کرك اوراده زمان اعتبار اولنسون

وکرك اولنمسون زیرا کامللرك بر مقامی واردرکه
آکا لا لیل ولا نهار عالمی دیرلر وقت وزمان ایسه
لیل ونهارله متعیندرکه جسده تابعدر وصول الی الله
ایسه روح وسرله حاصل اولور وسر اوزرینه زمان
جاری اولمامقدن جسد اوزرینه دخی عدم جریان لازم
کلمز سؤال اولنورسه که بو معنی کامله مخصوص
دکلدر زیرا هرکسده روح وسر مرتبه سی ابداع اولنمشدر
جواب بودرکه کامل ایله غیر کاملك میانی کما بین
السماء والارض در زیرا بالفعل ظهورله بالقوه
حصول برابر اولماز نظرا یله که بر فقیرك خانه سنده
دفینه اولسه فاما فقیر آکا مطلع اولمیجق بالفعل
غنی اولماز انکچون آکا فقیردیرلر غنیدیمزلر والا
احوالده عدم تفاوت لازم کلور اختلاف اسما ایسه
اختلاف احوال وکیفیاته دائردر ناقصك طرف
وجوبی طرف امکاننه تابعدر انکچون بالکلیه جسد
حکمنده در کاملك حالی ایسه بالعکسدر انکچون بالجمله
روح پایه سنده در بو جهتدندرکه قبرده جسدنه اخلال
کلمز روحه کلمه یکی کبی اشته بو مقامدن مرکب
بسیط حکمنده اولور وحدیثده کلور لحمع الله

وقت لا يسعني فيه ملك مقرب ولا نبي مرسل يعني وجه
خاصدن حقه دخولني وقتله توقيت اتدي تفهيمدن
اوتوری مع هذا حقه زمان اولمدوغی کبی حضره داخل
اولانه دخی وقت اولماز پس وقتله مقام مراد اولور
شیخك نظمنده دخی وقتله مراد اصطلاح صوفیه ده
فنا في الله دیدکلری مقامدرکه اکا دائرهٔ اولی دخی
دیرلر واو ادنی دخی اطلاق ایدرلرکه بو مقامده عبدك
عبودیتی ربك ربوبیتنده بالکلیه فانی ومستهلك
اولور شویله که کندینك فعل ووصف وذاتندن اثر
قالماز وتعلقات کونیه سی بالکلیه منقطعه اولور زیرا
لمن الملك الیوم لله الواحد القهار وفقیحه قیامت
کبراده جمیع وجودیات متلاشی اولدیغی کبی قیامت
صغراده دخی تجلیٔ احدیت ایله جملهٔ کثرات مقهوره
ومضمحله اولوب سکران سما وارضدن بی شعور
اولدیغی کبی عبد فانی دخی بی شعور اولور وبوندن
نفس اشیا بالکلیه مستهلك اولمق لازم کلمز بلکه وجود
موهومنك اعتباری ساقط اولوب کوزه کورنمز اولور
دیمکدر نتکیم قیامت کبراده دخی جمیع اشیا معدوم محض
اولماز بلکه صوری استحاله ایدرکه هر نسنه عناصره

دونر یعنی اصلی نه ایسه اصلنه رجوع ایدر نتکیم دیرلر
کل شیء یرجع الی اصله حتی نفقد ارواح کلیه وجزئیه
واریسه روح اعظمه عودت ایلر وانکله بحثالوق سرك بو اولور
والا شول کنز مخفی که ظهوره کلمشدر ابدی نهان اولماز
بلکه تفصیل اجماله مردود اولور نتکیم آفتاب دائما ماهه
اعطاء نور اتمکده در ولکن بدریتندن صکره تدریجله بینه
اول نوری آلور وماهه آخر شهرده بالکلیه محاق واقع
اولور شویله که جرمندن غیری اثری قالماز یعنی قرصه
ماهه سراپا زوال وفنا کلمز زیرا مقصود اولان نورك
ازدیاد وانتقاصی ایله امور مختلفه اظهار ایدر چونکه
بو معنی تمام اوله نور قمره حاجت قالماز بلکه اصلنه ارجاع
اولنوب جرمی معنای آخر ایچون ابقا اولنور که تجلیٔ
دکر ایله تجدید زماندر اشته فانی في الملك سوق ارادی
وفنائی ده بقاء شیخی بو معنایه دائردرکه تجلیٔ آخره
منتظردرکه اکملیت انسان اکا موقوفدر زیرا تجلیده
اجمال اول فنائی بینه تفصیله مردود اولوب قیامت
کبراده انتشار ایله مجازات حاصل اولدیغی کبی قیامت صغراده
دخی تکرار صحوله ملاقات حاصل اولور زیرا کوره اولا
اولان فناء کلی به في الحقیقه ملاقات دیمزلر زیرا

برشی کندی کندینه ملاقی اولمازه انکچون شرعده حین
ملاقاتده بری برینه اغنا منهی اولدی فافهم جدًّا برینه
صددده کلدلم که نظم شیخده اولان یکون عبارتندن
مفهوم اولان کینونت ذکراولنان فناء کلی یه
راجعدر که فی الحقیقه ربوبیتی تحقیقدر نتکیم بعض موادده
دیرلرکه سن ارادن چقنجه بو ایش بتمز و بو مقامده
بنلك و سنلك بردره و بوندن ظاهراولورکه بو راده
کان ده معنای وجود و تحقیق رایحه سی واردر نتکیم
امام النحو اولان سیبویه کان کلمه سی وجود ایچوندر
دیمشلره و بو خصوصده اصابت ایلمشلره زیرا معنای
وجود و تحققه محمول اولنجق انکله چوق مشکل منحل
و مفاسد منصلح اولور نتکیم علماء تفسیره روشندر
و بو کینونتك ظاهری معنای تحول ایهام اتمکله عبد نجه
رب اولوردیو محل تردد و انکار اولور زیرا عبدك
وصفی امکان و فقر ذاتی و حالی حدوث و ربك وصفی
وجوب و غناء ذاتی و حالی قدمدر و استحاله ممنوعدر
زیرا قلب حقیقت لازم کلوره پس اوصاف و احوالك
فی الجمله تغیرندن تحول ذات اقتضا اتمز زیرا تحول
و حلول و اتحاد و امثالی جمله سی باطلدر ارباب کشفه و الحادن

ثانیدر صوفیهٔ محققین ایسه بو مقوله اعتقادات
زایغه دن مصونلردره و انلرك مذهبلرینه وجودی مذهبی
دیمك فاسددر زیرا بو مذهبده اولنلر بعض فرق نصارایه
الحاق اولنورلره انکچون قاضی عضد مذهب صوفیه یی
مذهب وجودیه دینن فرق ایله مدیکندن مواقفده مخالفلر
نسنه درج ایدرکا شکی مواقفی موافقه تصحیف ایدیدی
کندینه خیر اولوردیه فاما نه چاره که طریق عقلی بو منزله
ایرمزه و اعمی اولان جمال یوسفی کورمزه و طائر قدسی
وهمای اوجی برده قرار اتمکه تنزل اتمز ایکی ع
قنی الجق اوچرکه که پرستو وفقیجه پرستو مشرب
اولنلر اسفل سافلینده قالمشلره و زاغ و زغن کبی حوالی
خاری المشلردره ای سنك زورق دلك کرداب عشقه افتاده
اولدیغی وارمیدر که دور فلك ندر بیله سنه و سرکردان
دریای درد آشدیمی که سیلاب فنا ده نشیب و فرازدن
بی شعور اولنلرك حاللرین ادراك قله سنه نیجه عقله
اویارسنه اوش برکون طویارسن که لباس تصوری ذهنکدن
صویارلره و معرفتدن بی بهره دلك اوزرینه تن برهنه کبی آب
کرم حسرت قویارلره یا نوب یا قلوب امان دیرسنه و خوان
بهنا ورا بتلاده کباب و بریان برینه جکرخای اولوب دیرسن

ومن الله ذی المنن الهدایة الی قصد السنن • وتقریر بوندن
نظم شیخك مؤداسی بو اولدی که هر وقت وهر حال
وهر مقامده واردر که عبد اول وقتده رب اولور یعنی
وجود مستعاری صاحبنه تسلیم ایدوب کندی اراده‌دن
چقر وتجلی وحدت ایله جانب کثرت بالکلیه مضمحل
اولور • وعبد اول شرایسه ینه اول مرتبه‌ده قالور که
بوقلق دیدکلری بودر زیرا نیستی عبدك وهستی ربك
صفتیدر • پس بو مقامده عبد نیست اولور یوخسه وجود
امکانیسی وجود واجبه تحول ایتمز فحاشا حاشا هو هو
والاشیاء اشیاء • یعنی حالا وجود حق محقق •
ووجود خلق موهوم مطلقدر وموهومك موجوده
اصلا نسبتی یوقدر ذره‌نك آفتابه نسبتی اولمدیغی کبی
اگرچه انك وجود موهومنی اظهار ایدن آفتابدر زیرا
آفتابك عکسی اولمسه کالاول موهوم مینده قالور
ونابود اولور • اشته بو رادندرکه دیرلر اشیا
فی نفس الامر معدومات وافاضهٔ وجودله موجوداتدر
وبو افاضه ایله موجود اولمسی همان ذرهٔ موهوم
الوجودك عکس نور آفتاب ایله موجود اولمسی کبیدر •
اشته وجود ایچنده خیال وخیال ایچنده وجود بودر •

نظر

نظر ایله آیینه‌یه که صورتك نیجه منعکس در شویله که
اگر صورتك اکا محاذی ومقابلی اولمسه عکسندن اصلا
اثر گورنمز • پس بو نور حقدر که سنی مرآت امکانده اظهار
ایتدی وسن سکا نظر ایلدك فافهم جدا فانه لا یزاد
علیه • ولا یضم کلام آخر الیه • ای مؤمن نظم شیخده
اولان کان نك تحقیقنی بلدك که فی الحقیقه عبدك
فناسنی وربك بقاسنی تحقیقدر ومثال سکرانده دخی
اخذ ایلدك که انسان کامله گوره مقصود اولان تعلقات
فانیه‌نك فناسیدر یوخسه تعینات خارجه‌نك دکل
زیرا موت فنائی ایله فانی اولانه فنا اندر فنا واردر که
اشیاء فانیه‌نك صورت ومعنا سندن فنا وجسد و
روحك مجموعندن بی شعوریدر • وبو مقام فناء کلیده
منصور حلاج انا الحق وجنید بغدادی لیس فی
جبتی سوی الله وابو یزید بسطامی سبحانی ما اعظم
شانی وشیخ شبلی وقت صلوتده کمال سکوندن
متحیر اولوب نیجه اولور حالم که اگر نماز قلورسم مشرك
واگر قلمزسم کافر اولورم دیمشدر که جمله سنك مآلی
تحقیق مذکوره راجعدر یوخسه دعوای ربوبیت دکلدر •
مثلا حلاجك بو مقامده انا الحق کلمه سی هو الحق

دیمکدر ولکن محلّ کیانی دن صادر اولمغله محجوب اولنلر
انك صورتنه فریفته اولوب لحم و شحمدن صادر اولدی
قیاس اتدیلر وآخر بردار اتمکه سبب بو اولدی اکر اول
وقتده حکّام حقیقت بین اوله لردی ماجرای برداری
برطرف اولوردی بلکه صورت شرعدن بله غافل
اولدیلر زیرا حدیثده کلور ان الله یقول علی لسان
عبده سمع الله لمن حمده اولئك هم الغفلة الجهلة
وان کانوا علی صورة المتیقظین العلماء الکملة
ای مؤمن سکا اول مثال بس دکلمیدر که شجرهٔ موسادن
علیه السلم انی انا الله صداسی وارد اولدی بس
تجلی منه مقوله سنه اوزرنه واقع اولور سه اندن
اثر الهی صادر اولمق مستبعد میدر خصوصا که انسانك
نشأه سی جمعیتده و جمال و جلالی احتواده کلیتده در
بناءً علی هذا اشیاده واقع اولان احوال خارقه یی
تصدیق وانسان مکرّمده ظاهر اولان آثار کرامات
حالیه یی تکذیب اتمك محضا کور وکر لکدندر والسنه
مشایخده برلکه یتدی وحقله حق اولدی دیدکلری
دخی معنای مذکوره راجعدر اکرچه صورتا ایکیلك

برلك اولدی دیمك شئینك شئ واحد اولدوغنی

کوسترر که اتحاد معنا سیدر بو ایسه باطلدر زیرا وجود
قدیم ایله متحد اولمماز که میاننده منافات واردر
و وجود حقّه وجود خلق مزاحمه اتمز واصلا شرکت کوترمز
پس وجود موهوم وجود محقّق ایله نیجه دنك اولور
وبرلك بولورکه ایکیسنك وجودی فی المثل آب وحباب
کبیدر یعنی اشیا حباب وار در که دریای وجود حقیقی نك
تموّجندن ظهوره کلمشلردر وانك صورتنه نظر ایلین
دریاد ردیمز بلکه دریانك اثر یلردر واثر اودر که
برشنه نك وجودنه دال اوله پس حباب وجود آبه
دال اولدیغی کبی اشیا دخی وجود حقّه دالدر که شواهد
توحیدندر واکا برهان لمّی دیرلر که من عرف نفسه عرف ربّه
مرتبه سیدر و بر برهان دخی واردر که آکا برهان انّی
دیرلر که من عرف ربّه عرف نفسه مقامیدر زیرا مراتب
الهیه بحسب الاستعدادات والمشارب متفاوتدر
الحاصل برلکه یتمکدن مقصود وجود مجازیدن خلاص
و وجود حقیقی یه بطریق المشاهده وصولدر که طریقی
کونینه لمحه قالممقدر وحقله حق اولمق دخی فنا کلیدن
عبارت و بقاء حقیقی یه اشارتدر یوخسه ملاحده کبی
لعنهم الله علی حدة ذاهب اولدقلری وعلماء رسوم اکلدقلری

دکلدر نا علم ذلك ای صاف دل و عاشق مقبل
بو مقامك حقائقی حددن بیرون و قیاسدن افزوندر
فاما بو مرتبه یه شکر بیشمار و حمد بسیار ایله که
بو بیچاره حقی قلمندن چکیلن اولدی و معانی
حقیقیه صورت بولدی و بو بابده غرقه یاب بحر حیرت
اولنلر بو نکله کنار سلامته دست و پا اورمزلر
و حرکتلرن منزل سکونه ایرکورمزلرسه یا دخی نیله
خلاص اولورلر لله الحمد که عروس معانینز زیب و
زیور شرعله جلوه کر و خانهٔ اعتقاد و عملمز شمع سنت ایله
روشن و پر نور و فردر ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء
هذا عطاؤنا فامنن او امسك بغیر حساب لمحرره

شیوهٔ معنی کرکلدر کر چکم کفتارده
قدر زاید وار در اما لفظ کوهر بارده
بر ك كلدن علت غائیه خوشبودر ولی
اوزکه حالت وار نظر قیل رنکنه رخسارده

ثم نعود الی شرح الباقی من الابیات والمصاریع
بعون العلی الرفیع **و وقتا یکون العبد عبدا بلا افك**
بو مصراعده اولان وقت و کینونت اولکیده کی کبیدر
افك همزه نك کسر و فتحیله کذبدر که اصلندن مأفوك

و مصروفدر یعنی بر نسنه نك یوزی حقه اولاجق ایکن
اورادن باطله مصروف اولمق افکدر صدقك وجهی ایسه
مأفوك اولسه کذب اولور و قرآنده کلور انی یؤفکون
یعنی نه معنادن حقدن باطله مصروف اولورلر که
اعتقاد و عمللری وجه شرع اوزره دکلدر یعنی عبد
کاملك بر مقامی دخی واردر که اول مقامده عبد محض
اولدیغی متحقق اولور شویله که ادعاء عبدیتنده
کذب اولماز زیرا شائبهٔ ربوبیت اولدیغی یرده ادعا
عبدیت کذب اولور و اول مقام لسان صوفیهٔ
محققینده قدس الله اسرارهم بقا بالله اطلاق اولنور که
بو مقامده رسم عبد باقیدر که اکا دائرهٔ ثانیه درلر که
حکمی تعقید در تنکیم دائرهٔ اولانك حکمی تحلیل در
یعنی فنا فی الله مرتبه سنده ان الله یأمرکم ان تؤدوا
الامانات الی اهلها مقتضاسی اوزره عقل اولدیکه
بر چاطوارده مرور ایدوب عالم انسانه کلورکن هر طوردن
بر خاصه اخذ اتمش و بر امانت المش و انك صبغی ایله
مصبوغ اولمش ایدی حقه عروجنده امانات مأخوذه یی
محللرینه تسلیم ایلر و هر طورده بر باشقه و جمله حل
ترکیب ایدوب کیدر تا که سری سر حقه واصل اولور

تعیّنا تندن اثر قالماز، واذن الهی اولورسه بر دخی
بو عالم کونه رجوع ایدوب اطوارده ترك ایلدیکی
اوصافی بربر جمع ایلر، وبالآخره صورت بشریته
دخول ایدوب یا مقام قلبده ویا مقام روحده
قرارداده اولوب یا کندی نفسیله ویا ارشاد
امّت ایله مأمور اولورکه مقام قطبیتدر، ولکن قطب
وجود اولورسه غوث اعظم دنلورکه انك اسمی
عند الله عبد اللهدر، والّا قطب ارشاد اولور، وبو
ایکی مرتبه دخی تجلّی عینی یه موقوفدر، زیرا تجلّی علمی
اهلی ارشاده قادر دکللردر، انكچون علماء ظاهر مرتبه
ارشاددن بی بهره لردر زیرا انلرك ارشادلری
احکامه در بو سببدن انلره علماء بالاحکام دیرلر،
وعلماء باطنه علماء بالله دیرلر که بونلر ذات وصفات
وافعال حقّی کشفله بیلورلر که عین در سائرلر ایسه
عقلله بیلورلر که علمدر، وهر عالم کرچه علمی مرتبه سی
حقّه واصلدر، فامّا وصلتی ناقصدر زیرا حقّی بر جمله
معلوم ایدنمشدر، رسم ایسه الفاظ کبیدر مثلا
برکسه تلاوت قرآن ایدوب فامّا معانیسنه اطلاع
اولمیجق انك حدّی مرتبهٔ لسانی تجاوز اتمز واکر

معانیٔ مدلوله سنه اطلاعی اولوب ولکن حقائقدن
بی مایه اولسه اولکیه کوره عالم واهل حقائقه کوره جاهل
اولمش اولور بو معنادن قرآنه بکر دردیدیلر زیرا اهل
رسومك ابکار حقائقه دست رسلری یوقدر، شول
وجهدنکه حقائق حور مقصورات فی الخیام مقوله سیدر
وهر کسك منکوحه سی اجانبه نا محرم اولدیغی کبی
حقائق دخی مقام کشفدن دور، ویا انکارله مقام
قبولدن مهجور اولنلره نا محرمدر، شوقدر وار درکه
عقل قدسی اهلی نك کشفله حقائقه اطلاعی یوغیسه ده
اعتقاد پاکی جهتندن فی الجمله طوطی کبی تعلیم قبول
ایلر، ووراء عقلده اولان اسراره دخی قدس وطهارتی
مرتبه سی استشراف ایلر، وکشفله عقل قدسی اراسی
نبوت ایله صدیقیت میانی کبیدر که حجابی رقیقدر
وبو تقریردن مفهوم اولدیکه علمانك ارشادی عموم
وعرفانك خصوص اوزرنه در، وهر اهل خصوص اهل
عموم اولور، بدون العکس نظر ایله که حسن بصری
حضرتلری طرفینی جامع ایدی فامّا طرف حقیقت
غالب اولمغله اجتهادله مقیّد اولمدی اکرچه خلقه
وعظ ایلر، وهر مرتبه ده ارشاد ایلردی، الحاصل

بر عالم هرچند اهل تقوی اولسه نفس مطمئنه مرتبه سن
تجاوز اتمز انكچون اكا ولی عرفی دنلمز زیرا ولی عرفی
نفس مطمئنه اهلیدر كه مرتبه بقینده غایة الغایاته
رسیده در وقرآنده ، واعبد ربك حتی یأتیك الیقین
آیتنده یقینی موتله تفسیرا ندكلرنك وجهی بودر كه
موتله امور خفیه یه اطلاع حاصل اولوب ظنونك
وشكوك برطرف اولور، وكلام علی ده كلور كه ،
كرم الله وجهه ، لو كشف الغطاء ما ازددت یقینا
یعنی محجوبلره موتله حاصل اولان معنی بكا شفلره
قبل الموت حاصل اولور انكچون كلور ، موتوا قبل ان
تموتوا واهل الله موت مقرر اولدوغن بلدكلرندن
فناده تعجل ایلدیلر، وملك قهرله دست وكریبان
اولمزدن مقدم تسلیم نفس ایدوب ذوق موت
ایلدیلر چونكه ، لا یذوقون فیها الموت الا الموتة
الاولی وارد اولدی انلر دخی موته اولیدن صكره كه
فنائیه در موت كورمیوب المؤمنون لا یموتون بل
ینقلون من دار الی دار ، موجبنجه موت طبیعی
وقتنده موت نندر بلمیوب نازله خرامان كلشن سرای
جنته روان اولدیلر، وسریر زر كلیمخ قربده صدر

عالی

عالی بولدیلر، وصور بلا یا ورزایا ایله معانقه ایلدكن
یوزلری پرتو فروز شمع جمال اولان حوری آغوشه كتوردیلر
وعند الصباح یحمد القوم السری ، موجبنجه طریق اجتهادده اولان
منزل راحته یتوردیلر، وایاقده قالنلردن سرافراز
اولوب كارلرنه باشه ایلدیلر ، یعنی ایشلرن بتوردیلر
ای رب غفار وكردكار مختار حقی قولك كه یتیم وغریب
ودردلره كرفتار وهفتاد سالنی غم عشقكه صرف
ایدوب انكله ترجیه اعصار ایتمشدر اید لطفكله نوازش
ویرسك روا وهرنه كرم ایدرسك شانكه سزادر
اكرچه فی الحقیقه سندن درخواستی بنه سنكن ،
اسمعیلكدر كه مطیعكدر ، ذبیحكدر كه هزار كرة بولكه
قربانه بیون ویرمشدر ، ینه بیون اكوب دركاهه كیدر
بو انكسارده آنی مستقیم، وبو سجده ده مقیم قیل آمین ،
بجاه النبی الامین ، وآیینه تحریر مذكوردن صورت نما
اولدی كه بعض ارباب فنا عالم ذاتده طوبلدن اقامت
اولورلر، وبر دخی بو عالم صفاته كمر بسته عزیمت اولوب
جناح سفر اوزرنده اولمازلر ، وامام العارفین ابو یزید
البسطامی قدس سره بو قبیلدندر ، بنا علی هذا كاه
اولوردی كه قرق كون قدر صحوه كلمزدی ، ولكن اوقات

صلواتنده بر مقدار افاقت بولوب اداء فرائض ایلردی
تا که اوزرینه لسان ذنب جاری اولمیه زیرا اولیا
محفوظلردر انبیا معصوم اولدقلری کبی وعالم صفاته
متوجه اولوب کندیلرینک اخلاقیله مقید اولنلره
بطریق الاشاره کلورکه یجیء النبی ولیس معه احد
یعنی یوم قیامتده بعض نبی کلورکه یاننده متابعی
یوق وتحت اللواسی جمعیت اهل ایماندن خالیدر
زیرا کندی نفسیله مأموردر ویاخود قومنک عدم
استعدادندن ناشی هیچ برفرد چراغ دعوتندن
روشنالق بولمش وچمنزار بلاغندن کلچین اولمشدر
ولکن امت مرحومه ده رایه کشای ارشاد اولنلر
بحمد الله جلب جنود وجمع عساکر ایتمشلر وعرصه کاه
قیامته آلای پاک خواص ایله کتمشلردر وبو کمال انلرک
متبوعلرینک کماللنه دائردر زیرا بحسب الارث مورثک
منه صورتیله ظاهرلردر وبو کماله کمال الهی دیرلر زیرا
بقایه مردود اولنلر صورت الهیه ده سرزده اولورلر
زیرا بقا بالله اودر که کندی اوصاف وافعالندن
بالکلیه فنا بولدقدنصکره خلعت صفات الهیه ایله
متلبس اولوب تحلیل ایتدوکی اوصافی حقیقتا اوزرینه

تعقید

تعقید ایدر وبونک اولکی اوصاف اوزرینه فضلی واردر
زیرا اولکیسی نفسانی وایکنجیسی حقانیدر بو جهتدندرکه
اولیاء الله معارضه وانلره سوء ایله تعرض اولنماز والا
معارض ومتعرض قریبا وبعیدا جزاسن بولمقدر زیرا
حق تعالی اولیاسی ایچون اسد شبلی ایچون غضب
ایدر کبی غضب ایلر ویلکن شفعاوه خصماوه اشته
اصلی انلرک صفات الهیه واسرار ربانیه ایله قیاملریدر
وحقیقت محمدیه ایله تحققلریدر اگرچه بو مرتبه ده
انلره عبد دیرلر زیرا میان عباده داخل اولانلر دخی
عبددر بو جهتدن طائفه مذکورهنک صحولری غالبدر
وسائر افراد بشر امراض وآفاتدن نه ایله مبتلالر ایسه
انلر دخی بو خصوصده دنیاده اولدقجه عوامه برابردر
آخرتده ایسه عوام انلره تابعلردر فافهم جدا اشته
بو موطنده اهل بلاغ اولنلر اقتضای تبلیغدن اوتوری
فی المثل سلیمان ایسه لردخی مشرب مورچه یه کوررلر
والا مقصود حاصل اولماز ایچون قوم نوحک علیه السلام
کمربند اسلام قلیلدر مع هذا طول مدت دایره که
طقوز یوز اللی سالدر زیرا حضرت نوحک دعوتی مقام
سرده ایدی بومقامله ایسه مقام طبع میاننده بعد

واردر ومقام سرّدن دعوتنك اصلی تنزیهده مبالغه
ایدی؛ زیرا قومی عبادت اصنام ایدرلر؛ وصور حسّیه
نوغللری غالبا ایدی مقام سرّ ایسه تنزیه بلیغ اقتضا
ایدر انکیچون اهل ملکوت تسبیحه مشغوللردر زیرا مقام
علوی قرب عالم اختراع اولمغله شائبۀ تشبیهدن
صافیدر؛ وبوندن متقرّر اولدی که افضل اولیا ارشاد ایله
مبعوث وعالم بقایه مردود اولنلردر؛ واختلاط
ناس حبیله مشارب ناسه دخول ایتدکلرندن اخفیادن
اولدیلر؛ وقباب غزّت تحتنده مستور اولوب قالدیلر
بو اجلدن خوارق عادات ایله مبتلی اولنلر تنزّل بولدیلر
زیرا عبادی باب حقّه دعوت کورکدر یوخسه کندینه
دکل فافهم؛ پس ملامیه دن اولمق اقوادر وانلرک کراماتی
خوارق دکل بلکه کرامات علمیه در که حق تعالینک
ذات وصفات وافعالنه متعلق اولان علوم وحقائق
اشیا واسمایه دائر اولان معارفدر زیرا بونلرک مقاصدی
خوارق خارجدر فاعرفه؛ الحاصل مرتبۀ عبد بنده که
بقا بالله مقامنده حاصل اولور؛ مزید شرف واردر انکیچون
لیلۀ معراجده دخول مجلس حضرت الهیه واقع اولدقده
انا العبد لا اله الا الله بیوردیلر ومجلس انس وحضور

ومقام

ومقام جمع وحبور انلری عبودیتی افرادن اشغال
ایتمدی بو جهتدن مشرب محمدی اوزره اولنلرده
اصلا رائحۀ دعوی یوقدر؛ زیرا کمال حقکدر وعبد اکر
اول کماله مظهر ایسه شکوه مفید اولسون یوخسه
دعوای قوسون والا دولتی الندن زائل اولور؛
وتنزّل بولور؛ وبوندن ظاهر اولور که سلاطین وملوکه
لازمدر که درویش مشرب اوله لر؛ هرچند اسملری
جامع وپایه لری رفیع ایسه ده زیرا اقطابه قطبیتلریله
دعوی دوشمیجک ملوکه دخی دوشمز ودعوی وریاست
تواضعک خلافیدر عبد حقیقی ایسه سجدۀ دائمده در
پس انه ریاست قپوسیدر؛ بلکه انکسار قپوسیدر؛ انکیچون
اهل الله مناصب دنیویه ایله تقلّد ایتمزلر وبالضروره
مبتلی اولسه لر حذرا اولوب متغیر ومتکدر اولمازلر وعدل
تام ایدرلر زیرا خلافتده اصلا ظلم اولماز انکیچون وارد
اولدی که؛ الخلافة بعدی ثلثون سنة وبعدها ملك
عضوض؛ وچهار یارک خلافت ظاهره لری خلافت باطنه لرینه
تابع اولمغله ضرر ویرمدی نتکیم حضرت یوسف وداود
وسلیمان وامثالی دخی بویله در؛ ای شانی عالی وقدری
متعالی اشته مصراع ثانینک اسرارندن نبذه فوائد

قلم معنبر رقم ایله لوح تحفهٔ وسمیه اوزرینه نقش
اولندی ومرتبهٔ فنا وبقا ودعوی وترك ندر اشارت
قلندی وصفات الهیه ایله اتصافدن ربوبیت لازم
کلمدی نتکیم وزیر اعظم صاحب الخاتم ومدبر العالم
واشرف اعیان بنی آدم اولمقدن نفس سلطان اکرم
اولمق لازم کلمدی بلکه وکیل مطلق دنلدی واولیاء
وزرایه پادشاه اطلاق اتدکلری مصلح معناسنه اولمغله در
زیرا وزیر امور سلطانی اصلاح اتمك ایچون معیندر
آدم اسماء الهیه ایله قیام ایچون استخلاف اولندیغی کبی
وسلطانك دخی احوال مختصه سی واردر که وزیرك
انکله انده مشارکتی یوقدر بو جهتدن نیجه وزیر
سلطان وعبد رب اولور وبعض صفات الهیه ایله
اتصاف واقعدر نتکیم کلور تخلقوا باخلاق الله
اکرچه اتصاف انسانك کندی حدینه کوره در بو خسه
نه ممکن که کنهی اوزره اتصاف حاصل اوله نتکیم
بعض حقائقی آشغده کلور ان شاء الله تعالی هذا
والحمد لله رب العالمین لمحرره
سرده عرشه ارشد رب الله سر دروشه قودی سوری کلاه
پارهٔ خرقه سی بك بر اولمق اولدی اسمایه اشارت ای شاه

فان

فان کان عبداً کان بالحق واسعاً بیتا ولده اولان
مضمونی تفصیلدر ولکن لفك ترتیبی اوزرینه دکلدر
وسعت امکنه ده اولور وارض الله واسعة کبی وحالده
اولور لینفق ذو سعة من سعته کبی حقك وسعتی ذاتی
جهتندندر که غیر محصوره در وصفتی جهتندن در علم وقدرت
ورحمت کبی وفعلی جهتندندر زیرا احسان عظیمی وانعام
عمیمی واردر وسعت عبد اوصاف واحواله راجعدر
سعت جود وسعت عیش وامثالی کبی معنای مصراع
بودر که پس اکر عبد کامل عبد محض اولورسه که اندن
اصلا شائبهٔ ربوبیت یوقدر بو صورتده حقده فناسی
وصفات حقك اندن ظهوری سببیله سعت عیشه دوشر
وحقك حول وقوتنه مقارن اولدوغندن مضایقه چکمز
وترك دعوی اتمکله کمسه اندن نسنه مطالبه اتمز که
اتیانندن عاجز اولورسه ضیق وفضاحته دوشه هم
ودعواسنه کورن دکل ایمش زیرا اللذین بر نسنه کلمدی
دیه لر بناء علی هذا سائر عنایت حقده مستریح اولوب
اوتورور نتکیم ندماء سلطان بویله در زیرا کمسه
انلردن مصالح عباده متعلق نسنه طلب اتمز بو جهتدن
ظل الهی ده آسوده اولورلر وزیر اعظم ایسه بویله دکلدر

بلکه جمیع مطالبات اکا متوجه در انکچون مشقتدن خالی
اولماز و وقت اولور که عجزی دخی ظهور ایدر انکچون
قطب الاقطاب حقنده دیرلرکه اندن اعجز واندن
اقدر یوقدر کمال عجزی بودرکه ذوق عبودیتی ذاتی
وفقر ذاتی یه واصل وضعف حقیقی ایله متحققدر زیرا
بو سره نایل اولمدقچه امامت کبرایه مستأهل اولماز
نتکیم کلور من تواضع لله رفعه الله یعنی تواضع
صفتی نه قدر قونده اولورسه رفعت درجه دخی اکا کوره
اولور کما ورد اجرکم بقدر تعبکم وبو مقامک ذوقی
صعبدر اهلنه معلومدر شمدی خلق تملقی تواضع
قیاس ایدرلر مع هذا تملق بین العوام جاری بر معنای
عاری در تواضع ایسه سجدهٔ قلبه منوطدر نوایسه
دکه مصلی بر احسان اولنماز وقطبک اقدر اولدوغی
اقدار الهی ایله در یعنی وجود قطبده صفت قدرت
تجلیسی واقع اولسه مثلا زمینی آسمانه تصعید وآسمانی
دخی زمینه تنزیل ایدر وجبال راسیات انک بر دم
جها نسوزنه برک کل قدر کلمز نتکیم قبضهٔ تراب نبویده
اثر قدرت نه اولدوغی معلومدر لاسیما که شاهت
الوجوه دیودم کوزلرندن وحوه کفار منحرق ومنحرف

اولور

اولور سرلرنه خاک پاشیدی وابلا ایله دونوب
کتدیلر واکر مراد الهی ولاایدی جبال مکه واطرافی اعدا
اوزرینه منطبق اولوب دست برد جلالدن بر دل خلاص
اولمزدی زیرا مظهر صفات حق وتجلی هویت مطلقه در
انکچون رمی تراب وقعه سنده ولکن الله رمی بیوردی
شول جهتدنکه عبد من حیث هو فقر وعجز ایله متصفدر
کرک نبی وکرک ولی وحقه افتقار کلی ده غنای تام اولدوغی
بالاده در وبو مقامک اسرارندندرکه امام واسطیدن
قدس سره منقول درکه دیمشلر الفقیر لا یحتاج الی
الله وبو کلامک ظاهری کرچه مخالف شرع کورنور
زیرا قرآنده کلور یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله فاما
فی الحقیقه مخالف دکلدر نتکیم عنوان کلام انی مشعردر
زیرا الفقیر فقیر الی الله دنلمز بلکه الفقیر غنی بالله دنلور
ویاخود الناس فقراء الی الله دنلور وانسان هر نقدر
فقیر اولسه فقیر حقیقی اولیجق غنی بالله در نتکیم
ووجدک عائلا فاغنی انی اشعار ایدر یعنی فقیر حقیقی
اغناء حقله غنیدر وغنی بالله اولان حقک غناسنه
مظهردرکه حقه افتقار ایله موصوف دکلدر زیرا غنی بر فقیر
دیمک کبی اولور وحقی دخی احتیاجله وصفی ایمادن خالی

اولماز مثلا سلطان اعظمك كه خزائننه موكل اولان
خزینه دار ایچون سلطانه احتیاجی بوقدر دیمك لا بأس در
شول وجهدنكه خزینه دار سلطانك غناسیله مستغنیدر
زیرا سلطان حكمنده در وسلطان سلطانه محتاجدر
دیمه نك لطفی اولماز بو فقیرك كلام واسطیدن فهم
اتدوكی بودر كه فقیر كه وجود مجازیدن بوشالوب وجود
حقیقی تجلیسنه مظهردر ویاخود بالكلیه افنا وجود
ایدوب انجق وجود غنی مطلق قالمشدر نتكیم صدرا سانده
مرور اتدی وبو ایكی عبارتك هر قنغسی ایله تعبیر اتسك
مآلی بردر پس بو مقوله فقیردن نسبت فقر مسلوبدر
زیرا سرّ وحدتده وصولده نسب واضافات منقطعه
اولور بناءً علی هذا عبدیّت وفقر وسائر اوصاف زوال
بولیجق احتیاجله وصفك وجهی قالماز زیرا بی وجوده
وجود اثبات اتمك كبی اولور بر نسنه نك ایسه ذاتی
مثلا شی اولسه اوصافی دخی مضمحل اولور الحاصل مقام
فناء فی الله ده ذات وصفت عبد حقك ذات وصفتنده
مستهلك اولیجق اورتاده عبد قالمدی كه فقیردر دیه سن
نتكیم كندندن بی شعور اولوب برقاج شویله مغلوب
یتان خشتبه آجدر ویا طوقدردنلمز زیرا بو صفتلرك

ظهوری

ظهوری شعورلردر انكچون بعض مجاذیب برقاج سنه
اكل وشرب اتمیوب اول حال اوزره نه وداع عالم فنا
قلمشدر زیرا جذبه وحرارت بدل ما یتحلل در بیمار
مغلوب دخی مجذوب كبیدر انكچون بر هفته قدر تناول
طعام اتمز وینه هلاك اولماز فاما شعوری اولسه
اوچكونه وارمز وكندنی منزل فناده بولور وحدیثده
كلور ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی ایكم مثلی یعنی صوم وصالده كندیلرینك
میزبان الهی بر مهمان اولدقلرنه اشارت ایدرلر عالم
قدسدن ایسه فناء اولماز بلكه بقا اولور بو جهتدن
اهل ملكوت كبی وجودلرنه اخلال كلمز علی الخصوص كه
ضیافتخانهٔ حكمتدن نوالدخور اولدقلری ابقاء وجودده
اغذیهٔ جسمانیه دن اقوی واحكم اولدیغی لاریبدر
واكر فنا فی الله ده اولمسه سائر عباد له امور بشریه ده
اشتراكنه بناء احتیاج ضروری اولور الحاصل آدم
واردر كه بعض خصائصی ایله كویا ابناء جنسندن خارجدر
انكچون خاص عام اوزرینه عطف اولنور ومسك
خون آهو ایكن خاصه سی سببیله جنس دمدن خارج
اولوب باشقه اسمله مسمادر بو صورتده آدمی خاصه
دخی ملك دیمك جائز اولور زیرا حدیثده كلور

واجعلنی نوراً یعنی ملك كبی بنی نور قیل تا كه ظلمت شیخیدن
برنسنه بكا حائل اولمیه وبوندن ظاهر اولور كه انسان
بحكم الخاصّه صورت اخرائله تمثّل اتمك ممكندر حتی
بعض مُتَرَوحنین ملكوته عروج ایدوب صورت ملكیّه‌ده
ظاهر اولور اگرچه فرشتگان انلری فی الجمله تشخیص
ایدرلر نتكیم سرای همایون شهریاری‌یه بعض اجانب
تبدیل جامه ایدوب داخل اولورلر فاما حركات و
سیمالرندن یننه بلنورلر اشته بو حال ظاهره كورمدد
كل ایمدی كور كه حرم حقائقه هر اجنبی دخوله قادر میدر
ومجلسنه دخول ایلین اغیار روشندن فی الحال بلنور
خصوصا كه صاحب مجلس فی الجمله آگاه اولسه
البتّه انك حقنده بر وجهله عرقی متحرك اولور وكوزلری
كزلو قالمز نتكیم مثل مشهوردر ای نتیجهٔ عالم وآب رویِ
بنی آدم بو صحایف حرجنده درج اولنان مروارید
حكمی تشنیف سامعه قلدك وخلقتكدن حكمت نه ایدوكی
بلدكسه واسطیه دخی شكر ایله كه مضمون مصراعی
تحقیقدن صكره بو قدر نعم فواید وموائد عوائدكه بسط
اولنمدی سماط پرالوان پادشاهیده بولنماز وكام
ارباب ذوقه لذّت بخش اولمقده بر وجهله انكار اولنماز

همان

همان ذوق وحضور جوابسك كندی ذوقكده اولب
ودعوای عریضه یی قو وكمالات متنوّعه یی حصر اضافت
قبل تعجب ایدرم شول پادشاهك حالندن كه وقت دیوان
یاننده بر شخص بر ادعان نصب ایدوب گاه وبیگاه بنی
عبودیتمدن آگاه ایله وانت عبدٌ دیو بكا سویلیه‌دیو تنبیه
ایدردی تا كه هنگام احتشامده وصف بندگی‌دن بی شعور
اولمیه وحباب كبی باد هوی وغرور ایله طولمیه زیرا
شاهلق انسانی عبودیتدن معزول اتمز وحقه كوچك
قول اولمیان سلطانك ایشی بتمز انكچون جمیع سلاطین
متابعهٔ ارباب یقین ایله مستعار فلردر لا سیّما كه بنای
ملك ودولت نفس اولیا اوزرینه تأسیس اولنمش ومراتب
جاه وجلال رأی وتدبیر اقطاب اوزرینه ترتیب قلنمشدر
ودیمشلردر كه الناس علی دین ملوكهم پس منكر اولیا
اولان دین ملوك اوزره اولمیوب مبتدع اولدوغندن
پالكز دار السّلطنة‌دن دكل بلكه مطلقا مملكت اهل سنّتدن
اخراج واقصاسی لازمدر تا كه سوء حاللری سریانیله
امور دین ودولت مختلّ ومشوّش اولمقدن مصون و
محفوظ اوله زیرا جاردن بحكم الجوار بعض مضارّ صادر
اولور نتكیم قرآنده كلور واتقوا فتنة لا تصیبنّ الذین

ظلموا منکم خاصة یعنی ایکی شخصک میاننده فی الجمله
مناسبت وجهت جامعه اولسه بری برلونه آثار ردیه
ساری اولور انکار اولیا ایسه مستوجب سخط الهیدر
سخط دخی انواع اوزره در که مسخوطک حالنه تابعدر
رحمت کبی یعنی مسخوط و مرحومک حاللری نه مقوله معنی
اقتضا ایدرسه ساخط و رحیمک تجلیسی اول وجهله
واقع اولور وبوندن ماعدا منکران غلبه ایتدوکی
ممالکده حلاوت عبادات و ذوق طاعات دماغ جاننه
وداع ایدر نتکیم بسطامی نک حجره سنده برمنکرک نعلی
ویا عصاسی بولنمغله اول کیجه بسطامی عروج ملکوتدن
متنزل اولدی ومائده حضوردن حاضر اولمیوب کرسنه
شویله قالدی اشته سوء قرینک اثر اصطحابی دخی
بویله بددر بو جهتدن صلحانک بعض آثاریله تبرک
ایدرلر که جناب نبوتدن میراثدر زیرا حج وداعده
تراش اولدقلرنده موی عنبر انکیز کاکل حور او سنبل
هندوی بوی بخش ارض غبرادن بردرخت مغیلانه
تعلیق ایدوب مو بمو اصحابه تقسیم وبطریق التبرک
استصحاب ایچون توزیع قلدیلر حضرات صحابه دن
رضی الله عنهم منقولدر که اول شعرات برکاتی

هیکل وحمائل وارا و بخته سینه لی کینه قلوب محاربه اعداده
منصور اولورلر و هر خصوصده آثار جلیله بولورلردی
حتی ملوک سلجوقیه دن نور الدین الشهید زنکی که
دمشق الشامده مدفوندر صدر رسالتک صلی الله علیه وسلم
بعض اظفار و شعراتی که محفوظ خزانه سی ایدی بعد الانتقال
اظفار مذکوره لبلری اوزرنه موضوع و شعرات شریفه
میل کبی دیده لری ایچنه چکلوب اول هیئتله اوزره مهمان
خانه قبره مسافر اولماسن توصیه قلدقده فی الحقیقه
معمول به اولدی و حالا شهید مزبورک متواری خاک
اولدیغی قبه ده اثر استجابت دعا مشاهد اولندیغی
ذخائر نبویه برکاتیله اولدیغی متواتر و مشهور عالمیانده
وبلده قونیه ده آسوده اولان شیخ مشایخ الدنیا
حضرت صدر الدینک قدس سره کندیلرنه معزیه اولان
حجره لرنده محفوظ اولوب دنکارنک برلودن مخیط
اولان خرقه جنابیه که شیخی شیخ الکل و مرشد خیر السبل
آیینه ختم الانبیاء ختم الاولیاء شیخ محی الدین
العربی قدس سره یدندن واصل اولمشدر سلطان مراد
رابع فتح بغداد ایچون شد حزام عزم ایدوب قونیه یه
مرورنده خرقه مذکوره نک کریباننندن بر مقدارینی قطع و

استصحابیله منصور و تبرکا خزانهٔ عامره لرنده وضعله
معمور اولدیلر ای لبیب فرزانه و صدف عالمک یکدانه
بو محلی برخوش تأمل ایله که شیخ صدر الدین کر زماننده
طوسدن ظهور ایدوب فنون شتاده مهارتیله معروف
و توالیف غریبه ایله موصوف اولان نصیر الدینه
القام حجر ایلمش و الزام قلمشلر و اصناف ملکاتده
اوحدی و فحول علمانک محراب و مسندی اولان
علامهٔ شیرازی که شیخ مزبوردن جامع الاصول
ابن الاثیر اوقومش و کندی خطیله تدریس بدرس یازمشدر
و انجام کتابده شیخندن تلمذ اتمسیله افتخاره
دائر کلمات بلیغه سرد ایلمشدر نتکیم استانبولده
بعض اکابر علماء کتابخانه سنده محفوظ اولمغله
بو فقیر حقی یه دخی اول نسخهٔ جلیله نک مشاهده و
مطالعه میسر اولدی و بوندن ماعدا شیخ مسطورک
تصانیف حکم مشحوننده تفسیر فاتحه حقنده علامة
الدنیا مولانا فناری شهادت ایدوب کتابلم یکتحل
عین الزمان بمثله دیمشدر اشته بو فضائل جمه ایله
مقبول علماء متبحرین و پسندیدهٔ خواص اهل دین
اولان شیخ صدر عالی قدر والده سی شیخ اکبره تزویج

ایلمش و اندن علوم حقیقیه کورمش و تکمیل سلوک قلمش
و شهرتیاب جهانیان اولمش و بالاتفاق سالک قبولده
انسلاک بولمشلردر آثار جلیله سنده بعض حقائقده
شیخ اکبره موافقتله افتخار ایلر و شیخندن شیخنا
الاجل الاکمل دیو تعبیر ایلر پس نظرده بو درجه اعتباره
کلدی و بو رتبهٔ قبولی بولدی نیچون دیمدیلر که شیخ
اکبره متابعتله نظردن ساقط اولدی حاشا بلکه اکا
پیرو و پیر پرور اولمغله ذکری قمهٔ عیوقه چقدی و صیت
صداسی عالمی ایکلتدی اشته استاد کاملدن درس خوان
اولنلرک حالی و اکامل اولیادن اخذ نفس نفیس ایدنلرک
مآلی بودر ای منکر چوقدن جزاکی بولوردک و صورت
قبیحهٔ مسخله اعجوبهٔ زمان اولوردک ولکن کمربند اعتقاد
شیخ صدر و امثالی اولان علامهٔ فناری و علامه
شیرازی و مولانا جامی و غیریلر کتابلرنده فی الجمله رغبتک
و انلری قراءتک صورت شفیعده اولوب سنی دار البوار
استعجالدن استمهال ایلدی ولکن مغرور اولمه برکون
زبون دارکیر قهر و جلال اولوب اولیایه آتدوغک طاشلر
سنک مزارک نه مزار بلکه حفرهٔ نار اولان قبرکه نشان و
منارک اولور نعوذ بالله من طعن الاولیاء والوقوع

فی اعراض اهل الولاء لمحرره عجب یوز بولدیلرمش وار اولنلره
یوزن برینه یوز دلرسیم و زرك ندن کوش ایلیه موری سلیمان
ندر مقداری بر یابانی ذرك وان کان ربّا کان فی
عیشة ضنك ضنك ضیق معناسنه در نتکیم قرآنده
کلور ومن اعرض عن ذکری فانّ له معیشة ضنکا
زیرا ذکر حقدن اعراض ایدن کافر ودوکردان اولان
منکر متکبّر متبجسدر سبب توسیع رزق ایسه طهارتدر
کما ورد فی الحدیث دم علی الطّهارة یوسّع علیك الرزق
بو جهتدن سادات صوفیه طهارت دله اشتغاللرینی
ادامهٔ وضوده خی ایدرلر وعیش اخضر صوری ومعنوی
ورزق رغد ظاهری وباطنی بولور وظاهرده قلّتلری
باطنده کثرتلرینه منافی دکلدر نتکیم ارباب انکار و
غفلتك ظاهرده رفاهیتلری مستلزم رفاهیت باطنه
دکلدر بلکه کسبلری خبیث اولدوغی صورتده ممحوق
البرکاتدر کما قال الله تعالی قل لا یستوی الخبیث
والطیب ولو اعجبك کثرة الخبیث وبونده اهل خبثك
کثرتنه دخی اشارت واردرکه انلر خبیث الاعتقاد سیّئ
الاعمال اولنلردر نتکیم اهل طیب طیّب الاعتقاد حسن
الاعمال در وبونلر رتبه ده برابر دکلدر بلکه اولکی سجّین

وایکنجی

وایکنجی علّیین ده در زیرا طیب مطلقا تحبیب الهی ایله
محبوب نبوی در ومحبوب نبوی اولان نسنه علوی
اولور سفلی اولماز بو جهتدندر که مساجدی ومجالس
شریفه یی تبخیر ایدرلر وجنّت پر طیب در نار پر دخان
وکبریت اولدوغی کبی ای سفرهٔ جوددن زلّه بردارنده
معیشت اودر که باعث عیش جاودانی اوله واقطاع
الهی ایله تعیّن بوله نیلرلو شول طعمهٔ صبحی که سبحان
حجابی سدّ الله استشراف عالم سرّدن حاجب اوله
لسان عامّه ده اربه لوق تعبیر ندن اصابت ایدرلر زیرا
قوتی جو اولان جواهری نیلر ونفس جوا نیسنی شعیر ایله
پرورش کرده حیوان اولور اشته اسب اولدوغندندر که
آخرنده عملی اکا راکب اولور کل ایمدی آربه لغی رفع ایله
تا که حیوانیتدن خلاص اولوب امری بر عکس ایله ورسن
عملکی اسب رهوار ایلیوب اکا راکب اول وبهشت برینه
ره راست بول ای مرد فهیم محتاج تفهیم دکلدر بو شاه
معرفته قول اولان حقّی کمانك جرمه بولاد کلکی آتش
عنان اولدوغندن وادی بیانده کندنی آتشر وبحر
بلاغی کندی اوزرنه طاشرر نیلسون که وقوفله منزل
النماز وهفتاد ودو وجودن صو کتورمینجه قناعت وقانمق

بولنماز بر صحرای پهناور اسما درکه جهانکرد اولنلر
اوراده کم اولورلر ولکن عشاق پای مردی توفیقله
قدم بقدم طورمه یول آلورلر کرد لونه کورد باد ایرمز
وقرارنی اهالی مدن و قرادن برفرد کورمز
وبونلر معلوم ومجهول اولان رهروانلردر والله
العلیم بیدک التعلیم پس بز ما نحن فیه صددنه کلهلم که
فتح مغلقات مصراعدر یعنی اکر عبد رب اولورسه
ومظهریت اسما وصفات الهیه وظهور آثار خارقه
جهتندن دعوایه دوشرسه آخر طارلغه دوشر زیرا
هر مطالبه اولندیغی نسنهلری اثباتندن عاجز اولور
زیرا احاطهٔ تامه وقدرت عامه خصائص الهیهدندر
مثلا حلاج که انا الحق دیو دعوی اتدی زیرا
وجودنده بعض ظهورات حقیقت وتجلیٔ وحدت
وبرق اندازیٔ هویت واریدی وبویله ایکن کندی
بردارلقدن تخلیص ایدهمدی وعجزی ظهور ایلدی
یا حق قدیم اولان مغلوب حادث اولورمی پس اونک دعوا
وجه مطلقدن اولمدیغی معلوم اولدی والا ع
اسم اعظم بکند کار خود ای دل خوش باش وفقیجه
اسم اعظمک تاثیراتی ظهور ایدوب کار اهل تعرض تمام

اولوردی نظر ایله که واذ تخرج الموتی باذنی خطابنده
اخراج موتی اذنله تقیید اولندی زیرا اخراج کن کلمهسنه
موقوفدر بو کلمهنک روحی ایسه اذن الهیدر ورودی
مفقود اولان برده جسد مجرد کارکر اولماز پس
عیسی علیه السلم فیض تجلیده حلاجدن اتم ومنفوخ
روح قدس اولمغله مظهریتی آندن اکمل ایکن ینه اذن
الهی اولمدقجه احیاء موتی اتمدی وبو معنادن نصارانک
انک حقنده اولان اعتقادلری باطل اولدی زیرا اکر
عیسی حق مطلق اولسه احیا وامثالنده حقه
محتاج اولماز واندن اذن طلب اتمزدی زیرا حق کندی
کندینه اذن ویرمز وافعالنده دخی اسبابه احتیاجی
یوقدر بلکه خالق الاسباب اودر تفکر ایله که ع
لا تأخذه سنة ولا نوم آیتنک معناسی ندر مقصود
حقه غفلت ونسیان عارض اولماز دیمکدر زیرا جمیع
مراتبده یعنی ارواح ومثال واجسامده اشیانی محافظه
ایلر ولا یشغله شان عن شان موجبنجه حالت
واحدهده اولمغله حالات شتادهاولمق اکا رابزدر [?]
سنفرغ لکم ایها الثقلان سوردیغی تهدید طریقیلهدر
والا دنیا وآخرتک هر حالده محاسبه اوزرنهدر

شول جهتدنکه وجه خاصدن هر شیئه بر ارتباطی واردر
برحیوانک که زمامی قائد الندە اوله قائد اندن
غافل اولماز قال تعالی ما من دابة الا هو آخذ بناصیتها
وبو کشفه ایرنلر قیامة العارفین دائمة دیمشلردر
اشته تصرفده قوت مذکوره واردر فاما کاملم
مرتبهٔ انسانیه که انسانک هرچند قوتی اولسه ینه برمجرده
جمیع عوالمی برابر ضبط ایده من بلکه یا عالم ارواحی
ویا عالم مثالی ویا عالم اجسامی حفظ وضبط ایدر
وبلکه یالکز عالم اجسامی حفظده بله قصوری واردر
مثلا اوتاد اربعه دیدکلری رجال که چار جهات
جهانی حفظه موکللردرکه جنوب وشمال ومشرق و
مغرب وعبد الحی وعبد العلیم وعبد المرید وعبد القادردر
وبونلری توکیلک معناسی بودرکه پادشاه سلطان
اعظم بطریق الوکالة حامی اقالیم اولدقلری کبی
انلر دخی اسماء کلیه لری جهتندن بقاء اهالی اقطاره
باعثلردر بویله ایکن ینه اجلی کلنی موتدن تخلیص
ایده مزلر بلکه اول وقتده انلره فی الجمله غفلت
عارض اولوب زمامی الدن قاچررلر ومحتضرک روحی
برزخه اوچوررلر بوراده دیمشلردر که برکمسه صلوته

مداومت

مداومت ایلسه یعنی دائما حضور دل ایلسه اکا موت ظفر
بولماز حق باقی بر ظفر بولمدیغی کبی فاما وقت انتقالده
بعض مغلوبیت دست داده اولوب حکم بدندن ذاهل
اولیجق اواثناده موت طاری اولور ذلك تقدیر
العزیز العلیم انکچون حدیثده کلور کلکم راع وکلکم
مسؤل عن رعیته یعنی شبان قیونلرندن سؤال اولنور
ولکن شبانک عدد اغنام قدر چشمی یوقدرکه هر برن
برکوزله حراست ایلسون بلکه غفلت واقع اولوب
بعضیسن قورده قاپدرر پس کرکک جرمی ندر میدان
حالی اولیجق ولکن اهتماما تخویف اولنور ومسامحه سی
ظاهر اولوب استهلاک اتدوکی موادده تضمین قلندی
اشته سلطان اعظمک وسائرلرک رعیتلریله حاللری
بویله در یعنی محافظه ده اقطاب وادا اولمق کرکدر زیرا
من استرعی الذئب فقد ظلم حکمنجه مسامحه اهلی ذئب کبی
اولورکه افساد واهلاکه بادی در چونکه بر اهتمام اوله
ولکن بحسب البشریه محافظه ده بعض قصور واقع اوله
معفودر زیرا شفاعت بو معنا ایچوندر ورحمتک سبق
غضب اتدوکی دخی بودر یعنی خطا عمدا اولمیجق عفو
اسمی منتقمی سبق ایدر واوکی آلور واکا مداخله اتدرمز

نتکیم شبانک دخی احوال کوسفندانه کوره حالی بودر
پس انسان لباس بشریتدن بالکلیه تعری اتمزسه والا
ملک اولور و بشریتی مقابله سنده اسماء لطیفه
ومسامحه وعمدی محاذاتنده اسماء قهریه وضع اولنمشدر
انکچون رعیت انفس وآفاقدن مسئولدر کرک آفاق قریبه
اولسون وکرک بعیده اولسون مشرق ومغرب نسبتی کبی
زیرا سوز ضابطه کوره در وکرک اعضا وجوارح
وکرک قوای باطنه اولسون مثلا هیکل روحه کوره
غرب وشرق کبیدر که اراده بو قدر برازخ واردر فاما
انسان بو مجموعک حاکمی اولمغله جمله سندن علی حدة
مسئولدر وکلیاتی سکزدر قلب وسمع وبصر ولسان
وید ان ورجلان وبطن وفرج کبی که ابواب ثمانیه
مذکورهنک مناهیدن انغلاقنه منوطدر وانسانک
احاطه سی تامه اولمدیغندر ولا یحیطون بشیء من علمه
الا بما شاء آیتی داله در زیرا علمه کلمه سنده اولان
ضمیر حقه راجعدر پس علم محیط حقک وفی الجمله علم
خلقکدر وینه کلورکه وما اوتیتم من العلم الا قلیلا
یعنی اقلال ورفع ایتدوکوکز علم حوصلهٔ استعدادکزه
کنجایش مرتبه سیدر وانک ماوراسنده دخی علوم

واردر که حقه مفوض ومختصدر نتکیم او استأثرت به
فی علمک اکا دالدر چونکه صفت علمیه ده قصور اوله
صفات سائره دخی اکا قیاس اولنه انکچون مغیباتی
معرفتده حیراندر که کیمی رؤیا وکیمی نجوم وکیمی رمل
وکیمی جفر وامثالی ایله عمل ایدر مع هذا علم کلی دخی
حاصل اولماز وخطاسی صوابندن اغلب اولور سؤال
اولنور که جهانکیر دیرلر مع هذا بتون دنیایه ضابط
دکل ویا قاصردر جواب بودر که بالتمام دنیانک ظاهرینی
مالک اولمق اسکندر وسلیمان کبیلرک حالیدر وبو احاطه دن
هر موضعه وضع قدم ایتمک لازم کلمز بلکه اکثر بلادده
تسلط ایله دخی حاصل اولور زیرا اکثر کل حکمنده در ومغلوب
اولان طائفه ما سوی کبیدر انکچون سلیمانه قافدن
قافه دک حکم ایتدی دیرلر کرک نفس قافه وارسون
وکرک وارمسون فاما غیریلره جهانکیر وعالمکیر دیمک
بطریق التفؤل در زیرا ربع مسکونک اکثرینه مالک
دکللردر بلکه مالک اولدقلری بعض اقالیم وکوردر
نتکیم ابدال سبعه اقالیم سبعه یه واوتاد جهات
اربعه وامامان ملک وملکوته وقطب الاقطاب علوی
وسفلی نک مجموعنه ناظر ودائردر وبو کلیتدن مقصود

سبیلدر

بقاء عالمه سببیتی وعلوم ملکوتیه کلید سنی احاطه
والا قطب واردرکه شهرندن طشره چقمشدر ولکن
جهانکیردرکه ظاهر وباطن عالمك نظامی انکله در
بر عالم کاملدر که جملهٔ بلادده علمی اوقنه ویاخود
ذکر جمیلی اوله اکا کافیدر نتکیم شیخ محی الدین
العربی واوغللری صدر الدین القنوی بو قبیلدندر
حتی بو فقیره ظاهر اولدیغی اوزره شیخ عربینك بلاد
اسلامیه دن هر بلده ده بر صورتی وهر صورت و
مثالنك یدنده بر مصحف واردرکه انك تلاوتنه
مشغوللردر اشته جهانکیرلك بویله اولور وشولکه
جهانکیر اوله وسن اکا بنده ودعیت اولمیه سن اخر زمانده
مهدئ هادی یه شعانده ایلین کبی زیر تیغ خونریزه
کلورسن وبنو الاصفر کبی جزاکی بولورسن ودجال
وشرذمهٔ یهود کبی طعمهٔ وحوش وطیور اولورسن زیرا
هر کیمك که نفسی دجال ویا فرعون اوله اکا بر عیسی
ویا بر موسی بولنور وحواله قلنور وقد صدقنا ان الاولیا
حق وان کلامهم صدق لانه الفایض من الله الصادق
کما قال ومن اصدق من الله قیلا فهذا ما اردنا بیانه
من شرح المصراع مع فواید زایده لا یستغنی عنها

العارف

العارف جمیع المعارف لمحرّك نوله بولسه رواج هردائم
سکّهٔ زرکبیدر اشبو اثر الدن جام رحیقی نیلرسین
تاب جانی کسرسه فیض کسر فمن کونه عبداً یری عین نفسه
صورت اخری ایله دخی عبد تیتی تصویر واثری تحریر
یعنی عبد کامل عبد اولدیغی جهتندن کندی نفسنی کورر
وخلقله علاقهٔ مطالبه کورمز زیرا مطالبهٔ حوایج اهل
دعوایه کورندر نتکیم بر مملوك رقیتنی نسیان ایدوب
افندیلك ومالدارلق دعواسن اشه کندنندن مطالبهٔ
مال اشه لر مفتضح اولور زیرا مملوکده مال اولمازلکه
مال مالککدر فاما بن قولم دیو اقرار ایلسه وکندی
نفسنی کورسه والم مالی افندیسندن طلب ایده لم دیرلر
وعبدی حالی اوزره ترك ایدرلر اولدخی قوللغی اوزره
مستریح اولوب وتورر اشته مدعی ایله غیر مدعی دخی
بویله در یعنی مدعی اولمیان راحتده درکه باشندن عالمی
صاومشدر مدعی ایسه خلقی باشنه اوشورمشدر
مع هذا دعواسنك حقندن کلمکه دخی قادر دکلدر
نتکیم ائمهٔ تفسیردن قتاده مکهٔ مکرمه یه واروب حرم الهی یه
داخل اولدقده سلوا عما بدا لکم یعنی هر نه دلرسکوز
خاطریکوزه کلن مرتبه لردن سؤال ایدیکوز جوابی حاضردر

دیوجك خلق مجتمع اولوب ارالرندن بری آغاز سؤال
ایدوب نملهٔ سلیمان مذکر میدر مؤنث میدر دیدکده
حیرت ال ویروب سکوت ایتدی کویا سائلك مرادی
قالت نملة عبارتنك دلالت ظاهره سیله تأنیثی
ایدی فامّا بویله مواضعده تا وحدت ایچون اولوب
تأنیث وتذکیری مسکوت عنها ولمفرد تأنیث فعل
ایسه لفظه تابعدر نتکیم بونك عکسی وقال نسوة
عبارتیدر فافهم جدّا وحضرت شیخك کلام مزبوردن
مرادی عبد القادر الکیلانی ومنصور حلاج وامثاللرینه
تعریضدر زیرا عبد القادر قدمی هذه علی رقبة کل ولی الله
دیو دعوای رجحان ایدوب منزلی دورده ارامشدر
مع هذا وفوق کل ذی علم علیم وفیجه دست بربالای
دستدر واستقرا واستقصا ممکن دکلدر زیرا الله تعالی
بعض اولیایی حضرت حضردن بله ستر ایتمشدر پس شطحدن
نه حاصل اولور مع هذا شیخ اکبر حضرتلری ختم الاولیا
اولدقلری جهتدن جمله‌دن اول واعلمدر نتکیم کندیلری
دخی بعض مواضعده اشارت ایتمشلردر واولیانك
بری برلری اوزره رجحانلری علم بالله ایله در یوخسه
قطبیت وامثالی مراتب ایله دکلدر وشیخ جمله‌دن اعلم

اولیجق انك قدمی سائرلرك رقبه‌سی اوزرینه اولورکه
عبد القادر دخی سائرلردندر پس دعواسی نیجه صحیح
اولور مع هذا عبد القادرك اکثر اوقاتی تصرفات کونیه ایله
مرور ایتدی ترك تصرف ایسه اندن افضلدر زیرا
تصرفده رائحهٔ ربوبیت واردر بناءً علی هذا عبد القادرك
خلیفه‌سی ابو السعود بن الشبل عبد القادردن افضل اولمق
لازم کلدی زیرا ابو السعود ترك تصرف ایتمش ایدی
انکچون ممدوح اولیادر الحاصل ذوق عبودیتی ذائق
اولنلرده تصرف یوقدر تصرف صورتنده مرئی اولان
امور وکالت حقه مضا قدر کندیلرینه دکل قال تعالی
فاتخذه وکیلا وبو قبیلدندرکه مفتیء شام حضرت
شیخك قتلنه فتوی ویردکده برحوضه خوض ایلدکده
قبضهٔ قدرت ظاهر اولوب تخنیق ایتدی یعنی بوغازن
صقدی واورادن میتی اخراج ایدوب نمازینی بنه
شیخه قلدردیلر والله اعلم بحقیقة ایمان المخنوق
وبوندن شیخك حق اوزرینه اولدیغی ثابت اولدیکه
خصمی مغلوب دوشدی وغیرة الله ظهوره کلدی
والله تعالی شیخی الی آخر العمر ظاهرا وباطنا محفوظ قلدی
اکرچه اطفاء نورا ایتمکه چوق سعی ایتدیلر والله متم

اولیجق

نوری ولو کره الکافرون. سؤال اولنورسه که شیخ ناظم
قدس سره عبد کامل ایچون نفسنی کورر دیو وصف ایلدی
یا ربنی دخی کورر می جواب بودر که بو سوز ترک دعوایه
کوره در. زیرا مدعی حقی کورمز بلکه نفسنی حق اولمق
اوزره کورر عبد ایسه نفسنی کندی اولمق اوزره کورر
بو ایسه رؤیت حقه منافی دکلدر. الحاصل کامل اودر که
نفسنی و ربنی مشاهده ایلیه که اندن بقاء رسمله
تعبیر اولنور. زیرا بقاء رسم اولمسه کندی نفسنی کورمک
اولماز. پس بو ایکی مشاهده یه قادر اولانه صاحب
الفائدتین و عالم دیرلر زیرا علم ایکی مفعوله تعدیه ایدر
معرفت ایسه بر مفعوله تعلق ایدر. پس عارف اودر که
همتی انجق بر شیئه تعلق ایده که یا ربی و یا نفسیدر
و بوندن فهم اولندیکه عارفدن عالم برتردر. و لکن بری
برلوندن تمیز ایچون عرفده ولی یه عارف دیرلر مع هذا
عالم در. و عالم رسمی یه عالم دیرلر. مع هذا عارفدر چونکه
مقدما بو مقوله لره عالم دیو عرف ایتدیلر. صکره اولیایی
انلردن تمیز ایچون اولیا یه عارفون. و اهل عرفان
و اهل معرفت دیدیلر. و علمه جار و مجرور ضم ایدوب
عالم بالله دیو اطلاق ایلدیلر. تا که عالم بالاحکام اولان

اهل رسومدن تمیز حاصل اوله. سؤال اولنورسه که یالکز
نفسنی کورن نیجه در. جواب بودر که مشرکدر. و اهل
غفلتدر. زیرا نفسنه وجود ویرمشدر. نفسنی ایسه معدومدر
یعنی حالا مشاهد و علما دکل زیرا معلوم معدوم اولماز
سؤال اولنورسه که یالکز ربنی کورن نیجه در جواب بودر که
ناقصدر. زیرا بو صورتده حق تعالی کندی کندینی مشاهده
ایتمش اولور. پس کامل اودر که ایکیسنی دخی مشاهده ایلیه
فاما فرق بودر که ربنی علما و حالا مشاهده ایلیه زیرا
حق تعالی موجود حقیقی اولدیغی جهتدن متعلق
علمدر که معلوم حقیقی در نفس ایسه موجود اعتباری در
انکچون علما مشاهد دکل بلکه یالکز حالا مشاهددر.
زیرا احوال مختلفه انک یوزندن ظهور ایدر. فافهم
جدا و کن ممن جمع الفائدتین جمعا لیس عندک شرک
اصلا فان الله هو الواحد الاحد و اما النفس فمرآة
الحق فلا بد منها لاظهار الصوره فالمرآة لا تشارک
الصورة المرئیه قطعا. لمحرره نیجه ممکن کوره بلمک بنی سن
وار ایکن اورتاده بوع کورهلدر. قالبم اولدی قلبمه مرآت.
قلبدر فی الحقیقه بو کوز. و ننسخ الآمال منه بلا شک
آمال املک جمعیدر رجا معناسنه آجال اجلک جمعی

اولدیغی کبی، والف لام مضاف الیه دن عوضدر که
آمال الآملین تقدیرنده در، ومن اجلیة وضمیر عبده راجعدر
یعنی بودرکه کاملك عبد اولوب رب اولمدیغندن
اونوری اصحاب امل اولنلرك امل ورجالری بلا اشك
وسعتدن اولور، زیرا انك عبد اولدوغنه واقف
اولدقلرندن عبد برنسنه یه مالك دکلدر دیو انلرك رجالری
منقطع اولور، وحقنه تمسك ایدرلر، وما مولاتی اندن
مطالبه ایدرلر، وحاجتلرینه ظفر بولورلر زیرا الله تعالی
واسع اولدیغی جهتدن اسعاف مرام وانجاح سؤاله
کما ینبغی قادردر، پس بوصورتده مضایقه دن خلاص
اولورلر، فاما رب اولمق هیئتنده ظاهر اولوب دعوایه
دوشیجك لاجرم سائللر دخی ظاهر دعواسنه باقوب
تحصیل مراده قادردر دیو اندن نسنه طلب ایتسه لر
اتیاندن عاجز اولیجق رسوای اولور، واصحاب آمال دخی
انك یوزندن وسعت بولامیوب مضایقه یه دوشرلر،
وبالآخره باب حقدن غیری قپو قالماز والکا مراجعتدن
غیری چاره بولنماز، ومدعی یوق یره انا الحق دیمه سیله
شویله قالور، انکچون دیرلرکه الکدن کلمین ایشه نیه
یاپشورسن، ودیرلرکه سن بودکرسنك مرکبی دکلسن،

ودیرلرکه بومعنی سنك آشك دکلدر، وبومعنادن اوتوری
کاملر دیمشلردرکه حاجتکی الله تعالیدن طلب ایله، زیرا
غنیّ مطلق در، ویاخود قطب الاقطابدن دله، زیرا مظهر
اسمادر، ویاخود سلطان اعظمدن استه زیرا مفاتیح
خزائن الندهدر، ویاخود برغیری غنیّ کریمه مراجعت قیل،
زیرا بونلر غناء تاملری جهتندن مساعده ٔ مراده قادرلردر
فاما لئیمدن طلب ایلمه زیرا قادر ایسه ده بخل وشحّی مانعدر
وفقیرك دخی یاننه اوغرامه زیرا کندی بولمیین غیره نیجه
بولنور، وبومقامك سرّینه اشارت ایدوب حدیثده کلور
انا سیّد الناس یوم القیمة یعنی اصحاب وامّته تنبیه
بیوردیلرکه روز قیامت یوم ضیقدرکه اوراده هرکس
مقامنه کوره مقلوب دردر، پس اکر دفع مضایقه
وسعت وانشراح وانبساط بولمق دیلرسکوز بابه واسع
محمده کلوکز صلّی الله علیه وسلّم زیرا مقام محموده نازلدر
ورتبهٔ شفاعته نائل اولمغله معانی مطلوبه اوبابدن
مفتوحه اولور، غیریلر دکل انکچون تا محشردن عرق ریز
اولنلر آدم وصکره دوننه یه مراجعت، ودورا بواب ایچك
هیچ برقپوده معنای مطلوبك کلیدی فتح اولمایوب،
قفل امیدینه باب محمددن آچلور دیوب متکفل سعادت

دارین سلطان الکونین درکاهنه رومالی یدیجك انلر دخی
فتح دهان کرم ایدوب انا لها دیو کوهر بار اولوب ساحل
بحر آرزولری دستهای در ثمین لطف ایله مالامال ایده لر
وهرکس معنقه بند مرام اولوب عروس وار نازله خرامان
جنته طوغری روان اوله لر لمحرره یا رسول الله نسیم لطفکی ایرکورلر دله
روضهٔ جانم شکوفه وار شاید آچله تا ب محشر الدیسه کوبنی غرق عرق
خنجر آه وفغان جان جکر پاره دله جرم وعصیانم بنی
اغلتدی هیچ کلدرمدی بو یتیمك سندن اوزکه اتك خشمم کیمسه
خاکی عنبر سنکی جوهر ایلر اکسیر نظر بر نظر قیل ای مروت کانی
بو آب وکله غربه محتاج ایدوب چکدرمه یار منتی
یا حبیب الله قیل حقی فقیره سن صله ومن کونه ربا بری الخلق کله
یطالبه من حضرة الملك والملك حضرت اصلده حضور درکه
غیبتك مقابلیدر بویله مواضعده عالم ومرتبه ومقام
مراد در حضرت ایله تعبیر اولنمق حقه کوره بر نسنه غائب
اولمدیغندندر زیرا عالم الغیب والشهادة در واشیا
جمیع مراتب واطوارده انك مشهودیدر وعالملرن مرتبه
اتملر زیرا مرتبه الوهیته ومادوننه اطلاق اولنور
فاما عالملك اطلاقی بطریق التغلیبدر زیرا عالم علمدندرکه
نشان معناسنه در والف اشباع ایچوندر علم اولمغی ایسه

شهادته کوره غیبه ومغایر کوره دکل وعالم ملك عالم
شهادت دیدکلریدرکه حسی در یعنی شانندندرکه حس وحمله
ادراك اولنه پس اولکی ملك ضم میمله در ایکنجی ایسه فتحله
اصلده قوت معناسنه در وبوراده مراد عالم ملکك مقابلی
اولان عالم ملکوتدرکه عالم غیب دیدکلریدر یعنی شانندندرکه
عقل وفهمله ادراك اولنه وبو عالمه غیب دیمك اضافیدر زیرا
مراد عالم ارواح ونفوس در مافوقی اولان عالم اعیانه
کوره شهادت وماتحتی اولان عالم ملك که عالم عرش و
کرسی وسائر امور متجسده در اکا کوره غیبدر زیرا
روح جسده کوره ظاهرده غیبدر فاما جسد اکا مرآت
اولمغه باقرسك کورنور روحدر زیرا روح تجسد اتمدکجه
کورنمز نتکیم جبریل دحیه وملك الموت اعرابی صورتنده
تمثل اتملریله مشاهده اولندیلر بعده ذا جار ومجرور
خلقی بیاندر وبوندن فهم اولنورکه عالم ارواح عالم
خلقدندر نتکیم اول ما خلق الله روحی اکا دالدر ولکن
بی ماده وبلا مدت اولان مرتبه یه عالم امر اطلاق
اولنمق شایعدر نتکیم قل الروح من امر ربی اکا
دالدر زیرا روح اول مبدعاتدرکه کن خطابیله ظهوره
کلمشدر یعنی ظهوری بلا واسطه در سائر مخلوقات ایسه

وسائط مقوله سیدر انکچون وجودلری ماده ومدته
مقروندر وحضرت آدم وجنت عدن وناقة الله حقه
مضاف اولدقلری تدبیر موادله وترتیب وسائط ایله
اولمدیغنه بناءدر زیرا کرچه آدم عناصردن وایدی الله ملائکه
تخمیر اولنمشدر فاما مسبوق بالمثل دکلدر انکچون عیسی
آدمه تشبیه اولندی بی پدر ظهور ایتدوکندن اوتوری
وجنت عدن دخی مقام مقربین اولمغله خواص زایده یه
مشتملدر ناقة الله حالی خود اظهردر ومعنای بیت
دیمک اولورکه عبد رب اولدیغی وجهله یعنی کندی
وجودنك تجلیات الهیه وکمالات ربانیه وآثار سبحانیه
مشاهده سیله دعوایه دوشدیکی اعتبارله نتکیم بعض
مغلوبلردن صادر اولمشدر کوردرکه عالم ملك وملکوتك
خلقی اندن نسنه مطالبه ایدرلر یعنی مرتبهٔ ارواح بقا
وغذاء روحانی ومرتبهٔ اجسام کذلك بقا وغذاء جسمانی
طلب ایدرلر خصوصا که عالم اجسامده مقاصد کثیره
واردرکه حسابدن خارجدر یالکز برفردك اول عمرندن
آخرینه دك بوقدر مراداتی واردر یا جمیع مخلوقاتك اکا
منضم اولسه حصری ممکنمیدر اشته رب العزة بوجمله
دونروشام مصالحن کورمکده وحاجاتن بتورمکده در

بلا وزیر ولا معین ولا اعیاء ولا لغوب یعنی اکا یورلمق
وفتور دخی کلمز یا بوقدر امور بر مخلوقه سپارش اولنسه
حالی نیجه اولور عشرینی بله وجوده کتورمکدن عاجز قالور
پس دعواسی صحیح اولماز وحق تعالی بو معنانك بویله
اولدیغنه علمی محیط اولمغله بیوردی که فاتخذه وکیلا
یعنی هر کارکده حقی وکیل اتخاذ ایله وکندك بالذات
مداخله ایتمه زیرا خلقك صورت ویره مدیکی نسنه یه حق
صورت ویرر نظر ایله که بعض مواد دوشرکه انسان اندن
متحیر اولور واینشم الله قالدی دیر بویله دیمك ممنوع
دکلدر کویا دیمکدرکه بوکار بو آنه کلنجه مباشرت اسباب ایله
اولمدی پس حصولی وراء عقلده تدبیر الهی یه قالدی اکر
مقدر ایسه حق انی یا علمنده بر سبب مخصوص ویاخود
بلا سبب حصوله کتورر زیرا حق مراد ایتسه طاشدن
اوت بتورر وکوکدن زنبیل ایله نسنه اندورر ای
بو آنه کلنجه سفرده وحضرده مطالعه ایتدوکك امور حکمیه یه
غایت وتدبیرات الهیه یه نهایت یوقدر شویله که قلمه
کلسه نیجه دفاتر اولور وفضله سی دخی قالور همان عبده
لازمدر که تدبیر نفسی ترك ایدوب کاری حقه تفویض ایلیه
نظر ایله که صلوات شریفه ده دخی اللهم صل علی سیدنا محمد

دنلور یعنی فعل تصلیه حقه اضافت قلنور زیرا است
اول مرتبه ده دانش صاحبی دکلدرکه رتبهٔ نبویه یه
کورن عهدهٔ تصلیه دن کله بلکه انك رتبه سن الله تعالی
بلور انجق پس اکا فی الحقیقه او صلوة ایدر فقط **المحرّره**
رتبهٔ شمع پرتوا فروزی ٭ یا نمیجه نه بلور پروانه ٭
هرکیم اولدیسه سمندر مشرب ٭ ناره کیرمکدن اکا پروا نه ٭
وَيَعْجِزُ عمّا طالَبوهُ بِذاتِهِ عجز قدرتك ضدّیدر
عجز الانسان مؤخری معناسنه در عجزدخی بوندن
مأخوذ در زیرا انسانده قدرت اولیجق تا خر امور
حاصل اولور ٭ وبرد العجز دخی قیش آخرنده اولان
برد در ٭ ویاخود برد العجوز درکه لسان عامّه ده
اکا قوجه قاری صوغی دیرلر زیرا عجوز سالخورده
یعنی آخر عمره ایرمش پیره زندر ٭ بو صورتده عجوز عاد
قومندن اولورکه ریح صرصر هبو بنده برسردابه کروب
اوراده تحصّن اتمش ایدی یدنجی کون باد مذکور انی
دخی مقرّندن اخراج ایدوب ٭ هوایه صاوردی بذاته ده
باسببیّه در ٭ پس عجز مسبب اولمش اولور ٭ یعنی عجز عبدلك
ذاتندن مستبددر ٭ زیرا عجز وضعف ذات ممکنك
لوازمندندر نتکیم بالاده دخی مرور ایتدی که غنا وقدرت

وقوت حقك صفت ذاتیه سی اولدوغی کبی فقر وعجز و
ضعف دخی عبدك صفت ذاتیه سیدر ٭ اصلی بودرکه
وجود حق واجب وقدیم وباقی ووجود خلق ممکن
وحادث وفانی در وصفات الهیه دن عبدده ظاهر
اولان بعض آثاریدر ٭ ولکن سائر اشیاده اولان
ظهوردن انساندن ظهوری زیاده در زیرا ماعدای
انساندن اکثر صفات بالقوه وانسانده بالفعل در ٭
مقصود انسان کاملدر ٭ زیرا انسان ناقصك حیواندن
تمیزی امور قلیله ایله در ٭ وبالقوه بودرکه ظهوره
قابلیتی واردر ٭ نتکیم حجر وشجر وحیوانات انسان کبی
بالفعل تکلم ایلمشدر ٭ وحضرت موسی علیه السّلم ثوبنی
اوزرینه وضع اتدوکی طاش ثوبیله بله فرار اتمشدر ٭
وموسی اکا ایریشوب عصاسیله ضرب ایلمشدر ٭ زیرا
فرارده حیوان صورتنه کرمشدر نتکیم لیلهٔ معراجده براق
حلقهٔ باب مسجد اقصایه ربط اولندی ٭ زیرا حیوان
اولدیغی جهتدن صورت فرارده ایدی ٭ الحاصل معنای
مصراع بودرکه وعبد دعوای ربوبیّت اتسه خلق عالمدن
مطالبه اتدوکی نسنه دن یعنی تحصیل وایجادندن عاجز
اولور ٭ زیرا اصلده صفت ذاتیه سی عجزدر وقوت وقدرت

حقك تقویت وامدادیله در، وهرچند كه قوت وقدرت
بولورلر محل كبریانیسنك تحملی قدر اولورلر بوخسه حقك
ذاتی متصف اولدیغی مقدارله اولمازلر زیرا حق كون و
امكاندن منزهدر انكچون صفاتنده توسعی واردر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك قطعی نظر كرده
مارالذكورك اقواسی حضرت ادریس وحضرت عیسادر
علیهما السلام زیرا ادریس ریاضتده تدقیق اتمكله
تلطیف مزاج وبدن ایدوب اون التی سنه اكل وشرب
ومنام اتمیوب ملك مشربنه كردی انكچون فلك چارمه
مرفوع اولدی كه فلك شمسدر عیسانك خود روحانیتی
حالی اظهردر زیرا روح القدسك نفخه سندن بی بدل تولد
اتمشلردر وبونلر بو لطافت زائده ایله سائرلردن اقدر
واقوی ایدیلر بویله ایكن ینه اذن الهی اولمدقچه بركار
طوتمدیلر پس مدعیلرینه دیمك استرلر والله الحفیظ
عجب كیدر كه حلاجدن دعوای معهوده صدور وبردار
اولدقدن صكره اوچیوز سنه دن زیاده مجلس نبویدن
روحی ممنوع اولدی بالاخره ارواح انبیا اجتماع
وشفاعتلریله خلاص ونجات بولدی زیرا دعواسیله دیوار
استوار شرعدن طاش قوپردی وبلكه تنزیه اوزرینه تأسیس

اولنان

اولنان ذی قوی الاركانی هدم ایتدی وخلقی اختلاله
دوشوردی جمیع انبیا واولیا وملوك ایسه نظم امور وجمع
شتات ایچون مرسل ومبعوث اولمشلردر خلافیله دكل
وهر كیمده كه ادب شرعی اولمیه اهل حال ایسه دخی اكا
اقتدا صحیح دكلدر وحلاجك قوت حالی شویله ایدی كه
سندان آهنین اوزره پا نهاده بركوه تكبیر اتسه رصاص كبی
علی الفور اریوب لعل مذاب وش سیلان ایدردی بویله ایكن
اعتباردن ساقط اولدی زیرا ولی محفوظ كركدر
واهل سكردن اهل صحو افضلدر زیرا اهل صحو عبدیت
مرتبه سنده دركه كذب وغیره ضرری یوقدر سرخوش ایسه
عربده دن خالی دكلدر انكچون شرب خمر تحریم اولندی
خصوصا كه طائفه عربده خفت دماغ وحدت مشرب
واردر بو جهتدن شربله فی الحال مفسده عظیمه یه باعث
اولورلر اشته بو مقامدن معلوم اولدی شول كمسه نك
حالی كه دیمشدر ع بنم اول دائم وباقی كوروندم صورت انسان
زیرا بو دخی دعوای حلاج كبیدر وسائرلر دخی اكا قیاس
اولنه زیرا بو امت ایچنده مدعی ومصلوب ومقتول
ومسلوخ چوق كلمشلردر كمال امی وشهاب الدین ونسیمی
وامثالی كبی لمحرره قاضی محكمه عدلك قویم

هیچ یکلش ویرمی فتوالی کو خلاص استرایسك دکنکدن
شرعله سورا فندی دعوالی لذا تر بعض العارفین به یکی
ذا عجز مذکوره اشارتدر عالم وعارفك فرقی بالاده در
وعالم صدیق وعارف صادقدر وعارفه بیك صدیق
زندیقدر دیدیکجه برزخدن خلاص اولماز برزخی بودرکه
وحدت صرفه طرفنده بولنمشدرکه انده کثرت اشیایی
نفی ایتمك واردر پس معادی نفی کبی اولوب زندیق
اولور تر لفظی اصلنده تری درکه مرفوعدر بوراده
جازم یوغیکن مجزوم اولدوغی استقامت وزن ایچون
تخفیفه محمولدر پس فی الحقیقه مجزوم اولماز بو مقوله نك
کسره ده وفتحه ده نظائری چوقدر وضرورت شعر دیدکلری
مشهوردر وشعره ضرورت نه در دیمك سوز دکلدر زیرا
نظم ونثر ایکی سر الهیدرکه بری عالم جمعه وبری عالم فرقه
ناظردر وقدماء بلغاء خطابت اوزرینه اقتصار ایدوب
شعرله مقید اولمازلردی قرب نبوتده شیوع بولدی
زیرا امت مرحومه نك کمالنه دائردر وارباب حقائق
نقدر امی صورت اولسه لر غالبا نظمدن خالی دکلدر
وانبیادن شعر صادر اولمشدر بلکه بعض کلاملرینی
غیرلر نظم ایتمشلردر ورسول اللهدن صلی الله علیه وسلم

صادر

صادر اولان صورت نظم قصدی دکلدر بلکه الله تعالی
لهجه پاکلری اوزرینه اول وجهله اجرا ایتمشدر پس نطق
حقدر وانلرك کلمات منثوره لری دخی لآلی منظومه
کبیدر زیرا لغت اسمعیلیه لسان جبریلدن اکا تلقین
اولنمشدر انکچون افصح العربدر وفصاحتلری کمل
اولیایه دخی ساریدر شیخ ناظم کبی وقرآنده دخی
منظوم چوقدر لن تنالوا البر حتی تنفقوا وامثالی کبی
وحق تعالی کلامنده وفعلنده امر اتفاقی اولماز زیرا
اتفاقی اودرکه علم سابق اوزرینه مبنی اولمیه حق تعالیدن
صادر اولانك جمله سی ایسه علم کاملدن ناشیدر ورسول
اللهك علیه الصلوة والسلم سهوالی تشریعه محمولدر
دیدکلری بودر یوخسه انلرده سهو ونسیان حقیقی یوقدر
اکرچه جانب بشریت انی مستلزمدر زیرا مظهر اکملدر
وکمال لطافتلرندن بعد النوم تجدید وضوء ایتمدن اداء صلوات
ایتمك خصائصندندر نتکیم بیورر تنام عینای ولا ینام
عینا قلبی وار ایمدی متبوعکك قدر عالیسنه واقف اولوب
اکا کوره سننی احیایه سعی ایله تا که حیات قلبه ایره سن
وابدی موت کورمیه سن به کلمه سنده اولان ضمیر حقه
ویاخود حکم مذکوره راجعدر وجار عارفه متعلقدر وبکاء

حزنله اولان سیلان دمع معناسنه در. پس هر سیلانه
بکا دیمزلر. نتکیم بعض علتدن دخی سیلان ایدر و دیمشلردرکه
بکاء اکر صوتله اولورسه ممدود و اکر حزن مجردله ایسه
مقصوردر. و بوراده بکاء حقیقته و حزن مجرده محمول
اولمق محتملدر. زیرا اجسامه کوره کریان اولمق کاه اشک
چشمله و کاه حزن مجردله اولور. زیرا بکانک مبدأی سفی
الحقیقه حزندر اکرچه بعض انفعالاتدن بکاء سروردخی
حاصل اولور. و حزنده حرارت دل اولمغله دمعه حارّه
و سرورده بارده در. و ارواح سفوله لری دخی بکا ایدرلر
ولکن انلرک بکالری دمعله دکلدر. بلکه مقاملرینه
مناسب اولان وجهله در. سائر احوالی دخی بوکا
قیاس ایله. و من مشی علی المراتب لم یعثر و معنای
نظم دیمکدرکه عجز و قصور مذکوردن اوتوری بعض
عارف باللّه اولانی کورورسنکه اغلر. زیرا کندنده
مطالبه اولندیغی نسنه‌لری اتیانندن عجز بولور و بعضله
قیدا نذی شول جهتدنکه بعض عارفلر آغلمزلر. و انلر
عبدیت ایله متصف اولنلردر. زیرا مطالبه اولنمیوب
اغلمق نندن کلور. الحاصل عارف ایکی قسمدرکه بری عبد
عارفدرکه دعوی و مطالبه ایله مبتلی دکلدر. و بری عارف

غیر

غیر عبددرکه معنای مذکورله مبتلی در کویا دیمک اولورکه
بر دعوادنکه صوکنده اغلایجق سنی انی ترک ایله.
و بیرامن کوردی اولمه و دیمشلردرکه عارفلرده ضعف
حال شول قدردرکه خود بخود اولدقلری وقتده فی المثل
برک کل ایله طوقنسک عندلیب آسا هزار فریاد و آه
ایدرلر. و بادیه لرده و غیریده اعراب و امثالنک جلودنی
سلخ و تا زیانه ایله بوقدر ضرب ایدرلر کوزه نجه و امثالی
کبی اصلا تأوّه اتمزلر زیرا غلظت طبع و کثافت بدن
اوزرینه مجبوللردر. و عالم جلالدن بی اثرلر و قبضه
قدرتدن بی خبرلردر. اشته بو سرّ الهی یعنی انسان کاملن
ضعف حقیقی ایله ظاهر اولدوغندن جهادله مرسل اولان
انبیا دفع لواء و جمع جنودله مأمور اولدیلر. زیرا اکرچه
دفع شرّ اعداده بر نفس جهانسوزلری کافی. و بر کرّه
تفّ دیمه لری جمله سون سوبندرده وافیدر. فامّا
ضعف حقیقی معنای مذکوره مانع اولمغله تأییده
محتاج اولدیلر. نتکیم قرآنده کلور. هو الذی ایدک
بنصره و بالمؤمنین. یعنی مؤمنلرکه طائفه انصاردر.
انلرله مؤیّد اولمدیلر. بعثت بالسّیف موجبنجه ضرب و
حربله مأمور اولمدیلر. اکرچه خود بخود اولدقلری زمان

معجزه ایله بلا واسطه نیجه سرکار بسته اولدی
ومأمول حصوله کلدی ازجمله غزوهٔ طائفده وما رمیت
اذ رمیت ولکن الله رمی سرّی اوزره برمشت ذرّات
چشم نا بینای اعدایی برقلدی وآفتاب قدرتدن
برشعلهٔ شعشعانی ایله خفّاش دونديلر وحضرت
ابراهیمك علیه السلم مقابلهٔ نمرودی دخی عسکر
بعوضه مقارن ایدی وهیچ اولمسه جنود ارواحله
دخی تأیید عظیم حاصل اولور وقعهٔ برروده اولدیغی کبی
ودیمشلردرکه جنود ارواح اولمیان یرده نصرت مفقوددر
وارواح اجسامه مقارن اولانه واولمیانه شاملدر
وجهادك شروط کثیره سی واردر اعظم شروط تعظیم
الوهیتدر فافهم وحضور ارواحك سبب نصرت اولدیغی
ضعف حقیقی ایله قیاملرندندر زیرا دوشمشك دستکیری
اللهدر وحدیثده انکم تنصرون بضعفائکم سرّ مذکوره
دائردر اکرچه اهل رسوم بلمزلر اشته بوندن فهم اولنديکه
میان عسکرده رستم وسهراب وتهمتن وامثالی اولمق
کفایت اتمز اکرچه اهل رأیه ضرورت تامّه واردر
بو سببدن اعقل اهل جهان واعلم انس وملك وجان
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی اولمدیغی بو موضعده رأی

صحابه ایله عمل ایدردی تنکیم کلور وشاورهم فی الامر
الحاصل بی جماعت امام اولمازه زیرا جماعت اسماء الهیه درکه
امام انلرله متأیّد اولور وشیخ ورئیس نصب ولنمق
دخی جماعت اوجندندر فاعلم ذلك للمحرّره
دکسه سیدا ننه لوحك قلمم اوزکه لوا جمع اولور زیرنه اولدیله جنود اسرار
آفتاب نظام شاه جهانکیر اولمش طوتمش اطرافنی آلای مثالی انوار
فکن عبد ربٍّ لا تکن ربَّ عبدِك عبده ضمیری ربّه
راجعدر یعنی ربّ عظیمك عبد حقیری اول ودرکاهنه
تواضع وانکسارله دخول بول یوخسه تصرّف سمتنه ذاهب
اولوب عباد اللهك ربّی اولمه زیرا سن اصلده رب دکلسن
بلکه عبد سن که فقر وعجزله موصوفسن پس اصلك دائما
یاد داشتك اولسون وربك سکا اسما وصفاتندن حصه
اعطا اتدیسه مغرور اولمه وحدّیکی تجاوز اتمه ودعوایه
دوشمه وتصرّف سمتنی طوتمه زیرا ملك وتصرّف حقکدر تنکیم
اسبابده تصرّف آبکدر یعنی آب اولمسه دکرمن دوور
ایتمدیکی کبی حق دخی سنی تحریك اتمسه نوجهله متحرك اولورسن
وبرکمسه پادشاه دکل ایکن دعوای شاهی اتمك شویله طورسون
کندنی شاه یرنه قومق بله ترك ادب کبیردر مثلا اکر بن
پادشاه اولسم شوایشی شویله طوتردم دیمك کبی اکرچه بر بنده یی

فرض و تقدیر اتمکدن برشیء لازم کلمز بلکه محال ایله مفروض
اولمه کلمشدر نتکیم حضرت موسی علیه السلام طورده
وقت مناجاتنده یارب اکر فلان کمسه نک حاجتی بنم
الملکه اولسه روا قلوردم دیدی بو سوزا یسه ضمننا
کندنی تکوی یرینه قومق کبیدر ولکن مؤکددرکه قضاء
حاجتی استرجا و عدمنک حکمتی استدعادر زیرا حقک
شریکی اولمق ممتنع اولدیغی کبی عبددخی هر یوزدن حقه
بدل اولمق بویله در سلطنت ایسه امور ممکنه دندر
اکرچه انده دخی مشارکت ممنوعدر زیرا سر وحدته
ناظردر و وزیر وکیل سلطان اولمغن هر امرده انکله
برابر اولمق لازم کلمز انکچون شیخ ناظمدن کتاب الفتوحاتده
کلورکه وزیر پادشاهک اوج درلو امرینه مداخله اتمز
برعی بودرکه مملکتنه قارشمز زیرا ملک کرچه اللهکدر
ولکن ملوک یدیله فتح اولنان ممالک و محصولاتی بینه
فاعللرک و وارثلرینکدر مکرکه بعض بقاعی وقف و یا
خود آخره تملیک ایده لر پس وزیره لازمدرکه خزائن
سلطانه راجع اولان امورده خیانت اتمیه و طمعه
دوشمیه نتکیم بزم عصرمزده بعض خونه جزالرن بولدیلر
وبری دخی بودرکه سرّینی افشا اتمیه زیرا اکر وزیر

واکر سائر ندماء که افشای اسرار سلطان اعظم ایدرلر
مستوجب مؤاخذهٔ عظیمه اولورلر اکرچه که عفوه حائل
بولنلر نتکیم شیخ ناظم سلطان حلبه برکوننده یوز
اون یدی ماده ده شفاعت ایلدی که اون یدنجسی
برندیمک افشاء رازاتمسنه دائر ایدی و سلطان زبور
جمله سنه قلم قبول چکدی و شیخک خاطرن رعایت
اتدی زیرا شیخ مظهر حقدر که کلامی دخی کلام حقدر
پس عارف بالله و واقف علی المقام اولنلر هر یوزدن
حقه انقیاد ایدرلر و ارادتلرنی ارادت حقده
افنا ایلرلر و شیخک کمال نورانیتندن زماننده اومقوله
ملوک وار ایدی که خلفا پایه سنده ایدی انکچون شیخ
انلرله افتخار ایلردی نتکیم حدیثده کلور وُلِدتُ
فی زمن الملک العادل یعنی بنم نورانیتم انوشروانه
عکس ایدوب بو سببدن کمال عدالله ظهور اتدی دیمکدر
و حدیثه کرچه علماء حدیث طعن ایدرلر ولکن عند الشیخ
صحیح اولمغله بزدخی قبول اتمشوزدر زیرا شیخ بعض
اوقاتده انسلاخله حضور رسول الله داخل اولور
و نیجه امورده سؤال ایدردی پس اکر حدیث مذکورک
صورت صحتی دیده حقیقت بینلرنه روشن اولمسه

بصاً آثار ارباب دله كحل الجواهر قلمنلردى رضى الله عنه
وعن معتقديه و سخط على منكريه و منتقديه و بر دخى
بودركه حرمنه مداخله ائمّيه يعنى سراى پادشاهك
طبقات خارجيه و داخليه سى مشتمل اولديغى مردان
وزنان وخواص و عوام و امورده نقض و ابرام و رفع
وخفض وساير وجوهله مداخلهٔ ائمّيه خصوصا كه
آغايان خاصّه كه ندماء سلطاندر اولياء اللّهدن
افراد مرتبه سنده دركه دائرهٔ قطبدن خارجدر
زيرا قطب الاقطاب عقل اوّل مرتبه سيدركه ارواح
مهيّمه انك تحت اللواسنده دكلدر بلكه ارواح مذكوره
بحر شهودده مستغرقلردر آغايان مذكوردن مشاهدهٔ
سلطان اعظمك مستوعب الاوقات اولدقلرى كبى
و وزير اعظم وكالت كبراسى حسبيله عقل اوّلك صورتيدر
پس بودخى سرّ مذكور اوزره احوال اندرونه مداخله
ايلمز اجمالا اشارت بودركه ذكر اولندى ولكن بو مقوله
اسراردن عقل معاش اربابى بى خبر اولدقلرندن مداخله
ايدنلر دخى فلاح بولمديلر نتكيم بو فقيرك زماننده
ايكى دفعه واقع اولدى كه لسان وقلمه كلمز بلكه جميع
اطوار سلطانيه و مراتب خاقانيه اشارات اهل اللّه ايله

وضع اولنمشدر كه هر برى برسرّ و بر حقيقته دالّدر مثلا
هيئات كلماتدن اختلاف معانى مفهوم اولديغى كبى مراتب
مختلفه دن دخى تعدّد حقائق معلوم اولور حاشا كه بو
نظام بديع و ترتيب عجيب حكمتدن خالى و اسراردن عاطل
اوله پس هر كيم حقايق شناس اولوب اشارات اوزره
حركت ايدرسه فلاح بولور والّا هلاك اولور خصوصا كه
ايكى كمسه ركن دولتى متزلزل و بساط سلطنتى ملوّث
قيلوركه بو سببدن ايكيسنى دخى دائره دن اخراج و نفى و
اقصا ايله ازعاج لازمدر وانلر برى مبتدعدر يعنى اهل
بدعت والحاد اولان شيخ وصوفيدركه اعتقادلرنده
خلل ودللرنده زلل واردر انكچون شطحيات سويلرلر
ودلفريب اولان مكر وحيله لر وافساد ظواهر وبواطنه
سبب اولورلركه بو اعصار انلرله مالامالدر پس اوّلا
پادشاه ذى شان وثانيا وكلا وعلما واعيانه واجبدر كه
او مقوله لرله مجالسه دن و مزخرفاتى استماعدن حذر ايده لر
و هرزه ده او مقوله بى ادب و بلكه بى دين ظهور ايدرسه
تأديب ايليه لر و حقلرندن كله لر زيرا بو آنه كلنجه ملوكدن
وغيريدن هيچ بركمسه انلرله صحبت ايتدكلرى و سند و محراب
قلدقلرى يوقدر زيرا ضررلرى جرب كبى سارى وحاللرى

لباس استغنادن عاریدر بلکه متابعه به صالح اولان
چار مرتبه ده اهل سنتدن اولان ارباب تحقیق
ورهبر اولمغه شایسته اولان منزل عینه وصوله بولان
اصحاب توفیقدرکه ظاهرلری حلیه شرائع واحکامله
وباطنلری زیب وزیور حقائق ایله آراسته در
واوائل ملوکدن بو آنه کلنجه اولان احوال کوناکونه
ووقوف شؤن بوقلمون ایچون چشمه رخصت مطالعه
تواریخ وسیر ویرلسه حقی سوزی حق چقر ولکن کیم بقر
نعوذ بالله من کفر الحمار وجهالة البقر وبری دخی
اهل انکاردر یعنی شول منکردرکه اهل حال صحیحک
حالنی انکار ایدر وکلاملرنی فهمه قادر اولمایوب
طعن واکفارینه کیدر نیجه فهم ایلسونکه مأخذنی
بلمز وسطلع ومقطعندن قطعا خبرا کلامز وبونلرک
سوء خاتمه احتمالی واردر زیرا باطن قرآنی سلب ایدرلر
وامام علی بن کرم الله وجهه واردنجه نقدر بطون و
قرون کذر اتمش ایسه متفق علیه اولان سلوکه قائل
اولمازلر وانسان کاملی کندیلری کبی حیوان صانورلر
اولئك کالانعام بل هم اضل درهم یأکلوا ویتمتعوا
ویلههم الامل فسوف یعلمون یأکلون کما تأکل الانعام

والنار مثوی لهم ومن لا یجب داعی الله فلیس بمعجز فی الارض
قل تربصوا فانی معکم من المتربصین قل تمتع بکفرك قلیلا
انك من اصحاب النار ما یجادل فی ایات الله الا الذین
کفروا قاتلهم الله انی یؤفکون اشته بو اعصارده که
بو طائفهٔ رذیله نك اشتهاروا بوابه دخوللری واردر
واطفاء نور الهی قلمغه سعی ایدرلر مضردین ودولت اولدیکی
فتی روشن وسوء حاللری ظاهرا وباطنا مبرهن در
بونلرك نفث سموم نفسلری کلزار حالی صولدردی وسم
هلاهل سحر ساخته لری نیجه مؤمنلری اولدردی بونلر
وضع قدم اتدکلری یرلرده اوت بتمز وانسان کامل
اولان بونلرك کتدکلری یوله کتمز زیرا اشتد غضب الله
علی من قتل نبیا او قتله نبی ما صدقلری ایدی شول مجتهد نکه
ورثهٔ انبیا اولان اولیا دخی انبیا ده بطریق الاشاره
داخللردر بو وجهله طعن اولیا ایلین مغضوب الهی
اولدیغی مقطوع عدر پس انلردن بالکلیه اجتناب لازمدر
المحرره قنده عزم اتسه کروه ثقلا بیرو اولورمی انلره عقلا
جبههٔ منکره بقان آدم نوردن دیده لری بوش قلا
فتذهب بالتعلیق فی النار والسبك ذهابله مراد
ذهاب معنویدرکه مقام عبودیتدن مقام ربوبیته

ذهابدر ویاخود زوال واضمحلال معناسنه‌در بالتعلیق ده
باملابسه ایچوندرکه تذهب فاعلندن حالدر وتعلیق
معلّق معناسنه‌درکه مصدر بمعنی المفعولدر فی النار
تعلیقه متعلقدر ونارله دخی مراد نار معنویه‌درکه نار
حرماندر والسبک تعلیق اوزرینه معطوف اولوب تحت
ملابسه‌ده داخلدر وسبک دخی بمعنی المسبوکدرکه بر جوهری
اذابه وافراغ اتمکه دیرلر پس مسبوک مذاب ومفروغ‌در
ومسکوک مسبوکک فرعیدر زیرا فضه وذهب اشیا
اذابه وبعده سکه‌لنور ومعنی دیمک اولورکه صاقین
رب عبد اولایم وهیئت ربوبیتده ظهور بولایم
وسریر تصرفده اوتورایم قلایم دیمه والا نار حرمانده
تعلیقه متلبس اولدوغک حالده کیدرسن یعنی مراد
اتدوکک مقام ربوبیت دعوائله کوچه کیدرسن فاما نار
حرمانده بعض عصات نار جهنمده معلّق اولدوغی کبی
معلّق اولورسن که ارباب رجانک رجاسنی اسعافه
قادر اولمزسن واول آتشده اریوب قالورسن زیرا
آتش جوهری اریتدوکی کبی آتش حرمان دخی جوهر انسانی
اریدر بلکه وجودنی افنا ایلر انکچون غموم وهموم اهلنک
موی وریشی تیز سفید اولور وسرو قامتی چوق طورمز

دال صورتن بولور وباد صرصر اجل آخزانی صرصر واصلنده
فصل ایدوب کسر مراد مقام دعوی وتصرفک صعوبتن
بیان واول مقامه دخول ایده‌یم دینک مآلده سوء
حالن عیاندر نتکیم تحقیقی بالاده مرور اتدی بونده
تصرفات وریاستدن تحذیر وعبودیت وتواضعه
تحریض واردر بو جهتدندرکه ذوق عبودیتی ذائق
اولنلرده ملک اولمازن بلکه مملوکلری اولان نسنه‌لری اتبا
بر معتمدن هبه ایدوب منافعنی استعاره ایدرلر حتی
جامه وپیراهنلرن وامثالن ثقه‌دن استعاره ایدوب
تلبس ایلرلر ای وسیم جعلک الله فی النفع کالنسیم اشته
گلزار امیدک تازه رونق بولدی وبوی آرزو بله مشام
جان معطر اولدی وشیخ ناظمک امدنا الله بنفسه
بانفاسه تأییدی حسبیله مرام دل قلم حقی حصوله کلدی
وجام امل بو قدرله طولدی وساغرکشان بزم معرفتده
مجلس حقیقتک رخسارلری گل گل اولوب کلدی نیجه کلمسونکه
ابیاتک کلر یوزندن برقع خفا آچلدی ونیجه سبوز طعن
اولنلرک عرق جانلری کسلوب قانلری صاچلدی
خلوصکدرکه بو مایه فیضی مروّق قلدی وبی بهره منکرلرک
درونلری یاندی یاقلدی ای دخی اسرار خفیه واردرکه

قطع بلعومدن خوفا تيغ كبي درنيام قلندى ولاجل الحزورده
ذكرى طے اولندى ووقع الختم في ابّان الكتم وهو
قاف المهدى العصم بعد غين الفصل والحسم الذى
يتبعه ثلث سنّات تلوها مثلها والله تعالى عليم بالخفايا
وهو يخرج الجنايا ولا يكون الّا اذا زلزلت الارض
زلزالها واخرجت الارض اثقالها فهذا ما توعدون
والله يعلم ما تبدون وما تكتمون
فلله الحمد على الدّوام ولرسوله
افضل الصلوة والسّلم
وآله الى يوم القيام

٤٨

بروسه‌لی اسماعیل حقی جلوتی

ئولومی ١١٣٧

کتاب السلوك

بسم الله الرحمن الرحيم

ازهار تقدیس چمن آرای جهان، انفاس صبا تأثیر مقدسیله
شاداب، واوراد تسبیح جان آفرین انس وجان، رشاش
نفحهٔ مسبحانه‌لە سیراب اولدقجه رشك آور بهشت برین
اولان روضهٔ پاك نبوی، نضرها الله تعالی برشحات
فیضه الصوری والمعنوی، دخی هزاردستانی مصلیانله
رونق افزا، وترنم سازی مسلمانله بها وبهجت افزا
اولوب مقامات آل واصحاب، ودرجات سالکان
حقایق انتساب، دخی توجهات قلوب قدسیه ایله برتر،
ومرافد رحمت قرینلری فیض برد راحتله نوبنو تازه وتر
اولمقدن خالی اولمیه بعد ذا تجلی خواه وجویای ترقی
کمینه شیخ اسمعیل حقی، سمع الله نداءه، وجعل فی حیز
القبول دعاءه، بو وجهله آغاز گفتار ایلر، واوراق سفید
اوزره نور سیاه پاش اولوب دردله سویلر که جناب
کردکار جلیل، حدیث قدسیٔ کنز مخفیده تخمیر طینت
خلقی تعلیل ایلیوب، فخلقت الخلق لأعرف دیو اخبار ایلدی

مقصود

مقصود اصلی معرفت الهیه اولدوغی معلوم، وتجارت
اخرویه ابجق انکله سود بولدوغی مفهوم اولدی ولکن
غواشی بشریه، وملابس طبیعیه، روح روانی محجوب
درگاه، واحکام قالب واحوال کثرت پرده سازحرم
قرب اله اولدوغندن تنکنای تنده بی مجال واضیق
السجون بدنده کرفتار سلاسل واغلال قالمشدر،
شویله که طاق مقرنس زراندود ملکوتدن اریکه نشین
اتصال، وساغر سرشار نوش بزم وصال ایکن خراب آباد
ناسوتده مسکین خاکسار ویتیم حسرت نگاه، وخوار آشام
قنارهٔ درد ومحنت جانکاه اولمشدر بو سببدن تار و
پود نسیج الوحد معرفتی گسسته، وسجنجل صفانهاد
شعور وادراکی زنکار رو سور یانه بسته در، فاما کشش
دوست سطیهٔ آتش عنان سالك اولیجق منزل رس
مرام اولمغه نه منت، ویا ارشاد رهرو مقارنت جریده رو
تجرید بولیجق، سرکوی قربه قدم کش بی چون وچرا اولدی علت
بیت بلمز بر دلکه طوطی کبی گفتار ایلیه، سویلردمی یوق جهانده بلمز سویلرمی یوق
یعنی سویلردر وارد رکه مرشد ناطقدر، ولکن
ع جهان پرشمس تبریز است مردی کو چو مولانا، وقفچه
قابل خطاب، ومستعد تعلیم اولور طوطی مشرب مربی کیاب

وقفسلو درست وددلر خراب در ولکن قطب عالم تدویر
ابروان نمای باختر اولدیغچه فی الجمله جمال تجلی پرتو انداز
جهان جلال اولمقده وزمین وجود مزن الفیضدن نشو ونما
بولمقده در بناء علی هذا آغایان اندرون شهریاری
بلکه ندماء خاص خداوندکاری حضرت سید احمد اغانک
وسیم که وجود بهبودی جامهٔ فاخر الطراز ملکات
فاضله ایله موسوم ومتجلی ودرون وبرونی اکسون
عقائد دلجو وپرنیان اعمال نیکو ایله متحلی ورشورابهٔ
رسومدن رحیق الفیض حقیقته تشنه ومایل
وغنودهٔ سایهٔ علوم الهیه اولمغه سر صنوبری سدره
سری غصون البان کبی متمایل اولوب بو فقیردن بحاله
الوقت بعض اسباب معینه ومغنیه درخواست
اتمکله بو کتاب السلوک مرواریدوار بنان اهتمام ایله
سلک بیانه نظم اولندی وبرای ترجیهٔ اعصار
ورد آناء اللیل واطراف النهار قلندی والله اسأل
ان ینفع به فی تحصیل مرامه ومطلبه واصطنعه
لنفسه وجعل یومه خیرا من امسه بجاه النبی الامین
آمین آمین قال الله سبحانه ان الذین یبایعونک
انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم الی آخر الآیه

معلوم

51

معلوم اولا که آیت شریفه ده اولان خطابک عبارتی
قائد امت وسپهسالار ملت جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه درکه یمین میمنت توأملری ید الله حقیقی در
واشارتی منابع فیوض سعادات اولان ورثهٔ سادات
قدس الله اسرارهم حضراتنه درکه یدلری فوق الایادیدر
وبو خصوصده مکابره ایدن نص ادعوا الی الله علی
بصیرة انا ومن اتبعنی وامثالنی رد له اکفار اولنور
خصوصا که مبایعهٔ سلطان اعظم منصوص در عظماء
دین ایسه سلاطین معنویه درکه مبایعه لری بطریق
الاولی در زیرا رسول الملک جانب نبوتی شرع مطهرده
قالمش وطرف ولایتی ساذات اقطابه انتقال ایلمشدر
بو معنادن لولاک لما خلقت الافلاک اشارتنده
جملهٔ ورثه داخللر وجمیع موروث عنه اولان انبیاء
کرام مندرجلردر زیرا صفا ولده محاذات الهیه
قلدقلری علت غائیهٔ ایجاد اولدقلرینی مشعردر بو جهتدن
کلام مزبور وخطاب مسطور صحیح الاصل دکلدر زیرا
شان انبیانی درجه لوندن تنزیل وکندیلرین تحقیردن
خالی دکلدر دین فقها وامثالی اسرار الهیه دن ناآگاه کورکی
طریق عقله سلوکلری حسبیله منزل رس مراد اولمشلردر

اشته نظر ایله علمای ظاهر بینك طغیانلرنه كه هر معنئ
لطیف كه حوصلهٔ شعور قاصرلرینه كنجایش بولمیه حدلرین
تجاوز ایدوب رده مسارعت ایدرلر، بلمزلر كه بو معامله
رد شارعه مؤدی اولور وارایمدی علمك محیط اولمدیغی
مواضعده، فاسألوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون،
مقتضاسنجه جواب مشكلی اهل ذكر حقیقیدن طلبكار اولوب
وعلمای حقیقت بین بیورمشلردر كه حدیث لولاك جناب
رسالتك جمیع اشیادن افضلیتنی وخبر انا سید ولد آدم
خصوصا وزمرهٔ بشردن خیریتنی مشعردر، نتكیم لیلهٔ
معراجده مسجد اقصاده امام الانبیاء وبیت معمورده
امام الملائكه اولدقلری دخی بو ایكی طائفه‌دن لوای
قدرلری عالی، وشان شریفلری متعالی اولدوغنه منار
لامع، ودلیل ساطعدر المحرره نقطهٔ خال جبینی كوروب شكل امام
ابروانی ایكی جانبده دو صف اولدقلری تمام، قبلهٔ وحدته یوز طوتمسه اهل نیاز
ایده مز بالاخره امر نمازی اتمام، وآیت مبایعه‌نك معناسی
مدلولی بودر كه بیت ای كه یمین تو یمین خداست،
نور اطلاق ز رویت پیداست، شول كمسه‌لر كه سكا مبایعه
ایدرلر، وعهد وپیمانكی قبول واذعان یولنه كیدرلر،
انلر صورت ظاهرده سكا مبایعه ایدرلرسه فی الحقیقه

حقه

حقه مبایعه ایدرلر، زیرا سن جمیع ماسوادن فانی واخلاق
واوصاف الهیه ایله ظاهر، وحقله باقی سن، بو جهتدن
سنك دستك دست حقدر، ووقت معاقدده فوقیت ایله
صورت پذیر اولان ال سنك الك دكل بلكه حق الیدر،
بناءً علی هذا سنك یدك طوتدقلری حالده ید حقی
طوتمش اولورلر، زهی سعادت كه دست حقه دسترس
بولهلر، واللرنده بو مقوله سرمایهٔ دولت ایله مظهر غنای
مطلق اوله، وبو مقام اطلاقده قرآنده كلور، من یطع
الرسول فقد اطاع الله، وینه كلور، وما رمیت اذ رمیت
ولكن الله رمی، زیرا بو آیتلرده اطاعت رسول نفس
اطاعت حق ورمی نبوی نفس رمی الهی قلندی، زیرا
ع هویت بنمدر تشخص سنك، وفقنجه هویت الهیه
صورت شخصیهٔ انسانیه‌ده ظاهر اولوب شجرهٔ موسویه
تشخصندن صدای انی انا الله تعین بولوب صورت
شخصیهٔ مقیدهٔ شجریه ظهور نور اطلاق وبروز سر حقه
مانع اولمدیغی كبی شجرهٔ منتهای حقیقت اولان
پیكر محمدیدن دخی ثمرات اطلاق باغنه اقتطاف
اولنمغه نه حائل واردر، خصوصا كه مظهر تام، ومصدر
سر ملك علامدر، وبو معنای اطلاق میراث اكامل امت

اولمغله حدیثده کلور؛ طوبی لمن رانی ولمن رای
من رآنی ولمن رای من رای من رانی؛ یعنی فانوس که
شمعهٔ محرابدن ایقاد اولنه؛ اندن ایقاد اولنان فانوسلرک
شعله شموعی بالواسطه شمعهٔ محرابدن مستفاد
اولوب جمله سی فرعلک اصلده دخولی اعتباریله نور
واحد اولدیغی کبی، وجوه اکامل امت دخی وجه محمدیه
دائر ومشاهده لری مشاهدهٔ احمدیه ناظر؛
ومبایعه لری مبایعه مصطفی اولدوغی قتی ظاهردر؛
زیرا اختلاف صور اتفاق حقیقتی منافی دکلدر؛ نتکیم
صد و بیست و پنج اقسام انسانی برای اهل ظاهر
حیوان ناطقه راجع؛ وبقول اهل باطن صورت الهیه
وحقیقت نفس رحمانیه منتهیدر؛ فاما بو محلده دل
تقریر اولنان معانی آیینهٔ دلکده نوجهله جلوه کر
اولدی؛ وروی حقیقتدن نه صورت بولدی؛ زیرا طریق
صورتده سالک اولان صورت الهیه لی مجازه حمل ایدر
شول معنادن که، والله غنی عن العالمین؛ موجبنجه
هویت الهیه صورت متشخصه دن متبری وجامه
نسب واضافاتدن متعری؛ در پس انک صورتی فی
الحقیقه صورت حقیقیه درکه صورت کمالیهٔ صفاتیه یه

راجعدر؛ نتکیم ان الله خلق آدم علی صورته؛ حدیثنده
ذاهب اولمشلردر؛ فاما ذات بحتدن قطع نظر مرتبهٔ تجلی
صفاتده که مقام رب العالمیندر؛ لفظ صورت معنای
حقیقتنه محمول اولمق لا بأسدر؛ زیرا مرتبهٔ ذات مساعد
اتمدیکی صورته مرتبهٔ صفات مساعده ایدر؛ شول جهتدنکه
اشیا مظاهر اسمادر؛ وبو مقامده اسم مسمانک
عینی وصورتیدر؛ مثلا سنک اسمک فی الحقیقه تشخصکدر
وسکا زید دیمک مثلا اسم الاسمدرکه عند القوم مجازدر
کورکسه معنای موضوع لهده مستعمل اولسون؛ وسکا
انسان دیسه لر؛ یالکز نفس ناطقه مراد اولماز؛ بلکه
مسمای انسان عرف عامده اوچ نسنه دن عبارتدرکه
هیکل جسمانی وروح حیوانی وروح مدبر رحمانیدر؛
پس بو صورتده سنک صورتک دخی انسانیتده داخل
اولوب حقیقته محمول اولدی؛ مجازه دکل وهر نسنه
مقام وموطننه کوره تصور وتمثل ایدر؛ وتمثل مخصوصی
صورت حقیقیه سنی منافی اولماز؛ جبریل صورت دحیه ده
وملک الموت صورت اعرابیده تمثل اتمک حقیقت ملکیه لرینی
منافی اولمدیغی کبی؛ نتکیم علم عالم مثالده صورت لبنده
تمثل ایدر؛ مع هذا علم معنادر عین دکل؛ وحدیثده کلور؛

رایت ربی فی صورت شابّ امرد یعنی عالم مثاله کوره
کورك مثال مقیّدا ولسون انسلاخ ورؤیا حالی کبی
وکرك مثال مطلق اولسون عالم حسّی کبی که فلك محیطدن
تحت الثرایه دك حاوی درکه اکا عالم شهادت دیرلر
پس بو ایکی وجهله عالم مثاله کوره صورت حقیّه حقیقت
مقدّسه سنك تنزّهنه مانع دکلدر نظرایله که سلطان اعظم
تبدیل جامه ایدوب صور مختلفه یه داخل اولور مع هذا
نه یکیچری ونه سپاهی ونه صور مختلفه سی اشیانك اسمایه
واسمانك مسمّای واحده کوره صور متنوّعه سی کبیدر المحرّره
ذاتك نهان وصورتك حدّ وحصری یوق اولدك یکانه شاه که هر برده
قصری چوق هر جبل فروهشته تدلّی ایدر سکا
هر منزل فلکدن جفرسا که طوغری اوق وینه حدیثده کلور
من رانی فقد رای الحق یعنی بو راده لفظ حقّی حقی اولنلر
اسماء حقدن اولان حقه صرف ایدرلر زیرا صورت
محمدیه بالاتفاق اکمل الصّور در یعنی حقیقتی صورت
حقیقیهٔ کمالیه نك اکملی اولدیغی کبی که تجلّیٔ ذاته مظهر
وجمیع صفات الهیه یه مصدردر صورتنه دخی صورت
مثالیهٔ جمالیه نك اجملی در شویله که مرتبهٔ صفاتده
وذاتده بوندن اکمل واجمل اولمق متصوّر دکلدر زیرا

دیمشلر

دیمشلردر که لیس فی الامکان ابدع ممّا کان والاّ ذات
حقدن یا بخل ویا عجز لازم کلور تعالی الله عن ذلك فافهم
جدّا الحاصل اطلاقات سابقه مرتبهٔ صفاتده وجه محرّر
اوزره تجلیٔ مثالیّه یه محمول اولنجق صورت محمدیه حقیقت
اولور سائر صورا سماکبی وبو بر دلیل روشن وبر معنای
مبرهندر که تأویلی فی نفس الامر سخیف وسالکنك یاده لکدن
حالی قتی ضعیفدر زیرا مؤوّل توهّم اتدوکی کبی معنای
مذکورده مجسّمه ومشبّهه یه تشبّه لازم کلمز زیرا انلر
فی الحقیقه تجسیم وتشبیه اتمشلردر بوایسه ممنوعدر بلکه
صورت دیدوکمز بحسب الموطن تمثّله محمولدر وبو سرّ تمثّلی
فهم اتمین منامده رؤیت حقّی انکار اتمش وباطله صرف و
حمل ایلمشدر لا والله همان حقّی کوره کور ومن اراد ان
یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوّف سرّینه ایره کور
والاّ خفّاش مثال اعمی قالورسن ویوسف یوزن کورمزسك
چشمك وار ایسه دخی نابینا اولورسن بیت
یتوردم یوسفی کنعان ایلنده یولندی یوسف وکنعان بولنماز
یعنی زمان جاهلیمده که کنعان کثرتده سیّاح جهانکرد
وصحرانورد ایدم یوسف وصلت کورمه کورنمزدی زیرا
بحسب الحجاب اعمی کبی ایدم صکره که وجه وحدتدن

برفع کثرت مرفوع ومکشوف اولدی کوردمکه یوسف
حقیقی متجلی وکبد دیهورده جرم یوح کبی قتی جلی در
بردخی کنعان کثرت دیدهٔ وحدت بینمدن غائب اولدی
زیرا هر آیینه ده کوردم روی زیبا صورت یوسف
بولدی بیت جمالکی نیجه یوزدن کوردم دین دللر
شکسته آینه لر کبی پاره پاره کرك اشته بو معنی
مقام فنا فی الله کوره درکه مقام جمع ومقام او ادنی در
وبو مقامدن صکره فرق ثانی واردر که مقام قاب
قوسین او ادنی ومقام صد بقیتدر وبو مقامده جمیع
اشیا واسماری برندن متمیز ومتشخص اولور ولکن
لذت نظر باقی قالور وکثرت بردخی وحدته پرده اولماز
بلکه آیینه اولور نتکیم اربابنه معلوم در یعنی کرچه
تصور ذهنی وادراك خیالی ایله دخی فی الجمله مقامات
فرق اولنور ودائرهٔ امکان ووجوبك اوجملا اورتاسی
بولنور فاما قوت ذائقهٔ حقیقیه لی چاشنی اولیجق بیت
بال دیمکله طتلو اولماز جوز دهان یوری انی طانمغه سعی ایت همان
دیدکلری کبی لذت کامله بولنوب ذوق کشفه دخی
ایرمك کوکدر ولکن اربابیله صحبته منوط وبحسب الغالب
ریاضات ومجاهداته مربوط در نتکیم محلنده رشتهٔ بیانه

مسرود وکوکدن جانبه معلقه وارمعقود اولور ان شاء الله تعالی
وبو تحریر اثناسنده لیلهٔ احدده برهوا قلم الهی ایله نوشته
مشاهده اندیکم الفاظ غریبهٔ غیبیه دندر که النبوة
أبوة والولایة أمومة یعنی مرتبهٔ نبوت مرتبهٔ
ذکورت ومرتبهٔ ولایت مرتبهٔ انوثت کبیدر که ایکیسنك
امتزاجندن اولاد معنویه ظهور وازدواجندن فروع
حقیقیه بروز ایدر زیرا نبوت انبیاء عز الله وولایت
تلقیح وتلحیم در پس شول دلکه اولا حقدن بی خبر
ونا آکاه ایدی بوجمله ثانیا تخم پاش ارحام استعدادات
اولوب خلقی مرتبهٔ ولایته ایصال ایدر هیهات اشته
بو مقامه رمز ایدرکه دیمشلردر العلم ذکر یعنی علم
بالله ارکك درکه لا یقبل الا الذکر یعنی قابلی قبول
ایدر وآنده که علم بالله بوقدر زن ناقص کبیدر
انکچون میدان مرداندن خارج اولنلرك حلقهٔ حاللرنه
ارتباط وبرنلر کندیلری کبی خارجیلردر زیرا اکر
استعداد اولسه البت عروهٔ وثقایه دست زن اولورلر
وبر حلقهٔ محکمیه ارتباط بولورلردی اشته کمثل العنکبوت
اتخذت بیتا بونلرك وصف حاللریدر وان اوهن البیوت
لبیت العنکبوت بو مقوله لرك بیان نتیجه وما آللریدر

وتنزیلده کلور، وازواجه امهاتهم یعنی ازواجه بطریق
الاشاره مراد اکامل ناسدرکه ارشاد وتسلیکه قادرلر
وامهات اولاده شیرله پرورش ویردکلری کبی انلر دخی
اطفال طریقتی انواع فیوضله تربیه یه مقتدرلردر،
پس بو مقوله کامللر ناقصلرک مادرلری کبیدر وبونلره فیض
انلره جناب نبوتدن فایضدرکه، الشیخ فی قومه
کالنبی فی امته، مقتضاسی اوزره هر شیخ مسلک
توانای ارشاد سالک اوله وکیل نبوی، ورهبر راه
اخروی، ومرشد طریق معنوی اولور، وانکله حضرت
نبوتک مثلی وکیل مطلق ایله سلطان اعظم مثلیدر،
وکیل سلطانه مبایعه دن امتناع ایدن مبایعه
سلطاندن خارج ومبتدع اولدوغی کبی جادهٔ دعوت
اهل ولایتدن منحرف اولان دخی منهاج باطن شرع
مصطفادن منصرفدر، وحدیثده کلور، من لم یعرف امام
زمانه مات میتة جاهلیة، یعنی امام زماندن مراد
اولا ظل الله، وثانیا مظلول مضاف الیهک مظهریدرکه
هر عصرک ارشادی ایچون متعینی ومبایعه یه صالح اولان
اهل عینیدر، یعنی تجلی عینی اهلیدرکه اکا قطب ارشاد
دیرلر، کرک قطب وجود اولسون وکرک اولمسون

زیرا

زیرا قطبیت وجودکه غوثیت دخی دیرلر، مرتبهٔ تصرفدر
مقصود اصلی ایسه معرفة الله در، تصرف دکل مثلا حرم
سلطانیده کمربند خدمت اولان خواص ندمانک
مقصودلری سلطان اعظمدن فیضیاب اولمقدر مطلقا
یوخسه خصوص اوزره وزیر اولوب امانت کبرایی
حامل اولمق دکلدر، اکرچه بعضیلری بحسب الاستعداد
اکا دخی نایل اولورلر، الحاصل سلطان اعظم سجاده
نشین مرتبهٔ اسم ظاهر اولوب ضبط قلمرو صورتده
وارث نبوی اولدوغی کبی قطب ارشاد دخی شیخ نشین
مرتبهٔ اسم باطن اولوب حفظ اقلیم معناده وکیل
احمدی اولمشدرکه هر دو سریر نشین خلافت، واهل
صدد وسجاده یه مبایعه لازمدر، تاکه حکم روح وحکم
جسد علم وعمل ایله صورت پذیر اولوب منصهٔ درجاتده
جلوه کر اولدوغی کبی مقعد صدق مشاهده ده دخی
پرتاب وفر اوله اشته بو تقریردن لزوم مبایعه مفهوم
ووجوب متابعت معلوم اولدی، لمحرره
فیضجو اولدک ایسه مرشددن، ساغر باده کبی اندن ال اوپ
نه طورورسن بو فنا منزلده، کندی یولداشلرک برکدن قوپ
مبایعه معاهده درکه مفاوضهٔ مالیه یه تشبیهآ

مبايعه دنلدی؛ زیرا جهت نبوتده وعد ثواب وجهت
آخردن التزام طاعت بايعدن اعطاء مثمن ومشتریدن
دفع ثمن كبيدر وقرآنده؛ ان الله اشترى من المؤمنين
الخ يعني الله تعالى مشترى ومؤمنلر مشترى منه
ومتاع نفوس واموال وثمن جنت ودرجات وقربتدر،
پس عوام مؤمنين بذل اموال وهياكل ايدوب مقابلهسنده
درجات وخواص مؤمنين بذل نفوس وطبايع ايدوب
محاذاتنده مشاهدات بولديلر، وبو عقد الهى دست
نبويدن حاصل اولمغله صورتده مبايعه جناب نبوته
ومعناده جناب حقه اولدى، وحديثده كلور،
الحجر الاسود يمين الله في ارضه، يعني حجر اسود كه كعبهده
ركن باب درونده وضع اولنمشدر، وجه ارضده يمين الله در
پس هر كيمكه بيعت رسوله ايرشميوب مسح ومصافحه
حجر ايلسه الله تعالى يه ورسول اللهه مبايعه ايتمش اولور،
يعني سلطان اعظم سرير زر كلميخ خلافته جلوس ايتدكده
تقبيل يمين اولنمق صحت وصدق مبايعه يه دليل ونشان
اولدوغى كبي حاج ومعتمرك دخى تقبيل حجر ايتدكلرى برهان
وعلامت حقيقت ايمانلريدر، فاما ارباب حقايق
بيورمشلردر كه حجر اسود انسان كاملك يميني وكعبه مقصود

انك قلبی وحرم مطهر انك جسدی وعرفات انك سرى
ومحصب انك نفسيدر، وانسان كامل سيادت عظمى
اهلى اولمغله يميني اسود له وصف اولندى، مقصود اسود
في الحقيقه كندنی وصفدر، پس بوراده اسود سيادتدن
اولور، ونور سياه نهايت عروج كونى اعتباريله فوق
سائر الانوار اولدوغى مشهوردر، بناء على هذا في الحقيقه
مصافحه ومسح انك يدينه تعلق ايدركه اندن دخى مقصود
مبايعهدر، زيرا مبايعهده عقد يمين ايلمك سنت عرب
وطريقت اسلافدركه قوت ارتباطه نشانهدر، مكر كه مبايعه
ايدن زن مقوله سى اوله، بو صورتده عقد يد ممنوعدر
حتى فتح مكه كونى قرب صفاده سردار اهل صفا جناب
مصطفى صلى الله عليه وسلم جنابلرى مبايعه اهل وفا
قلدقلرنده بر قدح آب ايچنه ادخال انامل كريمه ايدوب
خاتونلر اللرن اول قدح ايچنه قوديلر، واول آب
صفانهادله تبرك قلديلر، وبر روايتده تقبيل حاشيه
رداء وبر قولده دخى دست فاروقى تقبيل منقولدر،
وجناب نبوت هر وجهله مأمون الغائله ايكن دست بوسى
حضرت عمره رضى الله عنه تفويض اولنمقده وجه وجيه
تشريع امت واظهار صلابتدر، يعني شارعك حالى

غيره قياس اولنماز. پس سدّ ذريعه و اغلاق باب فتنه ايچون
رخصت مسّ دست ويرمديلر. وحضرت عمره احاله قلديلر.
زيرا مرتبهٔ شريعتده زياده صلابتى و فنّ تقواده مزيد معرفتى
وار ايدى تا شول مرتبه كه ابليس عليه ما يستحق بر زقاقده اكا مقابل
كلسه مقابلهسندن فرار ايدردى. زنان دخى كوچه حبالهٔ
شيطاندر. ولكن او مقوله دينده متصلّب اولان كمسه
كرفتار مكائد اولمقدن باذن الله تعالى مصون و سلامته
مقروندر. بعد ذا مبايعه ايكى وجه اوزرهدر اولا اسلام
وعدم اشراك اوزرهدركه بالاده ذكر اولنان مبايعهٔ
اهل مكه بو معنى اوزره مبنيدر. ثانيا طاعت و بعض
امور خاصه اوزرهدر نتكيم صحيح مسلمده كلوركه صحابهدن
بر نفره بر كون خطاب نبوى واقع اولوب. الا تبايعون
رسول الله. ديدكده انلر دخى يا رسول الله بز سزه مبايعه
ايتمشوزدر ديدكلرنده عرض مزبور اعاده اولنمغين اول نفر دخى
بسط ايدى ايدوب نه معنى اوزره مبايعه ايدهلم يا رسول الله
ديوجك تكرار تلقين نبوى واقع اولوب بيورديلركه الله
تعالى يه عبادت ايديكوز و اشراك ايتمكوز و صلوات خمسى قلوكز
وحقه و رسوله و اولوا الامره اطاعتده اولوكز و كمسهدن
نسنه استميهسز ديو بو محلى سرًّا سمعلرينه القا ايتديلر.

واول

واول نفر بو وصيتى بر وجهله محافظه قلديلركه اللرندن
بر نسنه دوشورسهلر. شونى بكا آليوير ديو كمسهيه سويلمزلر
واكر راكب اولسهلر يره نزول ايدوب عصا و سوطلرين
كنديلرى اخذ ايدرلردى. تا كه كمسهدن سؤال لازم كلميه
عجب دقيق محللردركه. اكثر صوفيه بو صراط اوزره وضع قدم
ايتمشلر. و بو راه باريكه تعففه كتمشلردر بو مقامدن
ديمشلردركه صوفى متعفّف اولدركه بلا طلب وارد اولان
نسنهيى تناول ايليه. واصلنى صورميه. ولكن قالا و حالا
طلب و تعرض و اشراف و تشوّق نفسله اولورسه.
تناولدن حذر ايليه زيرا بو معانى طلب صريحدن و يا ضمنيدن
خالى دكلدر قرآنده ايسه كلور. يا ايها الناس انتم الفقراء
يعنى اى ناس غير الله با قميوب حاجاتكزى درگاه والاى
كبريايه عرض ايدهسز زيرا خالق كيم ايسه رازق دخى اودر
چونكه مخلوق خالق دكلدر. رازق دخى دكلدر بناء على هذا
مخلوقدن نسنه طلب ايتمك فقيردن طلب كبيدر كركسه غنى
اولسون زيرا غنى دخى مخلوق فقيردر. شول معنادنكه
مخلوقك صفت ذاتيهسى فقردركه بالاضافه غناسى آنى
منافى دكلدر نظرا ايلهكه حضرت مريم و فرزندى عيسى عليهما السلام
حقلرنده. كانا يأكلان الطعام وارد اولوب تناول طعام

وقضاء حاجته ضرورتلریله عبودیتلری مثبت ونصارانك
اثبات الوهیت اتدکلری منفی اولدی پس عالم قدسه
اقرب اولنلرك احوالی بو اولیجق وادئ دنیده قالنلرك
حاللری نیجه اوله ودیمشلردرکه سبایع اسم مفعول
صیغه سی اوزره اوچلردرکه رسل وشیوخ ورثه وملوکدر
وفی الحقیقه بردرکه الله تعالی در وطوائف مذکوره بیعت
اتباع اوزرینه شاهدلردرکه شهادتلری یوم قیامتده
نادیه اولنسه کرکدر نتکیم قرآنده موافق ومخالف خصوصده
برقاچ محلده ایراد اولنمشدر وطوائف ثلثه نك شانلری
قیام بامر الله واتباعك شرطی مأمور اولدقلری موادده
متابعت واطاعتدر وفرق بودرکه رسل معصوم وشیوخ
محفوظ اولدقلری جهتدن معصیتله امر اتمزلر بلکه دائما
تقوی وطاعته تحریض وترغیب ایدرلر ملوك ایسه
بویله دکللردر بلکه عادل اولورلرسه رسل وشیوخ کبی
اولورلر والا کندیلرینك واتباعنك احوالی پریشان
اولور بو سببدن دیمشلردرکه شیوخه متصل ولاحق
اولان ملوك منصورلر والا مخذوللردر یعنی انلره دخی
لازمدرکه رعایا کندیلرینه متابعت اتدکلری کبی کندیلری دخی
ورثهٔ انبیا اولان شیوخدن برینه متابعت اتمك لازمدر

زیرا

زیرا ارکان سلطنت فی الاصل انفاس اولیا اوزرینه
تأسیس اولنمش واطوار دولت اول وجهله ترتیب قلنمشدر
وحضور ارواح اولیانك معرکه لرده ثبات قدم یوق
وپریشانلغی بك چوقدر واولوا الامره طاعاتده اطاعت
واجب وخلافنده غیر لازمدر زیرا وارد اولمشدرکه
لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق بو جهتدن ابوین مشرك
اولوب شرکله ویا عاصی اولوب عصیانله امر اتسه لر
بو خصوصده اولاد انلره عدم اطاعتله عاق اولمزلر
وبیعت اوزرینه الی آخر العمر ثابت اولوب عهدنه وفا اتمك
کرکدر والا نظر حقدن ساقط اولور وبر دخی فلاح
بولماز وانفاس مشایخی محافظه لازمدر زیرا حقله تکلم
ایدرلر پس انلری رد اتمك حقی رد اولور نتکیم عصریمزده
اکثر ناسك فلاح بولمدیغی بو مقوله جهالتلردن ناشیدر
ولکن شعورلری یوقدر دیمشلردرکه اهل اللهك قبولی
قبول حق وردی دخی رد حقدر فقط حذر ایده جك
بردر وبوندن فهم اولنورکه بالفعل مظهر ایله بالقوه
مظهرك میاننده فرق عظیم واردر اگرچه جمیع قلوبك
انکسارندن حذر وحق عبددن زیاده اجتناب لازمدر
زیرا حجاب کثیف وحائل غلیظدر وبعض انکسار واردرکه

زیاده تأثیرندن اثری سریعدر انکچون مجاذیبه تعرّض
اولنماز اکرچه ارشاده قادر دکللردر ولکن مغلوب الحال
اولدقلری جهتندن محترسلردر وبوندن ظاهر اولدی که
اقتدایه صالح ومبایعه سزا شیخ اودرکه حالندن
ماعدا ادب شرعی دخی اوله والّا بی ادبه اقتدا صحیح
دکلدر وحالله بی ادب بویله اولیجق بی حال وبی ادب
اولان شیخک حالی نه اوله وای اول خلیع العذارلره که
سرلرن عصابهٔ بی ادبه بسته قلالر وچراکاه هوی و
هوسک بهائم کبی قلالر قنی عار وناموس که نکاح و
نسب دعواسنک اولنلر مخنثلره یار اوله لر وروز جزاده
زناکارلرله ازدواج بوله لر نتکیم کلور واذا النفوس زوّجت
ودخی کلور احشروا الذین ظلموا وازواجهم یعنی ازواجدن
مراد قرنادرکه ظلمیه مقارن اولمشلردر بو سببدن
انلرله محشور اولورلر حتّی انلره هفت خطوه بی دوا اولنلر دخی
انا من المجرمین منتقمون ده داخل اولوب جهت جامعهٔ
مماشت ایله ربودهٔ چنکال نکال وسلسله بند وبال
اوله اشته بوندن حلقهٔ صلحایه ارتباطک فائده سی
معلوم اولدی که المرء مع من احبّ وفقنجه جاذبهٔ
محبت آهنین مشربلرک مغناطیسی اولور والحقنا بهم

ذریاتهم

ذریاتهم مقتضاسنجه مهره وارلر دخی عقد ثمین لآلیده
انسلاک بولور وزیور آرای نحر اعتبار اولوب قالور
بعد ذا امر مبایعه نک مرتبهٔ اجسامه اختصاصی یوقدر
بلکه ابتدا عالم ارواحده واقع اولمش معنای قدیمدر
نتکیم کنت نبیا وادم بین الماء والطین انی اشعار ایلر
زیرا عقل اول که روح محمّدی وابتدا سریرنشین عالم
ابداعدر خلعت پوش وجود روحی نوری اولوب
بالفعل نبوت روحانیّه ایله مبعوث اولدقلرنده
انا من الله والمؤمنون من فیض نوری موجبنجه شعشعه
انداز عالم ملکوت اولان آفتاب جماللرندن نقد استفاده
نور ایدنلر وار ایسه فوجا بعد فوج داخل دائرهٔ مبایعه
اولوب کمربند اقرار وتصدیق اولدیلر وبو معنایه نبوّت
ومبایعهٔ روحانیّه دیرلرکه اول عالمده موجود اولنلر
ارواح کلیه دینلورکه انلر اسماء ذاتیّهٔ الهیه مظاهریدر
وحدیث مذکورده مؤمنون ایله مراد ارواح مذکوره در
زیرا اطلاق کماله مصروفدر مشهوردر پس بونلر صف
اوّلده مثول له مکرّم اولمغین سائرلره نسبتله اصالتلری
واردر اکرچه جملهٔ مؤمنین وبلکه جمیع اشیانک اشعّهٔ
وجوداتی شمع جمع افروز وجودلرندن مقتبسدر ولکن

سريان فيض نور نوجهله اولدوغی ارباب تجليك غيريسندن
مستتردر، وبوندن فهم اولندی كه ارواح مذكوره اجساددن
صد هزار سال مقدم وجود بولمشلر، وسير اطوار عالم غيب
ايدوب چنبر ملكوتدن قالمشلردر، بو جهتدندركه عالم اجسامك
اولی ايله مضبوط دكلدر دكلكه ارواحك زيرا عالم لا ليل
ولا نهارده زمان ومدّت اولماز، بلكه يا دهر يا دهور
يا ديهار عالميدركه اسمی اوقنور ولكن مسمّاسنك ظهور
آثاری وقتنه مرهوندر، وبونلردن ماعداسنك ارواحنه
ارواح جزئيّه ديرلركه رحم مادرده تسويهٔ شبح وقتنده
مخلوق ومنفوخ اولور، سؤال اولنورسه كه عالم ميثاقده
اقرار بلی ايله قائم اولنلر كيملردركه تقرير مذكوردن اقرارك
ارواح كليّه يه اختصاصی لازم كلور، زيرا اول عالمده
ارواح جزئيّه ايچون هنوز رائحهٔ وجود يوغيدی جواب
بودركه اول وقتده مبدأ سلسله اولان ابو البشر آدم
عليه السلم جلوه كر حيّز شهود ايدی كه بو اعتبارله ذريّتی
عالم وجوده قريب بولمشدی، پس بحكم القرب بالفعل
موجود صورتنده ابراز وظهر آدمدن استخراج له صور
مثاليّه ده اظهار اولنديلر، وعالم مثالك فوقی ارواح
وتحتی اجسامدر، بو جهتدن عالم مثالك برزخيتی واردركه

طرفينه دائردر، الحاصل عالم مثالك آثاری تمثيلها بندندر
يوخسه عين خارجی بابندن دكلدر، والّا وجوده عدم طاری
اولمق لازم كلور، ارواح جزئيّه يه ايسه وجود يوقدر، بلكه
وجود ظلّی مثاليسی واردركه فی الحقيقه موهومدر •
واقرار بلی دخی في نفس الامر شان فطرتی تمثيلدر، اكرچه
عالم فطرتدن كفر وايمان اولماز بلكه قابليت اولور •
بو جهتدن اقرار بلی جملهدن صادر اولدی، كرك مؤمن
وكرك كافر زيرا كافرك كفری عين خارجيده ظاهر اولدی
بو معنا ايسه قابليت اولايه منافی دكلدر، انكچون وارد
اولدی كه • كل مولود يولد على الفطرة • يعنی حين ولادت
عالم ارواحه قريب اولمغله مولودی عالم فطرتده اولان
قابليتدن اخراج اتمز، پس قبل البلوغ اولان حال عالم فطرت
حالی كبيدر، شول وجهدنكه هنوز احكام كثرت ايله انصباغ
كلی يوقدر، بو مقامدندركه صبيان امور محرّمه ارتكابندن
منع اولنور، والباس حرير وامثالنك وزری ابوينه
ويا اوصيايه راجع اولور، اصلی بودركه اعتياد له بعد البلوغ
دخی استمرار لازم كلوب فطرت اصليّهدن انحرافه مؤدّی
اولور، وبو مرتبه يه غلبهٔ احكام كثرت واستيلاء احوال
امكان ديرلر حقيقتی مسكوت عنه اولان اسرار قدردندر

بزينه صدده كلدلم كه مبايعهٔ ارواح مستعقب مبايعهٔ
اجسام اولدوغن بيان ايدر يعنى صور محمديه دن اولان
صورت آدميه قالب خلقته افراغ اولندقده مبايعهٔ
ثانيه واقع اولوب قبول خلافت آدميه ايچون فرشتكان
ملك وملكوته سجده تكليف اولندى كه مقصود اصلى
تسليم امر وانقياد خليفه در انكچون اولوا الامره اطاعت
لازم كلدى آدم ايسه اسماء جماليه وجلاليه يى جامع اولمغله
ملائكه وجن وسائر موجوداتك اولوا الامرى حضرت سلطان
اعظم رعيتنك اولوا الامرى اولدوغى كبى زيرا اسمى ذاتى
وكلى در اسماء رعايا ايسه بويله دكلدر وسجدهٔ آدمه
اهل تهييم اطلاق اولنان ملائكه داخل دكلدر زيرا انلر
افراد ديدكلرى اوليا كبيدر كه تحت تصرف قطبده دكلدر
خواص سلطان تحت تصرف وكيل مطلقده داخل اولمدقلرى كبى
ولكن بو اعصارده بو مقوله اسرارى فهم ايدن نادردر
وعدم دخولك سرى بودر كه ملائكهٔ مهيمه بحر شهود الهيده
غرقه ياب اولمشلردر كه عالم وآدمدن بى خبرلردر
تكليف ايسه شعور اوزرينه مبنيدر انكچون ديمشلردر كه
ديوانه را قلم نيست ومجذوب كلى ديوانه حكمنده اولمغله
اولدخى درجهٔ تكليفدن ساقطدر وصبيان دخى بويله در كه

هنوز قوت ادراك اولمديغندن عهدهٔ وظائف احكامدن
كلمزلر انكچون باركران امانت بعد البلوغ تحميل اولنمشدر
وبوندن ندماء سلطانك زيردست وزيرده اولمدقلرينك
سرى دخى ظاهر اولدى زيرا انلر مشاهدهٔ دائمهٔ سلطانيه ايله
امور سائره دن دست افشان اولمشلر ودرياى شهود
شهريارى ده استغراق تام بولمشلردر بو جهتدن ساحلنشين
اولان خواص وعوام انلرك امورينه مداخله ايلمزلر وامر
نهيله تكليفه متعلق سوز سويلمزلر وانلرك فيضلرى فيض
ذاتئ سلطانيدر نتكيم خارج دائرهٔ حرم همايون اولنلرك
فيضلرى فيض صفاتئ وزيريدر

لمحرره

كوزت پادشاهى وسيمى كوزت • كه مخلص قوللر يانكده بو كون
نديم سخنور بديع الزمان • كتورمز نظيرين بو چرخ كهن
غريق نوالك اولورسه نولا • چو يوق قلزم فيضكه قعر وبن
چو وار شمع كيتى فروز رخك • چراغ اولميه دولتكده نيچون
وزان اولسه حقدن نفس حقيا • اقار صو كبى جنبشندن سفن

وتقرير مذكوردن بر معناى آخر تسخير دست فهم اولديكه
طبع نورى غالب اولان بنى آدم سروش آسا داخل حوزهٔ
انقياد اولور وسكهٔ حسنهٔ مبايعه دن دخل كثير بولور
فاما شياطين وار طبع نارىسى علو كبر هواء هوى اولوب

کیسهٔ ذاتی نقرهٔ استعداددن تهی اولان دشمنکامی قالور
سؤال اولنورسه که مبایعهٔ شریعت کافی ایکن مبایعهٔ
طریقته ضرورت ندر جواب بودر که مبایعهٔ اولی عامه
وثانیه خاصه در واسم باطن کرچه اسم ظاهرده داخلدر
زیرا هر ظاهر بر امر باطنی مشتملدر فاما باطن مذکورک ظهوری
تربیهٔ خاصیه موقوفدر لبندن سمن و زبده اخذ اتمک کبی که
عمل مخصوصله حاصل اولور و بر خانه‌ده دفینه اولمقدن
چه فائده که صاحبی نا آکاهدر پس نقض طلسم واستخراجی
اولا تعریف وثانیا مباشرت مخصوصه ایله اولور
ای تهی دست افلاس کوره بارا قرارک اولسه وعنادک
اولمسه قلبک مایهٔ قبول بولسه بنجب دیده لرک رمددیده
ومرطوب اولدی موسم بهارده وزان اولان نسیم صبایه
نظر ایلسکه که هر باغه برابر هبوب ایلر ولکن باغبان
اولمیجق بر قوری برک تازه لکندن نه حاصل وحاصلی
اولمیان باغدن کیسه که نه ایراد واصل در طوتالم که
اشجار میوه دار اولمش هیچ قلم تلقیحدن کلن میوه سهلی ایله
خود رو اولان ثمر جبلی بر میدر وقرآنده کلور وفی الارض
قطع متجاورات یعنی متجاور قطع ارض نشو ونماده بری برلرینه
معادل اولمق اقتضا ایدرکن قطع متباعده کبی متخالف دوشمشدر

بیت

بیت کلشنده کونه کونه ندر بو شکوفه لر آب وهواسی بر قمونک باغبانی نه
اشته انسان حیوانی اولان نه صورت آدمیه دیرلر که میوهٔ
جبلی کبیدر زیرا باغبان حقیقتک تربیه سنه مقارن اولمامش
وبیعت عامه‌ده قالوب خصوص اوزره بر کامله دسترس بولمامشدر
وانسان حقیقی اولان نه صورت الهیه دیرلر که ثمر سهلی کبیدر که
پرورش یافتهٔ استاد حاذق اولمش وسر لا شرقیه ولا غربیه
اوزره زیاده نمکین اولوب لذت بولمشدر وبیعت عامه
کفایت ایلدیکن شوکا بکزر که قاری القرآن در ولکن
معانی قرآندن بی خبر در وباخبر اولدیغی صورتده عالم
بالاحکام در عالم بالحکم دکل وحدیثده کلور
ان للقرآن ظهرا وبطنا پس ظهرینی بلدوکی صورتنده که
ارباب تفسیر تحریر ایتدکلریدر بطنینی کیمدن تعلم ایدرکه
اصحاب حقائق بلدکلریدر بو خود نجم ورمل وخواب وامثالی
دکلدر که سهولتله دست داده اوله بلکه ریاضات و
مجاهدات کثیره‌یه منوط ودست ارادتی بر مرشد کامله
مربوط در مکر که مطلوب بلا طلب قبیلندن اوله که جذبهٔ
عظیمه‌یه موقوفدر بو ایسه نادردر زیرا هر کسه سرسری نفخهٔ
روح القدس اولماز وبی بدرقه دکمه کس منزله وصول بولماز
بیت همتم بدرقهٔ راه کن ای طائر قدس

که درازست ره مقصد ومن نوسفرم • بونده طائر قدسدن
مراد امیر الامرآء ارواح اولان جبریل وارباب انفاس
نفیسه درکه حیات دل انلرك نفخلریله حاصل • وفیض الهی
وساطتلریله واصلدر • اکرچه دیمشلردر که بیت
اولسه استعداد عارف قابل ادراك وحی • فیض حق ارساله هر ذره در جبرئیل •
وآدمك مسجود الملائکه اولوب ابلیسك اباء واستکبارندن
فهم اولندی که قلب کامل که مظهر سرّ الهی وخلیفهٔ وجوددر
مسجود القوی والاعضادر • ونفس امّاره که سبق ده
ابلیسدر وکذلك قرین قلب مذکوره کوره مسلم وبلاد
اسلامیه ده اهل جزیه کبیدر • وبلکه جناب رسالته نسبتله
صلّی الله علیه وسلّم کمربندا اسلام حقیقی در یعنی قرین نبوی
مسلم ونفسلری مطمئنّه درکه ایکیسنك دخی شرّندن
سالملردر • اکرچه عصمت محنتی دفع اتمز وحفظ دخی
ابتلانی قطع ایلمز بو جهتدن انبیا واولیا اغلیوکلوب
اکلیو کتدیلر فافهم جدّا • وانك که نفس امّاره سی غالب
وشیطانی شدیددر • قلب کامله سرفرو اتمز ودست
مبایعه سنی طوتمز ودیو کبی مجلس آدمدن برون ولعنت
طرده مقرون اولور بیت اسم اعظم بکند کار خودای دل خوش باش •
که بتلبیس وحیل دیو سلیمان نشود • وسرّ آدم هر عصرده

بر صورت محمّدیّه یه انتقال ایتمکله انبیایه نسبتله یوز یکرمی
درت بیك خلافت ومبایعه واقع اولمشدر • وامم سالفه ده که
مدّتلری التی بیك ساله قریبدر انجق یکرمی بش عدد قطب
کلمشدر • زیرا امّتك کمال خشونت ومزید عنادندن اصحاب
معجزاته ضرورت قویّه واریدی فامّا دور قمری احمدیده که
بیك سنه دن زیاده جه در • ورثهٔ انبیا مقام انبیایه
قائم اولوب اصحاب کرامات علمیّه ایله کاردینك انتظامی
وبازار یقینك رواج تامّه اولمغین • بعثت انبیایه حاجت
قالممشدر • خصوصا که ختم نبوّت مقتضای حکمتدندر • زیرا
نبوّت اولاده اولان اجمال علم وعمل ختم الانبیاده
نسیج کارکاه تفصیل اولمش • وتار وپود امر ظاهر وسرّ باطن
منوال تکمیل اوزره صورت بولمشدر • واکابر امّت الی الآن
معانی وحقائقه لباس نو الباس ایدوب الفاظ دیکرله
تعبیردن خالی دکللردر • لا سیّما که • کم ترك الاول للآخر •
موجبنجه قرآن وحدیثدن استنباطه نهایت یوق • وردی
کشفدن خود استخراجات حددن آرتوقدر • زیرا الله تعالی
واسع وتجلیاتی دخی مالانهایه در • قنغی صحرا که تصویر
ایلسك ینه تنك • ونه مقوله دریا که تعدیل قلسك بی رنكدر
بلکه دائرهٔ فسیحهٔ عرش وکرسی میدان علمنده بر خیمهٔ کوتاه قامت

ویا برحلقهٔ ضیق وجملهٔ ارواح واجسام شاهراه ابداعنده
برمشت سالك کریوهٔ مضیق در، فسبحان القادر که قرآن
نکته سنجی لا ینقضی عجائبه ایله موصوف ورسول یکانه
سرای سینجی اوتیت علوم الاولین والآخرین ومفاتیح
خزائن السموات والارض ایله معروف در، فلله الحمد والمنه
بو کونه دك نه کونلر کوردك که قصب الحبیب معرفتی انبوبا
فانبوبا متزایدا اولمش ونه کیجه لره ایردك که خطاب
وسعك الله علما، در سیراب کبی سمعمزی مشنف ساز
قلمش در للمحرره رشتهٔ حمد وثنایه نیجه بیك خردیز سم
دستهٔ لهجه ایله عنبر شکوی ازسم، نشر طیب کرمن اتمه ده بر بو ویرم
سو بلسم صددل ایله کون ومکانی کزسم، وسر سری مذکورده
او توری بو امت مرحومه ده اقطاب بی حساب در، نقدر
قوت نبویه در که هر عصرده ارکان دینی تزلزلدن بر ال ایله
ضبط اتدی، ودیوار شرعی تخللدن سد سدید اسکندر کبی
مستحکم طوتدی، زیرا کرچه اهل ولایت هر عصرده عدد
انبیایه بالغ در، ولکن هر عصرده مدار وجود عالم وباعث بقاء
بنی آدم صدف جودده در یتیم کبی بر اولور، شول یوزدنکه
آیینهٔ جمالنده ظاهر اولان صورت وحدت وسر وجوب
وقدم وقدامت در، پس انما الهکم اله واحد موجبنجه غوث

اعظم

اعظم جریدهٔ رو صحرای عالم در، اکرچه اقطاب ارشاد
چوقدر که جمله سی غوثك تحت اللواسنده در، وزراء وامراء
وزیر اعظمك زیر دستنده اولدقلری کبی وغوث مذکور
نائب ادریس در علیه السلم انکچون قطب افلاك اولان
فلك چارمینه مرفوع در، وفی الحقیقه قطب حقیقی جناب
نبوتدر، زیرا نقدر صور کمل وارایسه اول وآخرانك صورت
مخصوصه سیدر که انی سریان تجلی یه عارف اولان بلور
وسر وحدت بلمین بو راده یاکلور، زیرا وجود ومظهر فیض
وجود فی الحقیقه بردر که کثرت مرآئی دن متعدد کورنمشدر،
نظر ایله شول جامدن مصنوع اولان حجره یه که کیجه ده
وسطنده بر شمع کافوری وضع اولنسه هر جانبدن بر صورت
شمع عکس ایدر، پس شمع بردر، ولکن تجلیاتی بسیاردر، وکثرت
تجلیاتدن اصل وجود واحده تعدد کلمز، وتعدد دیمك
وهمی در، وبو مقوله توهم صوفیهٔ محققین ذنبه وجود دیرلر
نسأل الله تعالی ان یغفر لنا ذنوبنا ویستر فی کل موطن
عیوبنا، ومرتبهٔ قطابت که مصالح عالمه نظردن عبارتدر،
هر بار که صاحبی تجدد ایده مکانت وعلو رتبه سندن انباء
ایچون حضرت مثالیه ده بر سریر عالی نصب اولنوب قطب
مذکورانك اوزرینه جلوس ایدر، نتکیم حضرت حسیه ده دخی

سلطان اعظمك شانی در وبی تخت البته پادشاه اولماز
و اول وقتده انك سرینه تاج عزت ووقار و اوزرینه خلعت
اسماء الهیه الباس اولنوب ملائكهٔ مهیمه دن ما عدا ادنی و
اعلی انك مبایعه سنده داخل اولور عقل اول ونفس كلیه
وعمار سموات وارض وارواح مدبره وجن وسائر
موجودات كبی زیرا بو جمله نك حقه عبودیتلری واسطهٔ
فیضله در واسطه ایسه قطب مذكور در انكچون قطبه وسائر
اقطابه انقیاد اولنور ومسجود اولمق بو انقیاده كوره در
بو جهتدندر كه ملوك حضورلرنده یراوپوب تعظیم ایدرلر
زیرا مخلوقه سجده ممنوعدر مكر كه آدم اوله فاعلم ذلك
وامر مبایعه ومتابعت بر سر عجیبدر كه طیورده كلنك یعنی
طورنه ده وغیریده ووحوشده آهوده وامثالنده بله
مشهوددر حیف انسان عاقله كه غیر عقلا انلر اعقل اوله
وانلر حقه راست نظر ایده لر وبوكچ قاله پس معلوم اولدی كه
عقل معاددن بی بهره اولان كمسه حیوانات مجرده دن اضل
اولور نتكیم قرآنده كلور اولئك كالانعام بل هم اضل
اتخاذ شیخ ابو رافع رضی الله عنه روایتیله شرح طریقتده
كلور كه الشیخ فی قومه كالنبی فی امته بو حدیثی حفاظ
تخریج اتدكلری صكره انی موضوعاتنده درج ایده نلر

قولنه التفات یوقدر ومثنویده دخی كلور **بیت**
كفت پیغمبر كه شیخی رفته پیش چون نبی باشد میان قوم خویش
یعنی هر قومك شیخی علم وعقلنه نظرله میان امتده نبی
كبیدر كه اطاعتی لازم ومتابعتی واجبدر زیرا اولوا الامر در
و اولوا الامر یالكز ملوك دكلدر بلكه علما وشیوخ ورثه دخی
انده داخلدر ولكن ملوكك حكومتی عوام وخواصه
وعلمانك عوامه وشیوخك خواصه در وابو یزید بسطامی
قدس سره كلماتنده كلور كه من لم یكن له شیخ فشیخه شیطان
وسید الطائفه جنید بغدادیدن قدس سره منقولدر كه
بیورمشدر من لم یكن له استاذه الشیطان كما فی
التأویلات النجمیة وجنیدك عبارتی عبارت بسطامیدن
اشملدر زیرا استاذ لفظی معلم ظاهر وملقن باطنه
عامدر فاما شیخ عبارتی عرف رومده مرشده وعرف
عربده مطلق رئیسده مستعملدر كوك علمی اولسون وكرك
اولمسون وخصوصا اوزرینه شیخك لزومی وابتغوا الیه
الوسیله خطابندن مستفاددر زیرا كرچه الیه الی معرفة
احكامه معناسنه محمول اولمق فی الجمله مستبعد دكلدر كه
بو صورتده استاذ ظاهر مراد اولور ولكن الی معرفته
تقدیر اولنمق اظهردر كه بو صورتده استاذ باطن مراد اولور

زیرا معرفت مطلقه ذات وصفات وافعال حقده
مسدود اولدر، اکرچه عند عوامّ العلماء هر دولو ملکیه معرفت
دیرلر، معرفت مذکوره یه ایسه کرچه اهل کلام تعرض اتمشلر،
خصوصا که صفات ثبوتیّه وسلبیّه لی بیاننده اهتماملر
قلمشلردر، فامّا اعتقاد وایمان رسمی جهتیله در بو خصوص
ایقان واحسان جهتیله دکل، پس تقلید له تحقیقک میاننده
فرق کثیر اولیجق تحقیق یوزندن معرفت حقیقیّهٔ الهیّه یه
موصل اولور وسیله لازم کلدی که عارف بالله ومرشد
الی الله در، بو جهتدن اهل ایمان رسمی ابتغاء وسیله ایله
مأمور اولدیلر، تاکه اول وسیله انلری صراط مستقیم
مشاهدن حقه ایصال ایلیه، شول جهتدنکه عبادت
شرعیّه دن مراد معرفت اولدیغی کبی معرفتدن دخی غایت
مکاشفه ومشاهده ومعاینه در، وبو طریق اصعب طرق
اولوب بلا رفیق احتیاج ضروری اولمغله ظاهره
دلیل ظاهر لازم کلدیکی کبی باطنه دخی مرشد باطن
اقتضا اتدی، وارشاد اتباعه موقوف اولمغله قرآنده
مواضع کثیره ده اتباعله امر وارد اولدی، وبوندن
فهم اولندی که بو امرک ابتداسی تعیین مطلب وبعده
ابتغاء وسیله وبعده شروط وقیودی اوزرینه اتباع و

اقتدادر

اقتدادر و وسیله دن مراد محققدر، بو خصوصده مقلد موصل
منزل حقیقت اولماز، بیت خواهی بصوب کعبهٔ تحقیق رهبری
پی در پی مقلّد کم کرده ره مرو ومقلّددن دخی فی الحقیقه
مراد مدّعیدر، بیت مدّعی نیست محرم در یار،
خادم کعبه بو لهب نبود، ومحقّقک اما راتی واردرکه
ارباب تحقیق بلورلر، وظاهرده علامتی شرع مطهّری
مراعاتدر، زیرا معنای مقصودک حصولی شارعه اقتداییله
یعنی اقوال وافعال واحوالده پس کم کرده راه اولان
منزلدن دور اولدیغی کبی شرعدن بیرون اولان دخی
وصولدن مهجوردر انکچون دیرلر، الوصول بمراعاة الاصول
بو جهتدن فلاسفه ورهابنه ده وصول یوقدر، زیرا عقلله
مستبدّ اولمشلر، وشرایع انبیایه اتّباع قلمشلردر،
وایماندن عاری اولدقلری کبی که ایمان شرع مخصوصه
متابعتله در، توحیددن دخی مجرّدلردر که توحید اصول
شرایعه عدم مخالفتله در، حکمادن ایسه شرکه دلالت ایلر
امور کثیره منقولدر، بو جهتدن مخلّد فی النّار اولمق
اقتضا ایلر، وشیخ محقّق اودر که هر طورده حلّ مشکل
مریده قادر اوله وبرازخدن تخلیصه تمکین بوله، ع
سجّاده نشین عارف داناست نه عامی، یعنی هر کسه عارف

بالله اولمق سجاده نشین ارشاد اولمقده کافیدر کرک علوم
رسمیه و قوانین عقلیه سی اولسون امام غزالی وامثالی کبی
وکرک اولمسون اکثر شیوخ ورثه کبی وامی محض اولنلردن
دخی بعض ورثه کلمشدر ولکن معلّم من عند الله در نتکیم کلوب
ما اتخذ الله من ولیّ جاهل ولو اتخذه لعلّمه مقصود فی
الحقیقه تعلیمک اتخاذا وزرینه تقدمنی بیانور بس اسرار و
حقائق عالمه اطلاع بولنمدقجه دائرهٔ ولایته دخول امر
محالدر وعلم حالک تقدّمی ایسه مشایخ کبارک طریقت
نامه لرنده متفق علیه در حتی ختم الاولیاء قدّس سرّه
بیورمشلردر که اوّل ما یجب علیک طلب العلم الذی به
تقیم طهارتک وصلوتک وصیامک وتقواک وما یفرض
علیک طلبه خاصّة لا تزید علی ذلک وهو اوّل باب السلوک
ثم العمل به ثم الورع ثم الزهد ثم التوکل انتهی پس بوندن
فهم اولندی که ما نحن فیه ده اولان امّی دن مراد جاهل
صرف دکلدر بلکه نظر فکری وحکم عقلی ایله تصرّفی وکتاب
سنّتدن استخراجی وقیاسات وتعلیلاتدن استنباطی
اولمیاندر بوا ایسه حفظ قرآن وحفظ اخبار نبویّه یی منافی
دکلدر حاشا که شرایع ظاهره واحوال باطنه دن بی خبر
اولان کمسه مرشد اوله زیرا کندی مرشده محتاج اولان

کمسه

کمسه غیره نیجه دلیل اوله فامّا بو اعصارک حالی قنی یاندرکه
دائرهٔ انسانه اهرمنلر طولدی وسجدلر میخانه یه دونوب
مناره لر شویله دیکلوب قالدی **بیت** سزدم چو ابر بهمن که درین چمن بگریم
طرب آشیان بلبل بنگر که زاغ دارد عجب حالدر که لیمیز الله
الخبیث من الطیب سرّینه مظهر قالمدی اوزکه زمانلر که
لیحق الحقّ ویبطل الباطل معناسن براهل دل تحقیق قلمدی
بیت همای گو مفکن سایهٔ شرف هرگز برآن دیار که طوطی کم از زغن باشد
ع نه چاره بنلیه لم حالمز یمان اولدی وبو مقامک فروعی
چوقدر ولکن حدیقه اجمالدن بو باوه چین تفصیل اولنلره
اشارت کافیه وعبارت سهله وافیه در ودیمشلردر که **بیت**
شیخ چون مایل بمال آید مرید او مباش مالک دینار هرگز مایل دینار نیست
بونده مالدن مراد طبعک مطلقا میل ایتدوکی شهوات فانیه و
تعریج ایلدوکی متعلّقاتدر که دنک تعلّق قبول ایدن امور
واحوال ما سوادر وقرآنده واجنبنی وبنیّ ان نعبد الاصنام
آیتنده اصنامی سیم وزرله تفسیر ایتدکلری معظم حجاب اولمغله در
والّا عامّه نک پرستش قلدوغی اصنام بیشماردر ولکن صبغ
تعلّق اولمسه امور دنیانک وجودی ومتاع جهانک حصولی
یکونکی یه مانع دکلدر اکرچه اکثر ملوک باطنه فقر ظاهری دخی
فقر باطنه ضم ایتمشلر وجمنزار عالمده بی برکی ایله یتمشلر وتمشلردر که

منهاج جناب نبوّت وطریقهٔ مسلوکهٔ حضرت رسالتدر
وبوندن فهم اولنورکه شرط ارشاد باطندن قطع
تعلقدر یوخسه ظاهردن دکل وبو معنادن ختم الاولیا
بیورمشلردرکه اکر ابن ادهم بنم عصرمده اولایدی تختندن
تنزیل اتمز وحالی اوزرینه ارشاد ایدردم یعنی تخت دخی
برسرّ الهی درکه ارشادده اودخی داخلدر پس قندن
قنده فرار ایلرکه مطلوبی تختنده درکه ظل ومظلولی
فهمدر فافهم جدّا وبو دخی اخذ اولنورکه ارشاد قابله
تعلق ایدر یعنی قابل تجرد اولاندرکه حمل ثقیل تعلقدن
سبکبار وهر یوزدن رشادده استعدادی واردر بیت
جام عشقك مستحق کوزله لطف ایت ساقیا قابل فیض اولمیان یارانی ارشاد الیمه
وشیخ مریدك پشتیبان ودیواراماندر نتکیم حضرات
اصحاب رضی الله عنهم معرکه لرده اشجع ناس واحمس کماة ورت
اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله تترس ایدرلردی
معرکهٔ مصارعهٔ صوفی ایسه اندن بتردر نتکیم رجعنا
من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر سرّی اکا راجعدر نظم
دولت استرسك ارقه ویر ارقه براولو آستانه برابه
کعبه یه ویرمیدی آرقه سنی کمسه باش اکمزیدی محرابه
وبو استناددن مراد حل مشکلاتده استناددر یوخسه درکاه

والای کبریادن غیری مستند ومعتمد یوقدر نتکیم
قرب انتقالده جناب نبویدن صادر اولوب بیورمشلردرکه
اکر بن سزك آراکزدن برکمسه یی خلیل اتخاذ اتسم ابوبکری
خلیل اتخاذ ایدردم ولکن الله تعالی بنی خلیل اتخاذ اتمشدر
بناءً علی هذا ارامزده اخوّت وصداقتدن غیری وجه
ارتباط یوقدر واثر ارتباط تواصی بالحقّ وتواصی بالصبردر
نتکیم سورهٔ عصرده مبیّندر وسببیّت دعواسی کرچه
عرف زماننده ممنوع کبی اولمشدر ولکن فی الحقیقه امر
مسلّمدر حتی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
حضرات انصاره رضی الله عنهم خطاب ایدوب بیوردیلرکه
الم تکونوا ضلّالاً فهداکم الله بی الم تکونوا علی شفا حفرة
من النار فانقذکم الله بی یعنی بو ایکی جمله ده واقع اولان
باء سببیّه اقتضا ایدرکه شو معنی فلانك سببیله صورت
بولدی دیمك مرخصدر ولکن سببیّتده مؤثر حق تعالی
اولدوغنی استحضار اتملودر زیرا اول معنی فی الحقیقه
کار حقدرکه فعّال لما یرید در ولکن بر امری عند الاسباب
ایشلر یوخسه بالاسباب دکل فافهم وبو معنادندرکه
قرآنده کلور هو الذی بعث فی الامّیّین رسولاً منهم
یتلو علیهم آیاته ویزکّیهم ویعلّمهم الکتاب والحکمة یعنی بو آیت

شريفه ده تزكيهٔ اميين يعنى ملت عرب بطريق السببية
فخر كائناته نسبت اولندى زيرا فى الحقيقه مزكى الله تعالى در
نتكيم كلور بل الله يزكى من يشاء و تلاوت آيات تقديم
اولندى زيرا كلام الهى اساس احكامدر و تزكيه ايله تعقيب
قلندى زيرا ابتدا طهارت عقائد و اخلاق لازمدر
و تعليم كتاب ايله تثليث اولندى كه مقصود تعليم مدلولات
آياتدركه اعمال ظاهره يه دائردر و حكمت انك اوزرينه عطف
اولندى زيرا احوال و اسرار باطنه و معارف الهيه يه
متعلقدركه معرفة الاشياء على ما هى عليه ايله تعريف
اولنمشدر حقائق اشيا ايسه امور مستورهدندركه
هر بصيرت انك سراپردهسن كشف ايدوب كوره مز و هر محجوب
انك كنهنه ادراكنه ايرهمز چونكه اكمل موجودات تزكيه ايله
موصوف اولدى لاجرم بو معنى تسليكه حمل اولندى زيرا
تزكيه نك اطوار مختلفهسى وارد اوّل بن سبيلك برازخ متعددهسى
اولديغى كبى بو جهتدن امر تربيه تدريج اقتضا ايدوب نجوم
قرآنيه يكرمى اوچ سنهده مواقعنه واقع اولوب ارشاد
امت قلندى و اكامل امت دخى ورثهٔ نبويه اولمق حسبيله
انلرك پيروى اولوب امر سلوكى تدريجله اخذ ايتديلر و ع
مهلتى بايد كه تا خون شير شد و فقيخه طريقه تأنى يه كيتديلر

وآخر

وآخر مرتبهٔ فرشتيه يتديلر و مقام نوردن حبل دراز سيرى
سقف نهانخانهٔ غيبه اوزاتديلر و كنكرهٔ اشرافدن جمال
نور الانوارى كوزتديلر و جاى بيجاده قرار قلديلر و حقله
حق اولوب اولحالا اوزرينه قالديلر و حقله حق اولمق ديدوكمز
معناى اتحاد اوزره دكلدر حاشا بلكه فناء اوصاف عبد
و ظهور نور وجود حقدر نتكيم غيرى آثاريمزده تفصيل اولنمشدر
سؤال اولنورسه كه علماء رسوم تزكيهٔ شيوخه قائل اولمازلر
بلكه تزكيه عقائد و اعمال ناسى بحسب الشرع الظاهر اصلاحدر
ديرلر بو معنى ايسه اهل سنتك عموسنده موجوددر جواب
بودركه ظاهر شرع كفر و معاصيدن تزكيه يه دائردركه
بو معنى عند الكل مسلمدر و لكن باطن شرعه كوره تعلقات
فانيه نك جملهسندن انقطاع لازمدر بونك طريقى ايسه اهل
رسومه كوره مسلوك دكلدر انكچون طلاّبى احكامدن غيريه
ارشادده قادر دكللردر و كنديلرى دخى عقائد و اخلاق
خلقى اصلاح اتدك ديو زعم ايدركن هنوز دعوالرنده
كاذب اولوردر زيرا باطن قرآنك حقيقتنى دخى اعتقاد كركدر
انلرده ايسه بو اعتقاد يوقدر زيرا اربابنى انكارا نكار اوزرينه
مصرّ اولمشلردر و برنسنه نك مباشر اولمق معناى مجرد
نه ايله قائم اولور مثلا قرآنكه قلب رسوله نازل اولمشدر

جميع مقطعات ومتشابهاتنك معانی وحقائقی دخی انده
داخلدر والا تنزیلی عبث اولور نعوذ بالله من سوء الاعتقاد
وشول معنی که قلب متبوع موروث منه آنی مشتملدر
فی الجمله قلب تابع وارث دخی مشتملدر والا وارثدر دنلمز
نص ایسه وراثتی تخصیص وتصریح ایلدی تنکیم کلور العلماء
ورثة الانبیاء بو خود معلومدر که بوراده میراثدن مراد
علوم لدنیه درکه بواطن قرآندر پس برکمسه ده که علوم
لدنیه اولمیوب اهلنی دخی انکار وتکذیب ایتسه سوء اعتقاد
سببیله سوء خاتمه دن خوف اولنور ولکن المرء عدو لما جهل
موجبنجه عناد بیهوده مبتلی اولوب استیقان ایتدکلری
نسنه یی جحود ایدرلر وعقائد ناسی افساد ایدر وجمله
حرکات فاحشه قلورلر خصوصا که سوء اخلاق هر برنده
کماله ایرمش وفرعون ودجال ینده امثالنی کوزلر کورمش
وتصورلر کرممشدر پس بو قدر دنس ولوث و وسخله
طهارت نیجه مجتمع اولور کلا ایدی اهل الله حقنده وقیعه
اهلی اولمه زیرا وقیعه کبائردندر وکبائر برید کفردر بلکه
اعتقاد پاکله قلب عریانکی پرزیور ایله واهل الله یاد
اولندقجه حقلرنده خیر سویله والا مردود اولورسن واخر
جزاکی بولورسن وبوندن حقیقت سلوک واتخاذ شیخ

معلوم

معلوم اولدی زیرا تزکیه اولا اعتقاد سوء واخلاق
ذمیمه یه بعده وتبتل الیه تبتیلا موجبنجه تعلقاته تعلق
ایدرکه بو جمله دن پاک وحقه منقطع اولمق خود بخود اولماز
بیت بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم که من بخویش نمودم صد اهتمام ونشد
ومقلده تقلید له دخی حصوله کلمز زیرا مقلد فی المثل برداله
طورمز شو جهتدنکه فی الحقیقه عامی وسوقیدر ع
خوش چه باشد قوت تقلید عام پس بر شیخ آکاه ومرشد راه
کرکدرکه طالبلری طریق نیستی دن منزلکاه هستی یه
ایصال ایده وپیشرو اولوب مهار قطار سالکانی یده الوب
یده کیده للمحرره چو منزلگاه قرب حق ندانی
بروزیرا که نو قاصی نه دانی زاهل دل چو این دوری که داری
بسر حق کجا باشی مدانی نظر ایله شول تشریف الهی یه که
حضرت خضر علیه السلام حقنده کلور وعلمناه من لدنا علما
وفکرا ندازاول شول معنایه حضرت موسی علیه السلام
لسانندن وارد اولور هل اتبعک علی ان تعلمن مما علمت رشدا
یا موسی بو قدر نباهت شان وابهت نشانیله مطلع آفتاب
اسم باطن اولان خضره شاکرد اولوب تعلم علم لدنی ایچون
آنی شیخ اتخاذ ایدیجک سائرک حالی نه درکه تواله خور سماط
معرفت اولمقدن فخر لر ورد اهل دل ایله دیندن ایماندن کچرلر

بیت کلید گنج سعادت قبول اهل دلست مباد کس که درین نکته شك و ریب
یعنی گنجینهٔ سعادت و فوز و فلاحك مفتاحی اهل دلك مقبولی
اولوب قلبلرینه دخول ایتمکدر و اهل دلك اعلی مرتبه سی مظهر
اسم الله اولمقدر زیرا قلب نظرگاه اللّهدر فاعرف جدا
و مصراع ثانی ایله معنای مذکور خصوصنده شك و شبهه
ایتمیه دیو توصیه ایلدی زیرا مزالق اقدامدندر حتی شیخ
مشایخ الدنیا حضرت صدر الدین القنوی قدس سره بیوردیلر که
مرتبة کل موجود عند الله تعالی هی مرتبته عند الانسان الکامل
یعنی انسان کامل که صورت الهیه در انك قبول و ردی
حقك قبول و ردینه علامتدر پس هر کیمی که انسان کامل قبول
ایلدی حق تعالی دخی قبول ایدر و الّا رد ایلر و بوندن فهم
اولندی که خلقك بری برلری حقنده ممدوحدر و یا مذمومدر
دیدکلری فائده ایتمز مادام که انسان کامل عندنده ممدوح
و یا مذموم اولمیه سؤال اولنورسه که انتم شهداء الله فی الارض
و نقیجه ظاهر اولان بودر که جمیع اهل ایمانك شهادتلری
مقبوله اوله جواب بودر که شهادت مقبوله خواص مؤمنینه
مخصوصدر ایچون شرعده شاهدی تزکیه لازمدر پس مزکی
اولمیان هر ماده ده شاهد مقبول اولماز یعنی هیچ بر ماده
یوقدر که فاسق و اهل تهمتك فی الحقیقه انده شهادتی

مقبوله اوله زیرا شرع عدل ایچوندر و عدل له فسق مجتمع اولماز
اشته بوندن جنازه ده و غیری موادده تکثیر جماعتك سری
ظاهر اولدی زیرا شفعاء بسیار اولیجق لا بدّ ارالرنده
شفیع مقبول دخی بولنوب قبولده غیریلر اکا منضم اولورلر
و بویله دیمك دخی وجهدر که شفعاء کثیره نك هر برندن بر توجّه
جزئی اخذ اولنیجق مجموعی بر توجّه کلّی صورتن بولوب مقام
قبوله رسیده اولور بو جهتدن دیمشلردر که قرق نفر عامی
بر ولی عرفی حکمنده در و شیخده شرط اولان کرامات
علمیه در یوخسه خوارق عادات اولان کرامات کونیّه
دکلدر که اکا تصرّف دیرلر زیرا حضرت صدیق که رضی الله عنه
رئیس اهل معرفتدر اندن خارق عاده نسنه صادر
اولمشدر و حضرت درلو معرفت واردر که هر بری بر نسنه یه
منوطدر اما اولکسی معرفة الله در که صمتله حاصل اولور یعنی
فضول کلامدن هر چند که پرهیز ایدوب ذکره مشغول اولسه
قلبنه اولقدر فیض معرفت فایض اولور و اما ایکنجیسی معرفت
دنیادر که اذای خلقله متأذی اولمقدن کلور یعنی سالکه
کوکدر که خلقك کندینه اذیتنه التفات ایتمیه و امتحان الهیه دیه
و کندی نفسنه و حالنه اشتغال کوستره و بوخویدن معرفت
دنیا حاصل اولور معرفت دنیا ایسه مقاصددندر زیرا

مجوزدر هر بر خوش بلنمدکجه قبولاً وردّاً معامله سی کوج اولور
وآدنجنسی معرفت شیطاندرکه جوعله وجوده کلور زیرا شیطان
انسانک قان کبی طمرلرنده جاری در وجوعله مجاریسی تضییق
اولنوب وسوسه دن نجات حاصل اولور وتقلیل دمده
قطع عرق وسوسه اولمغله بین الکتفین احتجام اتمک مسنون
اولدی زیرا سر مهجوران اولان محل مذکوره وضع خرطوم
ایدوب اورادن دخی قلبه وصوله طریق بولور وبودرد
اوجندن صوفیهٔ محققین صوم دهره مشغول اولمزدر وصوم
دهر مکروه ودرد دنلمک اربابنه کوره در پس نفسله مجاهده
نه صورتلی اقتضا ایدرسه انی اختیار اتمک اولادر ونفسک
اشتهاء طعام اتمدوکی وقت بو قدر بو جهتدن ارباب طبع
بهر روز اوچرکره ویا زیاده اکل طعامه معتاد اولمشلردر
فامّا ایکیدن زیاده سی مشروع دکلدر واولدخی اعتدال ایله
کورکدر وارباب صوم وصال دخی مرخصدر نهی اولندیغی
شفقته بناءدر وبعض مطعومات ومشروبات واردرکه
خواص ردیه یی مشتمل اولمغله تقلیل ولنسه بله حد امتلایه دک
تناول طعام کبی منهیدر فامّا قنغی سرادان که جرعه وانته
بو مقوله اسرار کنجایش بوله واهل تحقق اولمسه بادی اهل
تخلق اوله واهل تخلق ظاهرله واهل تحقق باطنله عمل

ایده نه

ایده نه دیرلر وتعلق عملک علمنه مباشرتندر ودرد بجنسی
معرفت نفسدرکه سهرله حاصلدر سهر حرکت ایله کیجه بی خواب
اولمقدر وبو چار خصلتک حقنده ارباب ارادت زیاده
اهتمام ایدرلر وسهر خصوصنده هیچ اولمزسه سحرده برقاچ
رکعت نماز قلورلر ویا بر مقدار تلاوت قرآن ایلرلر
وغافللرک هنکام غفلتنده بیدار اولورلر حتی وقت طعامده
عوامله سوا فقتدن حذراً بعد المغرب آلتی رکعت صلوة
اوابین قیلوب فی الجمله احیاء ما بین العشائین ایدرلر
وبعده حلال طیبدن بسم الله دیوب یرلر وبوندن ظاهر
اولورکه بقدر الامکان اهل حجاب وغفلته هر خصوصده
سوا فقتدن اجتناب کورکدر تاکه ظلمت شرکت ساری اولمیه
بو سببدندرکه صوفیه طائفه سی لباسلرینی هیئت عوامدن
تغییر ایدوب طعاملرندن دخی اصلا تکلف اتمزلر وسائر
احوال دخی اکا کوره در ولکن بو اعصار وامصارده عموما
اصنافک اصولی تغیر وفروعی تبدل بولوب ظاهر وباطنلرنده
اثر متابعت وهوس موافقت قالمیوب خلق عالم معنی دلوب مش
وصورةً اشراط ساعت بلورمشدر وشیخ نقدر متقلد
قلادهٔ کمال اولسه درجه ولایتی تجاوز اتمز وولایت وزارت
کبیدرکه ایکسی دخی کسبیدر ونبوت سلطنت کبیدرکه ایکسی دخی

وهبی واختصاصیدر اگرچه فی الحقیقة یختص برحمته من یشاء
موجبنجه اختصاصی اولمدق مرتبه یوقدر فاما بحسب الظاهر
فرق اولنور و بوندن فهم اولنور که شیخ محفوظدر معصوم
دکلدر ومحفوظ ومعصوم ابتلاده برابردر زیرا جهت ولایت
ونبوت ابتلادن عاصم دکل بلکه ابتلایی موجبدر زیرا
دعوت وارشاد مرتبهٔ بشریته نزولدر بشریت ایسه عرضهٔ
ابتلادر وشیخدن کرامت طلب اتمک ممنوعدر زیرا انک
علوم وحقائقی اکا بسدر و بو مقامک تفاصیلنه نهایت
یوقدر همان سالکه لازمدر که شیخی ابتدا شرعله محکه چکه
صکره تخم ارادت اکه وکوکلی قرار اتمدکجه دست مبایعه
دراز ایدوب دامنکیر اولمیه ولکن بعض اشخاصه کوره
علم ضروری حاصل اولوب امتحانه احتیاج قالماز نتکیم
جناب نبوت صاحب سکینه تشریف مدینه قلدقلرنده
احبار یهوددن عبدالله بن سلام داخل مجلس اولوب
مطالعهٔ جمال حضرت قلدوغی ساعت ما هو بوجه کذاب
دیوب منطقه بند اسلام اولدی ودرجهٔ اعتبار عظیم بولدی
حتی مبشر بالجنة اولدوغی صحائف سیر وتفاسیرده کشیده
سطور اولمش ونقطهٔ وحدت کبی شهرت بولمشدر وبو مقوله
علم ضروری مکاشفاتدن معدود وبین القوم برامر معهوددر

حضرت فاروقک وسحرهٔ فرعونک انقیادلری دخی قبل مذکوردن
اولمق اوزره مقطوع وحدیث صحیح کبی مرفوعدر وشیخم
سید الاقطاب سید فضلی الهی نک قدس سره مبایعه سی دخی
شهادت قلبه دائر ومبنی وانجذاب عظیم وعلم ضروریدن
ناشی بر معنی اولدوغی لسان حقائق باشلرندن مسموعمدر
وبو فقیرک مبایعه سی دخی کندی انجذابلرینک اثری وشجرهٔ
توجه مخصوصلرینک باروبری اولمشدر ولله الحمد والمنة
والحال لا توصف وان وضعت السطور صفا بعد صف
ای وسیم بسیم کلر یوز بودرکه انعکاس پرتو تجلیدن ظلمت
حجاب ندر بلمیه وکلزار حالی باغ ارم کبی ابدی صولمیه
وکلشنسرای معرفتنک طاقی ذروهٔ کنبد ترکیبدن زبر اوله
ودائرهٔ حکمتنک رواقی مشائی مشربلرله طوله واشراقی
مذاقلرله راووق عسل حال وکلفتند مشاهدات بال
تناول اولنوب دل وجان صفالر بوله وبو معنانک حصولی
بحسب الغالب مبایعه دن ناشی برامر فاشیدر ذلک فضل الله
یؤتیه من یشاء ولیس فی الفیاض بخل حاشا ومن یهده الله
فلا مضل له کما لا یخفی علی اهل المعرفة والوله **سلوک**
بونده مقصودی مقصده تشبیه وسیر معنوی یی مشی حسی ایله
تمثیل واردر زیرا مراحل صوریه مسافه قطع اولندیغی کبی

برازخ نفس وطبع دخی سیر مخصوصله طی اولنور پس سلوك
لسان فارسیده رفتن ایله تعبیر اولنور عند القوم رفتن
مخصوص صدر که معنوی در ومعارف وعلوم الهیه ظهوری
بو سلوك ودخی تقوی وعمل صالح اوزرینه موقوفدر وعمل
اگر صالح دگل ایسه ترك لازمدر پس هر عبادت وعمل
مشروع وکذلك ترك بر منزل کبیدر که سالك راه خدا
بر عملدن بر عمله وبر ترکدن بر ترکه ویا بر عملدن بر ترکه
ویا بر ترکدن بر عمله انتقال ایده رك وعلم صحیح ونیت
قربتله بر مقامدن بر مقامه وبر اسمدن بر اسمه وبر تجلیدن
بر تجلی یه وبر نفسدن بر نفسه کیده رك حجاب ظلمانی و
نورانی وجه حقیقتدن منکشف اولور کوکب عقلك
غروبندن نجم قمر قلبك طلوعنه وانك غروبندن دخی
نیّر اعظم روحك طلوعنه وانك دخی افولندن نور الانوار
سرّك مشاهده سنه وصول بولور بر دخی غروب
یوزن کورمز ولا لیل ولا نهار عالمنده مستور قالور
کمسه نك اکا عقل وفکری ایرمز زیرا فنا اندر فنا در صکره
بقا اندر بقا جامه سیله متلبس اولور صورت الهیه ده
ظهوریله مخفی قالور زیرا ظهور حق پرده ظهور اولدیغی کبی
ظهور عبد حقیقی دخی بویله در بلکه عبد عالم تشبیهده

معمور

معمور ومغلوب اولدوغندن انك معرفتی مقام قدس وتنزیهده
اولان حقك معرفتندن اصعبدر زیرا اکثر ناسده قیاس
نفس غالبدر بر وجهله که انسان کاملی آیینهٔ خدا اولمغه
روا کورمزلر بو جهتدن کفار قریش وصنادید مضر آغاز
تشنیع ایدوب ما لهذا الرسول یأکل الطعام ویمشی
فی الاسواق دیو رسالت بشری استبعاد ایلدیلر گویا
فی المثل گوکدن زنبیل ایله نزول ایدر ملك اولملودر دیدیلر
حتی شدت شکیمه سی اولان بعض حرونلر بادیهٔ بویای
افراط اولوب اللهم ان کان هذا هو الحق من عندك
فامطر علینا حجارة من السماء او ائتنا بعذاب الیم زمزمه سیله
بلاجوی وجودلری اولدیلر وآخر غزوهٔ بدرده بارقهٔ
شمشیر تیزاب خوردهٔ قهرله سوزان آتشبارهٔ جلال اولوب
خاکستر کبی بر قلیبه طولدیلر وبدا لهم من الله ما لم یکونوا
یحتسبون وفقیجه بولدقلرن بولدیلر ای غافل اگر سنك
سلوکگده واسطه اولان کمسه بالفرض ملك اولسه ده
سنی صورت بشرده تمثل ایتملودر زیرا افاده واستفاده
بین المفید والمستفید مجانست لازمدر انکچون لقد جاءکم
رسول من انفسکم وارد اولدی وبلکه جنسیت بله کفایت
ایتموب وما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه وفقیجه

هر رسول لسان قومی ایله کلدی، تاکه امر بلاغ آسان
اوله و بو فقیر حقی نك دمشق الشامدن طرف رومه عودتی
اسرارندن بریدخی معنای مذکوردر بو جهتدن کشیدهٔ
سلك سطور اتدوکم مروارید آثارك اغلبی لسان ترکی
اوزره در اکرچه باب عربیت و عجمیت دخی مفتوحدر زیرا
روم که مظهر سرّ جلالدر، نور بیاضدن کنایه در حبش
ظلمت جلالدن کنایه اولدیغی کبی پس، ٤
کبوتر با کبوتر باز با باز، مضمونی اوزره مراعات مجانست
حسبیله رومیان رومده طویله زدن اقامت اولمق لازم
کلدی، و سرّ مناسبت اسرار عظیمهٔ صوفیه دندر که دکمه سی
اکا نائل اولمشدر، زیرا غامضدر، و دیار غربه سفر و
سیاحت اتمك زیارت حرمین ایچوندر که صورت غربت
حقیقیه در، فطوبی للغرباء ولکن غربتده اویا لنوب
قالمه ینه وطنه کل که تکرار قاب قوسین سرّینه ایره سن
و سدرة المنتهای کثرته عودت ایده سن، جمال وحدتی
بر یوزدن دخی کوره سن اشته سفر بو سفردر که سالکی
کعبهٔ مقصوده ایصال ایده، زیرا سالك اودر که
مقامات اوزرینه حال و عمل ایله مشی ایلیه یالکز علم ایله
دکل، الحاصل حالله سالك اولانه علم عین اولور،

وبى

وبی حال و بی عمل اولان حجابده قالور، بوندندر که اهل
اسما اولنلر تکمیل اسما اندك دیو دعوی ایدرلر، و شیوخ
مقلّده دخی بونلره خلافت ویررلر، ایکیسی دخی صحیح
دکلدر، اولکیسنك عدم صحتی بودر که تکمیل اسما دیدکلرینك
اکثری خیالده در یوخسه حالله دکلدر، زیرا حال قلبك
حالی و خیال دماغك صفتیدر که قلبدن خارج و لبدن
قشر کبیددر، قشر ایسه بی لبّ اولیجق فایده ویرمز پس علم
خیال مجرد کفایت اتمدی، بلکه عین و حال قلبده دخی
لازم کلدی، ای نیجه مغروران طریقت واردر که
زنّار هوی میان بند نفسلری ایکن کمر هدی صورتنه
کروب بحسب الزّعم سر بجیب مراقبه اولورلر، و خزانهٔ
خیالدن بعض مزخرفات چالوب آلورلر، لا سیما
طوائف امیان اراسنده یومی نوم ایله مصحف اولان
جاهللر و غافللر، و لیلی ظلمت طبیعتله امتزاج بولان
بطّاللر و باطللر بیت خیالات نادان خلوت نشین
بهم برکند عاقبت کفر و دین، موجبنجه عند الصّباح
یوزلون آب ریا ایله یودلر، و کوزی ایمان برینه قودلر،
و بازار تزویرده تلوصتارلر، و افساد قلوب ایچون
ایشلر طوترلر، اشته تکمیل اسما دیدکلری بودر که تکمیل

کفرا یدرلر انکچون ظاهر و باطنلرنده نقصان صفتلرندن
غیری یوقدر و شریعت و طریقت قباحتلری حدّدن آرتوقدر
حاشا که اسماء الهیّه یه مالك اولنلر مسمّادن حیا اتمیه لر
و آداب و ارکاننده منهاج شرع و طریقت سننه کتمیه لر
اولوا الامره لازمدر که بو مقوله جهل و بطالتی انزلوا
الناس منازلهم و فقیجه مرتبه لرینه تنزیل ایده لر لایقم اولنلر
مرتبه لری ایسه خوکبی اصطبل دوابّ و آخورلرندر
بلا ارتیاب و ایکنجی سنك عدم صحتی بودر که بالفرض سلوك
اسما حالی و عملی اولسه دخی فنا و بقا اسراری تامّ اولمدن
و حال دیدکلری معنی قلبده راسخ اولوب استقرار و
تمکین بولمدن خلافت صحیح اولماز انکچون نیچه خلفا نامنه
اولنلر واردر که مرتبهٔ طبعه نزول ایدوب تاج و خرقه یی
صویه صالارلر و یکی باشدن هوای نفسله ایش طوتوب
صحرای شهواتده یلرلر نفسندن فانی اولان سالك ایسه
بر دخی اوصاف نفسه رجوع اتمز زیرا دیمشلردر که
لو وصلوا ما رجعوا یعنی حال یوزندن سیر مقامات
ایلیوب واصل الی الله اولنلر و نفس مطمئنه مرتبه سن بولنلر
بر دخی نفس امّاره پایه سنه نزول اتمزلر نتکیم صبغ اکسیر
خاص بولان زر ابدی نجاسه منقلب اولماز زیرا منقلب

اولان

اولان برّانی درجوّانی دکل بو جهتدن علماء ظاهرك علمی
شك و ریبدن پاك اولماز زیرا یقین دیدکلری معنی بوقدرکه
رسوخدر اثری بودرکه او توز سنه دن صکره مثلا کندی
دلیللرینه مناقضه ایدرلر نتکیم امام رازی یه واقع اولمشدر
و بو مقوله لر صوفیه نك مرتبهٔ خیالده قالنلری کبیدر پس
عقل قدسی یوزندن یقین تام و یاخود سرّ الهی جهتندن
کشف ما لا کلام کرکدر و بعض امیلر واردر که رسوخ ایمان و
اعتقادده علمایه غالبلردر که تقلیدلرنده تحقیقلری واردر
وادلهٔ نظریّه دن بی بهره ایسه لر دخی مطلق شواهددن
محروم دکللردر زیرا دلیل فی الحقیقه اثردن مؤثره انتقالدر
بو خسه ترتیب مقدماتدن حاصل اولان معنی دکلدر
والّا رنجبرلر و عجوزلر و قوللر و جاریه لر تقلید محضله آثم
اولمق لازم کلور پس انلر دلیل عرفی ایله مأمور دکللردر
خلافنی دین جاهللر و خاتمة المتکلمین محمد شهرستانی
علیکم بدین العجائز و فقیجه بالآخره ترك ادله ایدوب
دین عجائزه دخول اتدی و امام رازی دن دخی منقولدر که
برهت که مسجون اولوب آخر قناعت مؤاخذه ده قتل
اولنمغه دیش بله دکلرندن اول شب امام مزبور عموم علوم و
احوالندن رجوع و عقائد عجائز اوزرینه عزم و هجوع ایدوب

صباح كه زشت رويان محتسبانه مترقّب ايكن احباب خوب
پيكران مژده رسان عفو وآزادى اولوب امام دخى قيد غمدن
خلاص اولدى وتنكناى زنداندن سمت صحرايه راه بولدى
الحاصل او مقوله اهل اسمايه فى الجمله اذن عام وبرلسه اولوركه
بو صورتده وكيل كبيدر اذن خاص اولمازكه معناى خلافتى
متضمّندر نتكيم علوم رسميه اهلنى وعظ ودرس وفتوى
ايچون تعيين ايدرلر وفخر عالم صلّى الله عليه وسلّم جناب كرى
معاذى وابو موسى الاشعرى‌يى رضى الله عنهما تعليم دين ايچون
يمنه ارسال ايتمشلردى كه بو مقوله رسول رسول اللهدرلركه
اوّلكى معناى لغوى ايله مرسل ديمكدر وحضرت على كرّم الله
وجهه عثمان بن حنيفى بصره‌يه ارسال واستخلاف ايلدى
وعلى هذا الى الآن اكابر علماء وشيوخ امّت نشر نور هدى
وازالهٔ ظلمت هوى ايچون استخلا فله عمل ايدرلر وعلماو
صلحادن دينه نافع آدملر ارسال ايلرلر وبلاد اسلام
واقطار ارضى علوم نافعه ايله احيا قلورلر ومُثاب ومأجور
اولورلر وحديثده كلور يا على لأن يهدى الله بك رجلا
خيرلك من حمر النعم وينه كلور خيركم من تعلّم القرآن وعلّمه
بوراده قرآنده جميع علوم نافعه داخلدر زيرا جملهٔ احكام
حقانوع انده مندرجدر ولكن قرآن تخصيص ولنمقده

وجه بودركه طائفهٔ عرب قديمدن قصائدخوان وتغنّيات ايله
رقص كنان اولدقلرندن نزول قرآنله اول معنى منسوخ
واكا بدل تعلّم وحفظ قرآنله مأمور اولديلر من لم يتغنّ بالقرآن
فليس منا حديثنده وارد اولان تغنّى دخى تعلّم وحفظ
وتلاوت قرآنه محمولدر تغنّى ايله تعبير اولندبغى مشاكليه
دائردر كويا ديمك اولوركه قصائد واشعار عربله اولان
تغنّيا تكزى نغمهٔ رخيمه ايله تلاوت قرآنه تبديل ايديكوز اكرچه
لحن عرب اوزرينه اولان تغنّى دخى مقبول ومرخّصدر ومطلق
تغنّى ممنوعدر دين جاهلدر وبرحديثده دخى كلوركه زيّنوا
القرآن باصواتكم يعنى اصواتله مراد اصوات مجرده دكلدر
زيرا انكله تزيين قرآن حاصل اولماز نتكيم حضرت هرونى
موسايه عليهما السلم نبوّتده تشريكدن مراد هرونك دعوى
موسايه يالكز نعم ديوا يجاب وتصديقى دكلدر بلكه حقيّتنى
اثبات ايچون باشقه حجج وادلّه ايرادى ايچوندر زيرا ايجاب
مجرّد مفيد اولماز پس بو مقامده اصواتله مراد اصوات
حسنه دركه فى الجمله تغنّى‌يه مقرون اوله نتكيم ابو موسى
الاشعرى حقنده لقد اوتى مزمارا من مزامير آل داود
اكا دليل روشندر وقرآنك زينت ذاتيه‌سى كندنه كافى
ايكن تزيين عارضى ايله امراتدكلرى مزيد تزيين ايچوندر

کویا دیمك اولورکه اصوات حسنه و نغمات مقبولهٔ مؤثره ایله
قرآنه مزید حسن ویریکوز زیرا حسن عرضی حسن ذاتی یه
مقارن اولیجق حسن بر حسن و زینت بر زینت اولور
نتکیم جامهٔ دیبقیٔ زرطرازله آراسته اولان محبوب
دلاراده مشاهد ودوشیزه کان معانیٔ معقولیه الباس
اولنان الفاظ مقبوله نك خط حسنه مقارننده محسوسلر
کرچه که دیمشلردر نظم صورتر بقمز نظر اهلی اولنلوغم دکل
دلبر سیمین بدن بولمزسه زرین جامه یی نه مذهب جلده رغبت وار نه زرین لوحیه
نظم فردوسیدر مرغوب ایدن شهنامه یی وحدیث مذکوره
ویردیکمز معنادن غیری وجهه ذاهب اولان فاین تذهبون
خطابنه سزا اولدیغی مستقیم الفهمه معلومدر علی الخصوص که
ضیق العطن دن ناشی قلبه حمل ایدوب زینوا اصواتکم
بالقرآن دیمکدردین معکوس ومقلوب الادراك اولدیغی
فهیم روشن ضمیره خفی دکلدر بز ینه سمت مرامه امالهٔ لجام
ایده لم که امر سلوك طریق حقده سوار و پیاده یه ظاهر ایکن
حقنده مکابره موقعنده ایدنلر انکار بدیهی ایتمش اولور
تفکر ایله که مایهٔ سعادت و سایهٔ امت جناب رسالت
صلی الله علیه وسلم قبل النبوة غار حراده بو قدر مدت تخلی ایلیوب
کاه و بیکاه که دار السعادهٔ خدیجهٔ کبرایه رضی الله عنها

تردد ایدرلردی زیتون و کعك و بعض زاد استصحاب ایدوب
تکرار اول جبل نوردن نور کبی سطوع ایدرلر و کهف الامان
مقاملرینه کیدرلردی بو اسلوب اوزره مفاجاهٔ وحیه دك
شدّ میزر ایلدیلر بعده تبلیغ فرمان الهی ایچون صحن الدار
مکیه آیت رحمت کبی نزول ایدوب شاردان شرذمهٔ شرکی
طریق توحیده شوق وخانهٔ ارباب استعداده شمع افروز
ایمان اولوب دللرن پرشوق وکام جانلرن پر ذوق
ایلدیلر و بو واقعه دن مقدم جدلری عبد المطلب دخی
اول مقام عالیده کمربند مجاهده اولمشلر و برههٔ من الزمان
اول سجده کاهه ناصیه سای اولمغله شرف عبودیت بولمشلردی
اشته بو معنای محرردن سلوکدرکه نبی یه کوره غایة المقامات
نبوت و ولی یه نسبتله نهایة الدرجات ولایتدر سؤال
اولنورسه که بو معنی قبل النبوة اولمغله منسوخدر جواب
بودرکه بلکه مقرّردر اربعین موسی علیه السلام الی الآن تقریر
اولندیغی کبی نتکیم اکامل امتك استمرارندن روشندر
و زمان اعتکافده تخلی و تقلیل دخی انی معاضددر و بو
معنی لا رهبانیة فی الاسلام خبرینه منافی دکلدر زیرا
رهبانیت افراطله اولان پرهیزدر کرك غداده وکرك
غیریده احوال اهل خلوت ایسه اعتدال اوزره در و بو مقامك

محصلی بودرکه انسانڭ ایکی حالی واردرکه بری کمالی وبری
دخی اکملیتیدرکه کمالی کندی نفسنه عائد واکملیتی غیره
راجعدر وکمال اکملیتدن مقدمدر زیرا کشینڭ کندی
نفسی مرادی حاصل اولمدقجه غیرڭ مرادینه نیجه مساعده
ایده بلورکه عاجزدر مثلا برکمسه عالم اولمیجق تعلیمه دخی
قادر اولماز وبوجود معلومدرکه کمال نفسانی حصولنه دك
مدت طویله لازمدر زیرا علم ظاهر تأنی وممارسه ایله
اولمیجق علم باطن که آندن اصعبدر سهولتله مدت قلیله ده
نوجهله دست داده اولور انکچون کمال انسانی چهل ساله ده
حاصل اولور دیرلر فغفور چینی وعود قماری کبی نظر ایله که
تسویهٔ هیکل بله مدت معلومیه منوطدر ذات عیسویه
منفوخ روح القدس ایکن اصح روایات اوزره حمل مریم
عادت معتاده اوزره نه ماهدر بوسببدن فجاءها
المخاض الی جذع النخلة فحواسنجه دردزه ایله مبتلی
اولدی اگر مدته موقوف اولمیایدی ولادتی خرق عاده
طریقیله اولوردی والحاصل امر سلوك انجامه رسیده
اولوب وجود عاری حلیهٔ کمالاتله متحلی اولدقدن صکره
اسم نافعدن درکشاده اولوب مستعد اولنلر داخل
دائرهٔ طلب ولمغه بدء ایلدی بوصورتده سائلی نهر اتمك

منهی

منهی وممنوع اولمغله بقدر الوسع کف حالنه وضع درهم قبض
اتمك لازم کلور زیرا حدیثده کلور من کتم علما یعلمه الجم
یوم القیمة بلجام من نار وبو علم رسمی وحقیقی اولانه شامللر
وصاحبنه لازم اولمیان کتب شرعیه‌یی طالب اولنلردن
حبس اتمك دخی وعیدده داخلدر زیرا کندی انتفاع اتمدوکی
صورتده باری استعاره ایدنلردن دریغ اتمیه مکرکه مستعیر
اولان مکار وحیله کار اولا که کتابك ضیاعنه باعث اوله
وعلوم حقیقیه گرچه تعلم قبول اتمز شول جهتدنکه ذوق
ووجدانه دائردر ولکن بعض لوازم ودوالی تقریر وتحریر
اولنمق لابأسدر بوصورتده مستأهل کورکدر زیرا قابل
خطاب اولمیانه نثر دُرر حکم اتمك جواهری مزبله زاره
القا اتمك کبی اولور انکچون بعض حقائق وحکمه سر مکتوم
وحکمت مسکوت عنها دیرلر مراد نا اهله افاده اولنماز
دیمکدر اگرچه بعض خواص ناسك کندیلرینه مخصوص بعض
احوال واسراری واردرکه انی محرملردن دخی کتم ایدرلر
زیرا هر محرم هر یوزدن محرم اولماز سؤال اولنورسه که
قرآنده یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك نددر زیرا ظاهری
احکام وحکمك مجموعنی تبلیغ ایله مأمور اولمق اشعار ایدر
جواب بودرکه تبلیغ یا اهل ایله ویاخود مصالح عبادله

مقيد در يعنى امور ظاهره يى عوامه و احوال باطنه يى خواصه
تبليغ ايت وياخود مصالح عباده متعلق اولان مرتبه يى تبليغ
ايدوب ماعداده رموز واشاراتله اكتفا ايله نظم
ضمير دل نكشايم بكس مرا آن به كه روزكار غيورست ناكهان كيرد
چو شمع بركه برافشاى راز شد مشغول سرش زمانه چو مقراض در زبان كيرد
پس بو تقريردن مفهوم اولدى كه انسان قبل الكمال شروط خلوتله
كوشه نشين وحدت اولوب كثرتدن جدا وسالك راه خدا
اولمحق اكا غيرك قيوسى اولماز حتى علوم عقليه وقوانين رسميه
قيدندن دخى مطلق اولور وخلقله اختلاط كوى قالور
بوصورتده پيغمبر بوكى اتمشدر ديمك غلطدر زيرا ولى نك
الهامى نبى نك وحيى كبيدر وقبل الالهام اولان حال قبل
الوحى اولان حاله قياس اولنور وبعد الكمال تستر اقتضا
اتمز مكر كه ضرورى اوله نتكيم بشر حافى قدس سره اوراق حديثى
بغدادده دفن ايدوب سائرلر كبى تحديثه اشتغال كوسترمدى
مع هذا ملكه غالبه سى واريدى بلكه كندى نفسنه مشغول
اولدى مع هذا فرض عين هر يرده جارى اولماز بلكه ضرورت
قويه ده اولور مثلا بر قريه ده غسال ميت بر اولسه غسلى
متعين اولور واجرت دخى طلب ايده مز وغزايه نفير عام
واقع اولسه معذورلرك غيرى اوزرنه لازم كلور وفرض كفايه

اولان موضعده حضورله واجب اولور مثلا معركه ده وقت
محاربه ده حاضر بولنسه فرض كفايه دردى اوراده فرار ايده مز
والا كبيره اشلمش اولور وكذلك صلوة جنازه اداسى وقتنده
اوراده بولنسه نه اوسته لازم ديو دونوب كيده مز بلكه
اداسى فرض عين اولور پس حضور غيبت كبى دكلدر يعنى
غيبت ايله فرض كفايه اولان نسنه حضورله فرض عين
اولور نتكيم مجلس سلطانك خارجنده اولان معامله يى
ايده مز زيرا سلطانك حرمتى غالبه سى واردر وبساط
قربده ترك ادب اولماز يعنى حسنات الابرار سيئات المقربين
موجبنجه محجوبلره واهل هجران اولنلره نيك اولان نسنه
مكاشفلره واهل وصلت اولنلره بد و نزه اولور
انكچون اكابر ناس سائرك اتدوكى شطارتى ايده مز
والا عرضندن نازل اولور وعالم وجاهل مرتبه ده برابر
دكلدر يعنى جاهلك انكار اتدوكى عالم انكار اتسه عقوبتى
اشد اولور انكچون بعض اسرار واردر كه اهل الله آنى عوامه
مرحمةً افشا اتمزلر زيرا افشا اتسه لر بلكه عوام انى انكار
ايده لر وانكارله چاه عقوبته دوشه لر وعزيز اولانلر
ديركن ذليل اوله لر پس مقامات رخصت وعزيمتى
محافظه ومراعات لازمدر محكيدر كه امام غزالى رحمه الله كه

رؤساء طریقتدن معدود در بغداده نظامیه ده تدریس
علوم شتی ایدرکن علوم متداوله نك نتایجنه نظر ایدوب
علم تصوفك نتیجه سی وصول الی الله اولدوغن بلوب
ولکن صحبت مرشد کامله موقوف ایدوکن دخی فهم
ایدیجك افکارله مریض اولیجق آخر سر طبیبان خلیفه
نبضندن تشخیص ایدوب مهمك اولان معنی صورتیدر
اولمدقجه بو مرضدن خلاص اولمق مشکلدر دیو مافی
الضمیرن کشف ایدیجك بیت راز درونی خطره صالمق روا دکل
بو درکناهی کیم آصلور دائما جرسن مضمونی اوزرنه حالنی
اغیاردن کتم ایدوب و تدریسدن فارغ اولوب طی
سفا وز و قطع مراحل ایده رك مملکت فارسده عجم
ارنلرندن برینه ملاقی اولیجق شد نطاق مجاهده
و تشمیر ذیل عزیمت ایدوب بقدر الاستعداد نائل مرام
اولدقدن صکره کلوب دمشق الشامده منارات جامع
اموی دن مهبط روح الله اولان مناره سنده
اون برسنه عزلت نشین اولدی و اوراده کتب کثیره
تألیف ایدوب بعده اذن الهی ایله بغداده شد حزام
عزم ایتدی و کلوب کالاول نظامیه ده تدریسه
مشغول اولدی و علمك لذتن اندن صکره بولمغه باشلدی

زیرا

زیرا مقدما عقل و تصور ذهنی ایله تکلم ایدردی که مدلول
لفظی تجاوز اتمز و معانی ثوانی و ثوالث سویلسه دخی عقلی
ولی جاشنی ایدی صکره کشفله وراء عقلدن استشراف
اتدوکی معارف و حقائق و حکمی سویلمکه باشلدی و تقریرده
لذت زایده بولدی و بر دخی علم کندینه حجاب اولمدی زیرا
عارف بالله ده پندار اولماز اشته بو یالکز غزالی سلوکیدر
فنی عرب و عجم و هند و رومك اکاملی که فضل باهر سلوکله
بولمشلر و کمال معرفتله عالمده داستان اولمشلردر
یا بونلرك علومن و کتابلرن اوقیوب کندیلرنی تسلیم اتمك
فی المثل طعامن یوب و صحنن باشنه اورمق کبیدر و بوقدر
کبار دین و عظماء شرع متین حقلرنده سوء ظن اتمك بیوك
فضاحت و عظیم قباحتدر زیرا کندی هنوز مکتب معرفتده
طفل ابجدخوان قدر دکل ایکن ادبا یه حرف اندازلق ایدر بیت
عقله مغرور اولمه افلاطون وقت اولسك اکر بر ادیب کاملی کوردکده طفل مکتب اول
و سلطان سلیمان سلطنتنده شیخ الاسلام وقت اولان
جوی زاده بعض اهل الله حقنده دخل کونه کلمات ایدیجك سلطان
مذکور بو رباعی یی یازوب ارسال اتمشدر رباعی
عاشقه طعن اتمزیدی مفتی بسیار فن کر فنون عشقدن بلسیدی بر مقدار فن
شیخ اسلام دین بر طفل ابجدخوان اولور مکتب عشقنده اولیا ایدیجك اظهار فن

وخلقك اقرار وانكارله حالى اسرار قدره دائر اولمغله عارفلر
كرچه قضايى قضائله مقابله ايدرلر، وهر مقامه كوره نيجه
جوابلر ويررلر، ولكن فى الحقيقه خاموشلردر، ٤
وكلى على ما قضاه الله يجرون افعالا، پس زبان شريعت متكلم
ولسان حقيقت اخرسدر، لا يسأل عما يفعل وهم يسألون
لا معقب لحكمه ولا راد لقضائه فعال لما يريد له ملك السموات
والارض وله الحكم واليه ترجعون، صحبت قال الله سبحانه
وكونوا مع الصادقين، صادق ومخلص كسر لامله برمعنايه دركه
صفات نفسانيه خلاص اولان كسه در وصديق ومخلص
فتح لامله بونلر دخى معناى واحد اوزره جارى در كه،
شوائب غيريتدن صاف اولان سالكلردركه بو معنى اولكلرك
فوقنده در انكچون حفص الا عبادك منهم المخلصين ده
فتح لامله قرائتنده اصابت ايتمشدر، زيرا والمخلصون على
خطر عظيم، قولى اوزره يعنى كسر لامله مخلصلره خطر و
تسلط شيطان واردر، زيرا بونلر صفاتى لردر، انكچون
اخلاص كنديلرنه مضافدر، فاما مخلصلره فتح لامله
خطر وتسلط مذكور يوقدر، زيرا بونلر ذاتى لردر انكچون
اخلاص حقه مضافدر، يعنى صيغۀ مجهول ايله ايراد اولندیغی
دلالت ايدركه انلرى اول وجهله خالص قلان الله تعالى در،

پس

پس صيغۀ مجهولده تفخيم واردر وبونك نظيرى، لا يمسه
الا المطهرون، دركه مطهر كسرله فى الحقيقه الله تعالى در، يعنى
الله تعالى عبدى دنس تعلقاتدن تطهير ايتدكجه مس سر هويت
وقرآن حقيقى ايدهمز، وبونده ايكى سؤال وايكى جواب واردر،
سؤال اول بودركه مخلصلره فتحله تسلط شيطان اولمق
ندن ناشيدر، جواب بودركه عالم ذاته دخول ايدنلر وجود
مجازيدن بالكليه خلاص اولمشلردر، ووجود اولمديغى يرده
تسلط دخى اولماز، زيرا معدومه هيچ برنسنه تعلق ايتمز،
على الخصوص شيطانك عالم ذاته دخولى يوقدر، والا كاه
اولمزدى مخلصلر ايسه كسرله بويله دكلدر، بلكه انلرده
صفاتى اولدقلرى جهتدن بقيۀ وجود واردر، وبو بقيه
وساطتيله تسلط حاصل اولور، وما سوايه ما سوى قارشور
فافهم جدا، سؤال ثانى بودركه شوائب غيريتدن خلاص
اولمق نه ديمكدر، زيرا بونك مفهومى عين اولمقدر عبد ايسه
عين حق اولمق محالدر، والا ممكن واجبه منقلب اولمق لازم
كلور، جواب بودركه بو معنى سر وحدته راجعدر، وحدت ايسه
عبدك ربله متحد اولمسى معناسنه دكلدر، بلكه تجلى ايله وجود
عبد مضمحل اولوب حق باقينك وجود حقيقيسى ظهور ايتمكدر،
پس بونده وجود بردركه حقيقى در، ووجود عبدكه اعتبارى

وموهوم در وجود حقیقی معلوم مزاحمدا تمز بو جهتدن
وجود ممکن عن اصل معدوم در یعنی سراب وخیال کبیدر که
قوریمقر التی در و شول نسنه یه که فی الحقیقه وجود
بو قلدر لا شیء در ولا شیء شیئله نیجه متحد اولور الحاصل
عبدك که تعیّن مخصوصندن حقله غیریتی توهّم اولنوردی
فنا فی الله عالمنده اول تعیّن حکماً وعلماً زائل اولوب انجق
معلوم حقیقی قالور وبوکا اتحاد دیمزلر وبو مرتبه ده عبدك
بر اسمی واردرکه کافر حقیقی در زیرا کافر لغتده کفر وستر
ایدیجیدر انکچون اهل زراعته کافر دینلور زیرا تخمی ترابله
ستر ایدر عبد حقیقی دخی وجود حقیقی نوریله وجود مجازیسی
ستر ایدوب کندندن اثر نا پیدا اولور

بیت

داغ سیاه سینه مزا ورته موج اشکله بر کوهز اولاکه باقیا کورمسه کم قارهٔ من
ای دو سیم بسیم نظر ایله شو بیت مجازیه یه که نوجهله معنای
حقیقییی متضمّندر اکرچه قائلی بی خبردر ولکن بزم کیلره
درد افزا وحالت انکیزدر وعارفا ودرکه هر حرفی هزار
معانی یه ظرف ایلیه وکلامی جمیع محاملی ایله سویلیه وکلام
الهی وحدیث نبویدن نقدر معانی استنباط اولنورسه
قائلنك مرادیدر زیرا حق واسع علیم ورسول دخی جامع
الکلم در سائرلر ایسه بویله دکلدر یعنی لفظلرنده اولان

معانیٔ متعدده ارادتلرندن خارجدر زیرا محجوب اولدقلری
جهتدن وعلملری دخی علم حصولی اولمغله هر محتملی استحضاردن
عاجزلردر مکر که ختم الاولیا اوله قدّس الله سرّه زیرا خلق
هرچندکه انك کلامندن فهم معانی ایده لر حضرت شیخك
انك فوقنده دخی مرادی واردر واراید‌ی **ع**
فتی الجق اوچرکه پرستو نخواسیجه عقل قاصر وتصوّر
ناقص ایله پرستو مشربلره نظر ایله که بو هیئتله عنقایی کورزلرینه
صالندرمزلر وبو طیران پستله ینه اودزلرینه توز قوندرمزلر
بوریای صهانده پنجهٔ روبین ایله طوتشمه که منکسردست اولورسن
ورستم وسهراب وتهمتن وبیژن ایله کشتی کیرلك اتمه که
آرقاکی یرده بولورسن بو قلم بر شمشیر برق فشاندرکه هر
نقطه سی بر شرارهٔ دیده کیردر وبو لوح بر صحیفهٔ حقیقت
نشاندرکه هر حرفی بیك شرح ما فی الضمیردر علمنه مغرورلر
بونلردن نه فهم ایدرلرکه متعلق تصوّرا ولمقدن بر تردر
پس انی جرح اتمك داء عضال الله ابتلادن اشدّ وبتردر **بیت**
زد شیخ نارسیده بعشق تو طعنه ام دیوانه را ز سرزنش کودکان چه باك
سؤال اولنورسه که عبد حقیقی یه نوجهله کافر اطلاق اولنورکه
شرعاً مجوردر جواب بودرکه بو عبادت بحسب اللغه والمعنی
اطلاق اولنور مع هذا شرعك دخی فی الجمله اطلاقی واردر نتکیم

قرآنده کلور فمن یکفر بالطاغوت ویؤمن بالله وینه کلور
وقد امروا ان یکفروا به زیرا بوراده طاغوتله مراد اصنام و
شیاطین وما سوی اللهدر پس بر مؤمن ابتدا بونلره کافر
اولمدقجه ایمانی صحیح اولوب اهل درجات اولماز انکچون
ایمان اوزرینه تقدیم اولندی زیرا تخلیه با بندندر خاء
معجمه ایله وختم الاولیا کلماتندن ع وجنة الفردوس للکافر
دخی اکا محمولدر واصنام وشیاطینه کفرك معناسی
انلری معبودیته عدم قبول وعبادتی حقه تخصیصدر
وما سوی اللهه کفر دیمك قطع تعلق ووجودات موهومه سینی
افنا ونظردن اسقاطدرکه ایمان حقیقی اکا موقوفدر یعنی
بو معنی حاصل اولمدقجه ایمان کمال بولماز زیرا صورتی وار
ومعناسی یوقدر بیت زلیخا یوسف ایله کندوبی بر پرده یازدرمش
وجود اثبات ایدرمی عاشق اولان یار یاننده عجب مقام غریبدرکه
بلنلر بلمزلر وعالملر خبرلرن قرآندن المازلر وقرآن بلمجك
نه در بلدکلری وخیر وشر اکلامجق نه ثبت اتدکلری
ونه ر سلدکلری کلا یمدی بو مقوله لری صحیفهٔ بالکلیه
کزلك ترکله تراش ایت وسطور راست کبی طوغری یولکه کت بیت
انجاکه هست شاه حقیقت مرادبخش ناکس بود کسی که بغیر التجا کند
بزینه صحن صدده صدبای ارادت وضع ایده لم وبیان صحبته

وادئ غریبه کوره لم که معنای صحبت مع الصادقین
کلمه سنده اولان معیتدن مستفاددر ولکن مفهوم منده
طول ملازمت ملحوظدر پس بر کره ایکی کره داخل مجلس شاه
اولان کمسه مصاحب شهریاری اولماز شو قدر واردرکه بر کره
جناب نبوینك جمال خرشید وشندن چشمنی غرقهٔ طوفان
نور ایدن مغبوط الاقران ومحسود الاخوان صحابی اطلاق
اولندی زیرا رؤیت وصحبت نبویه ده شرف عظیم وقدر
جسیم واردرکه سائره قیاس اولنماز اکرچه فرد آهم ذکر الله
سری اکامل امته دخی ساریدر بو جهتدن بعض خواص
امت صحابه دن معدود اولور فاما شروطی واردرکه
اهلنه معلومدر وصدق ایکیدرکه بری بینه وبین الله
وبری دخی بینه وبین الناسدر واولکسی ثانیدن اصعبدر
انکچون انفعدر وسلطان المفسرین ابن عباس رضی الله عنهما
یوم ینفع الصادقین صدقهم آیتنده ای صدقهم بینهم
وبین الله دیو تفسیر اتمشدر واهل دل بو معنایی بونجه
قبولده طی اتمشلردر زیرا الباس فاخر الطراز جان ودلدر
وصدقك علامت ظاهره سی مقارنت اهل صدقدر ع
عن المرء لا تسأل وابصر قرینه وصدقی صبح صادقه تشبیه
اتمشلردرکه نفسندن خرشید طوغر نتکیم کذب صبح کاذب

كبیددر كه آخر صاحبی سیه روی اولور ، بیت

خامه وش طوغری اولان عاشق زار ، طوغری یولی كوزه در مسطر وار ،

وصادقلرله صحبت مطلقا اهل صدقك نشانیدر ، فاما
خصوص اوزره صحبت كه مبایعه وسلوكه مبنیدر ایكی وجهله در ،
اول كیسی صحبت جسمانیه در كه طریقت مشائیه كبی مرشده
آمد شدله حاصل اولور كه ، اغلب صحبت درویشان بو قبیلدندر
زیرا انسانك ابناء جنسی ایله انسی وحیثیات ایله كمال الفتی
صحبت مذكوره یی اقتضا ایدر كه ، انكله اخذ نفس اسهلدر ،
نتكیم ، خذوا العلم من افواه الرجال ، دخی انی معاضددر ،
وبو صحبتدن مقصود استفادهٔ معارف وعلومدر كه ،
مدار وصول الهیدر ، زیرا ترتیب اوزره خواطر وواردات
وتجلیات كه احوال قلب وروح وسردر ، وشهوات و
هوی كه مقتضیات طبیعت ونفسدر ، هر بری بر صورتدن
كورنور ، وبر درلو لباس بورنور ، بو جهتدن تشخیصنده عسرت
وتمییزنده صعوبت واردر ، وبو معنادن سالكلرك بی رهبر
اولنلری كریوهٔ چپ وراسته كیتمشلر ، وغول بیابان حیرت و
ضلال الندن اوچیقمز وادیلری طوتمشلردر ، انكچون اهل
وصول زیاده نادرتده ، وارباب وصال غایتده قلتده در ،
وبو قدر امور بوقلمون وتلونات حرباء احوال اندرون ایچنده

سراسیمه

سراسیمه ودنك اولان كمسه بی مرشد مطلوبه نوجهله یول بوله
وبی تعریف مقامات مختلفه یه نیجه عارف اوله بلكه ،
وعلم آدم الاسماء ، وفقنجه بر معلمه محتاجدر كه ظرف فطورنه
هذه قصعة وقصیعة دیمكه قدرت بوله ، وصورت اسمدن
روحنه واندن اسم حقیقی یه واندن مسمایه دلالت ایلیه ،
وهر طورده اسباب تنزل وترقییی سویلیه ورهزنلردن
تخویف ایدوب ، وسوسه وخاطره یه میلدن وتلوینه انسیاقدن
صقنه وغراب كبی سنك آفتندن محافظه ایچون هر یاننه
باقنه ، وتردد طالبدن مضطرب اولمیه كر كسه نصف اللیلده
وارد اولسون ، زیرا مقام ارشاد فتور كتورمز مقام ارادت
كوتورمدكی كبی ومرشدك بر لفظی بتوردكی فرق اربعین بتورمز
وایكنجیسی صحبت روحانیه در كه بر ولی كاملك مجلس روحانیتنه
داخل اولوب ، طائفهٔ اشراقیه آسا باطندن باطن ایله كورشمك
ودلدن دله سویلشمكدر نتكیم منصور حلاجك روحی یوز اللی
سنه دن صكره شیخ عطارك روحانیتنه تجلی ایتدی ، وعطار
دخی روحانیتیله انك مشكوة روحانیتندن اقتباس نور ایلدی ،
وصحبت جسمانیه كبی صحبت روحانیه ایله پرورش یابه اولدی ،
ولكن بو مقوله صحبت باطنه یه رقت حجاب كركدر ، یعنی حجاب
طبعی غلیظ وكثیف اولان كمسه بو مقوله استفاده یی ایده مز

بلكه صحبت جسمانيه يه محتاج اولور واكر رفيق اولسه كه نادر
واقع اولور اخذ روحانى يه دخى امكان بولور پس هر كمالكه
انسان انكله متصفدر صفت روحانيه در كرك صاحب
حيات اولسون وكرك موت طبيعى ايله منتقل اولسون
بو جهتدن مستفيد اولان هر حالده روحانيتدن مستفيد
اولور ولكن حجاب غليظ اولمغين وساطت جسمانيه ايله
اولمغه موقوفدر زيرا كل ايله بلورك مناسبتى اولماز
وهر بر مناسبت اولان ايكى نسنه اراسنده واسطهٔ
جامعه خلق اولنمشدركه اكا برزخ ديرلر مثلا جسم كثيف ايله
روح لطيف ميانندن قلب كبى كه بين الجنّة والنار اعراف
كبيدر يعنى روح حيوانينك ايكى يوزى واردركه بر يوزى
كثيفدركه انكله جسمانيته و بر يوزى دخى لطيفدركه
انكله روحانيته مقابلدر شويله كه اكر بو روح توسطى
اولمايدى جسد وروح برى برينه اتصال بولماز
واحدهما آخردن فيضياب اولمزدى وغضروف دخى
بويله دركه لحم لين ايله عظم صلب ميانندن واسطهدر
والا جانب لحمدن عظمه قوت غذائيه واصل اولمزدى
ورسول دخى بين الله وبين الناس بويله در انكچون
واسطه يه شكر لازمدر زيرا وساطت نبوت اولمسه

مثلا حجب كثيفه ومظلمه ايله متصف اولان ناس نور الانوار
اولان ربك لطيفدن نوجهله اخذ فيض ايده بلورلردى
اشته بو مقامدندركه مرويدر من لم يشكر الناس لم يشكر الله
عجب سر الهيدركه دائرهٔ عقول ضعيفهدن بيروندر وبو
وساطتدن اوتورى منعمه شكر لازم كلدى هر كيم اولورسه
وواصل اولان هر نه اولورسه زيرا قلت وكثرت منعمك
بحسب التعيّن استعدادنه راجعدر حقده دكل زيرا حق
فيّاض ومعطى وجواد ومحسن ومفضلدر ولكن حوضه
منصب اولان آب ميزابله مقدّردر يعنى ناودانك
تحمّلندن زياده مصبوب اولماز وفيض قلم دخى بويله در
انكچون ناس مالده وانعامده متفاوت اولدقلرى كبى
علمده وحالده وقلمده دخى متفاوتلردر سعادت اول كسيه كه
هر كماللدن حظ اوفى آله وقدح معلّى بوله وبو تقريردن
اكابر ناس كتخدا ووكيل نصب ايتدكلرينك سرى دخى معلوم
اولدى مثلا سلطان اعظم وزير مكرّم ايله ووزير دخى
كتخدائيله خلقه ارتباط بولور وخلق دخى انلره متصل
اولور والّا كار مشكل اولور وارباب ارشادك عصادارلرى
وطريقتجيلرى يعنى سر طريق ديدكلرى كمسهلر دخى بويله در
زيرا هر مريد شيخنه بلا واسطه ارتباط بولماز وشيخ دخى

کندی حالنه مشغول اولدیغی حالده مریدله مقیّد اولماز
و مُریدك احوال کثیره سی واردر که اهل ارادت اولدیغی
جهتدن اول احواله بلا اذن الشّیخ مباشرت ایده مز
والّا تخلّل شهوت و هوی ایله تنزّل بولور مرید ایسه
من لا ارادة له معناسنه در یعنی فی نفس الامر ارادتی
واردر ولکن ارادتنی ارادت حقّه ترك ایتمشدر یعنی
شیخ وساطتیله ارادتنی ارادت حقده فانی قلمشدر که
ید غسالده میّت کبیدر انکچون شیخنه مطیعدر زیرا شیخ
وکیل حقدر الحاصل طریق لازم کلدی که شیخله مرید
میاننده توسّط ایلیه و مریدی هوی و شهوتدن
تخلیص ایده و مرید دخی هر خصوصده ترك اعتراض ایدوب
انقیاد کوستره تا که آفات نفسانیّه دن خلاص اوله
قال تعالی ان الدّین عند الله الاسلام و شریعتده اسلام
قبول احکام و طریقتده قبول آداب و ارکان و تحمّل
مجاهدات و ریاضاتدر و بوندن فهم اولندی که شیخ
وارث رسول و وکیل نبوی در و ید مبایعه و تربیه بردر
و صحبت شیخ صحبت پیغمبردر و صحبت پیغمبردن مستفاد
اولان ایکی علمدر که بری علم احکام و بری دخی علم لدنّیدر
چونکه علم احکامك نشرینه علماء ظاهر متکفّل اولدیلر

علم

علم لدنّی افاده سی حصّه علماء باطن اولمق اوزره قالدی
اکرچه بو اعصارده مدارس و خانقاهاتك احوالی مختلّ و
مشوّش اولمغله علوم عقلیّه و نقلیّه دن بهره ور اولان
مشایخك بعضیلری عموم خصوص اهلنه تدریس ایدوب
بو طریقله دخی ستر حال ایلدیلر که قباب عزّت و جلال
نوعندندر نتکیم سیّد الطائفه جُنید البغدادی قدّس سرّه
مذهب لیث اوزرینه فتوا ایله تستّر ایلدی مع هذا ارباب
معرفتك عین الاعیانی و اصحاب حقیقتك اعظم ارکانی
ایدی و شیخم سیّد الاقطاب سیّد فضلی الهی یه دخی
قدّس سرّه جدّك یولن طوت که ستر بولیدر دیو خطاب
غیبی واقع اولمغله استانبولده اون بش یکرمی سنه
قدر تدریس و تألیفه اشتغال تام کوستروب باب تصوّفی
خواصدن غیریه فتح ایتمدی و اواخر عمرنده امور عالم
انتظامدن خارج اولوب رجال دولتده بعض اصحاب
اغراض ظهور ایتمکله بر یرده مراد اوزره قرار داده اولامدقلرندن
ناشی بعض علوم غریبه کیمیا و امثالی کبی کندیلریله بله
انتقال ایلدی بزم کبیلرك خود حالی نوله جق والله الحفیظ
بیت یا دست آویز محنتله کلور یا تحفه غمله اوصاندم حاصلی آمد شد
لیل و نهاردن و صحبت مشایخ صحبت باقیه در زیرا

انلردن مستفاد اولان علوم و معارف جمیع مواطنده
ملازمت اودن دن غیری صحبتلر ایسه صحبت فانیه در
زیرا یا اصلا نتائجی یوقدر و یاخود واسی قلیلدر پس یار
باقی قویوب یار فانی اختیار اتمه و کندن بلمزلرله صحبت
ایلمه و الا انلرک جهللری ساری اولوب حلقه نادانی یه
بند اولمق لازم کلور بیت کویم بیقین ترا که دوزخ چیست
دوزخ بجهان صحبت نااهل بود یعنی صحبت نااهل انسانی
دوزخه جذب ایلر زیرا نااهل دوزخی در شول جهتدن که
جهل ظلمتدر علم نور اولدیغی کبی و ظلمت دوزخدندر
نور بهشتدن اولدیغی کبی پس ظلمته مقارن اولان مظلم
و نوره منضم اولان دخی منیردر و بوراده ذکر اولنان
ایکی صحبتک وراسنده بر کار دخی قالدی که بلا واسطه
اخذ عن الله در یعنی کیسه نک تربیه صوریه و روحانیه سنه
مقارنتسز قوت نورانیه و مزید لطافتدن وجه خاص
طریقندن حق تعالی دن استفاده فیض ایلیه قمر شمسدن
استفاده نور ایلدیکی کبی پس بالواسطه اخذ فیض ایدن
کیسه نجوم سائره کبیدر که وساطت قمرله شمسه
انتساب ایدرلر الحاصل بلا واسطه اولان کیسه افراد
طائفه سی کبیدر که افراد لحق اراسنده جناب نبوتدن

غیری

غیری واسطه اولمدیغی کبی اولدخی بویله در فاما بالواسطه
اخذ ایده نک حقنده کندی میاننده روح نبوی اولدیغی کبی
مرشد دخی واردر و بونک مآلی بو اولور که مرید شیخدن
و شیخ مشکوة نبوتدن و حضرت نبوت دخی حضرت حقدن
اخذ ایدر و فی الحقیقه بلا واسطه اولمق جناب نبوتده
مخصوصدر و اورتاده روحانیت نبویه اولمدقجه اخذ
فیض و وصول الی الله ممکن دکلدر زیرا جمیع عالمک حقه
واسطه سی عقل اولدر و قرآنده وابتغوا الیه الوسیله
وسیله دن مراد فی الحقیقه انلردر انکچون متابعت شرع ایتمین
سالکک سلوکی صحیح دکلدر بلکه طریق ضلالده در
طائفه فلاسفه طریق متابعتدن خارج اولوب مستقل
اولدقلریچون جمله سی مردود اولدیلر زیرا هر کیسه فی المثل
اغزیله قوش طوتسه بله بند عقله کرفتار اولدقجه اوج ارواح
قدسیه و بالای ملکوت اسراره پرواز ایده مز و بلدم و اکلدم
دیدوکی اوهام و خیالات دائره در نظر ایله که اکمل الکل
و افضل الرسل صلی الله علیه و سلم حقنده بلا واسطه ایکن
فبهداهم اقتده خطابیله مأمور بالاقتداء اولدی تا که غیره
دخی اقتدادن غیری طریق قالمیه زیرا استقلال الملک متعال
اولان ذو الجلاله مخصوصدر انکچون هر پادشاه و خلیفه نک

وزیری وهر عظیمك كتخداسی اولور فاما حق بو مقوله نسنه اتخاذندن مبرادر بو سببدن حق تعالینك وجود محضی كثرتدن وتركیبدن وصفتدن وقیددن معرادر واكا واحد دیمك ایكی معنا ایچوندركه بری تنزیهدر یعنی انكله بلا غیر اعتبار اولنمقدن منزهدر زیرا الله تعالی كان ولا شئ معه والآن كما كان علیه سری اودر بودر وبری دخی تفخیم دركه وحدت استغنا وعدم عجزی مشعردر پس حقك غیریلرده صفت وحدت واستغنا واستقلال وقدرت یوقدر بلكه جملهسی سعاونته محتاجلردر آن اعلاسی كه سلطان اعظمدر بلا وزیر اولماز بو جهتدن مفتقر ومتكثردر اما الله تعالی ایسه غنی بالذات ومتوحددر پس غیریلر اكا قیاس اولنماز یعنی سلطان كه واجب الوجود مقابلهسنده وحدتله متصفدر كه هر عصرده بر اولور قطب الاقطاب كبی ولكن بین الوحدتین ینه فاروق واردر كه وحدت سلطانك كثرته ضرورتی و وحدت سلطان السلاطینك كثرتدن استغنا سیدر انكچون بیوردی ما اشهدتهم خلق السموات والارض وینه بیوردی وما مسنا من لغوب یعنی بونلردن استقلال تام وقدرت قاهره فهم اولنور زیرا اگر كلال واعیاء حاصل اولایدی مستقل اولمزدی بزینه باب

صددی

صددی اجرلم كه اكثر سلاك تحصیل كماله واسطهیه محتاجلردر وبو واسطه جسمانیه اولمق غالب وروحانیه اولمق نادر وبی احتیاج اولمق اعز واندردر وبو اخیرك رئیسی اویس القرنی تابعیدركه طریقتنه طریقت اویسیه دیرلر واول مشربده اولنلرك جملهسی اویسی المشربدر وبعضیلر دیدیلر كه بی واسطه زبان امور حقیقتی بری برندن مجالسهٔ مجرده ایله اخذ ایدنلره اویسیان دیرلر نتكیم بنی اسرائیلده بو مشربده اولنلره برخیان دیرلر وبرخ اسود خاء معجمه ایله زمان موسی علیه السلم بر بندهٔ سیاه چرده ایدی كه مقام محبوبیته ایرمشدی ولكن قول اول اصح اولمق گورنور نتكیم حدیثده گلور كنت یتیما فی الصغر وغریبا فی الكبر زیرا یتیم اولمق بالذات حضانه حقده اولدوغنی اشعار ایدر كه نتیجهسی فیض بلا واسطهدر انكچون قرآنده گلور ما كنت تدری ما الكتاب ولا الایمان وینه گلور ووجدك ضالا فهدی وغریب اولمق غربت الهیه سرینه رمز ایلر كه لی مع الله وقت موجبنجه انلرك نائل اولدقلری درجهیه برفرد نائل اولمدی واول درجهده غریب الهی قالدیلر فطوبی للغرباء فانهم جدا اشته بعض كمال بو مشرب اوزرینه كلمشلر والی الابد گلورلر وپیران طریقتمزدن اولوب بلدهٔ بروسهده متواری خاك

اولان شیخ محمد افتاده قدس سره دخی اول طائفه دندر
زیرا طوتالم که سررشتهٔ مبایعه ومتابعت الده اوله ولکن
قبل الوصول عرق حیات شیخ منقطع اولیجق مریدیتیم قالور
بو صورتده یا مدد الهی اتصا لیله علی التدریج کمند انداز
سقف مرام اولور که اویسی بودر ویا شیخ آخره انتقال ایلر
ویا محروم النهایه اولور که اکثر سلاك بو قبیلدندر
نظر ایله که کودك یتیم مربی یه منضم اولمیجق ظاهری جراحتدن
وباطنی جهالتدن خالی اولماز پس علی کل حال لزوم حاضر
روشن اولدی وشیخ آخرك جام تربیه سندن جرعه نوش
اولمق کاه اولور که شیخ اولك حیاتنده دخی اولور زیرا
قوت استعداد مرید مزید جو اولوب قناعت کلیمیك
جرعه دانی اسرار ایله پر قلبنجه جست وجو ایدر اکر شیخ
اولده تکمیله مساعده بولنمیه والا حوض وانی وار ایکن
طلبکار آب اولمق حدیث ماهی ودریا کبیدر ودیشلرده که
فرثبت نبت پس قبله نما کبی مضطرب اولمقدن نه بتر بیت
نیجه طوتسون تیر یاره سینه سن نقطی نشان آنی قودمی قرار اوزره دل
پر اضطراب بو برجرا کاهدر که طرفه غزالان ارادتی
سنبل تری ایجون اورادن اوتلرلر وبرکار دلی یمین ویساره
جو رمزلو ودائره دن طشره چقمزلر مکر که چنبر حال انلری

چکوب

چکوب چویره ومضیق قبضدن متسع بسطه ضروری یول
ویره وشیخله مریدك صحبتده فرقلری بودر که شیخك صحبتی
تطلع عیوب مرید ایچوندر تا که سقیمنی تصحیح ومعوجنی
مستقیم رد ایلیه زیرا قرآنده کلور وقد خاب من دساها
یعنی دساس نفسانیه چو قدرکه انی کشف واصولندن قلع
اتمدکجه تزکیه حاصل اولماز مثلا برکمسه که زخمناك اوله
یاره سن جراحدن ستر ایله حالی مشتد اولور پس اول زخم
محل عیبده اولسه بله جراح اکا مطلع اولملودر بو جهتدن
جراح وختان وقابله وامثالی محرم کبیدر ومریدك شیخله
صحبتی اخذ فیض ایچوندر شویله که اکر شیخك بعض عیوبنه
مطلع اولسه بله انی ستر ایده وخدمتده تقصیر وتکاسل اتمیه
والا محروم اولور حتی حسن اعتقاد وخدمتده اجتهاد
سببیله نیجه ناقصدن کامل وکاملدن اکمل کسه لر ظهور
اتمشدر ولکن مراد طریق وصولده ناقصدر والا منهاج
نبوی دن خارج اوله نه اقتدا صحیح دکلدر وخدمت مخدوم نیتی
صالحه کوره در بیت شبان وادی ایمن کهی رسد بمراد
که چند سال بجان خدمت شعیب کند وشیخه کرکدر که مریده
سکون اتمیه یعنی اکا اصونوب انکله مستأنس ومطمئن اولمیه
زیرا قرآنده کلور که ولا ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار

یعنی مرید که هنوز اصلاح نفس ایتمیه ظلم نفسندن خالی دکلدر
وظالم ایله نصح یوزندن صحبت اولور فاما سکون وانس یوزندن
اولماز ومریدله مرید دخی بویله در ایچون بعض کبار بویورمشلردر که
لا زالت الصوفية بخير ما تنافروا یعنی بین الصوفیه تنافر و
تباغض بولنمق انلره خیردر زیرا اصلحی اوزرینه اولوب بری برلرینی
قبول ایلسه لر هلاک اولورلر شول جهتدن که حقه منقطع
اولان غیره سکون ایتمز وبویله ایکی اولیا بری برلرندن
تبری ایتسه لر دخی جمله سی حق اوزرینه در زیرا تبریلری حقه
ترقی ایچوندر فاما اعدانک بری برلرندن تبریلری بطلان
اوزرینه در زیرا کندیلری دخی باطلردر ودیمشلردر که
قاصد حق طالبدر وطالب مبتدیدر ومبتدی یه راه
حقده دلیل لازمدر واول دلیل شیخدر پس شیخ مطلوب
ومقصود اولمش اولور بو جهتدن محبت طالب طرفنه دوشر
شیخ طرفنه دوشمز نظر ایله که نکاح صوریده دخی طلب
ومحبت خاطب جانبندن ظهور ایدر مخطوبه دن دکل وابکار
معانی واسرار که حور مقصورات فی الخیام مقوله لریدر
بی مهر اولماز زیرا قرآنده کلور ان تبتغوا باموالکم وانک
مهری طلب وفناء وجوده دک خدمتدر بو جهتدندر که مهر
حور عین کنس مساجددر دیو واردر که کنس مسجد فی الحقیقه

کنس

کنس ساحهٔ دلدر یعنی جاروب توحید وفنا ایله آثار شرک و
تعیناتدن آنی تطهیردر تا که عروسان حقائقه جای قرار
ومجلهٔ پرنقش ونگار اوله زیرا دیمشلردر که ع پادشه قونمز سرایه
خانه معمور اولمدن عمارت دل ایسه تعلقاتدن تجرید ایله اولور
بیت نور خرشید بویرانه فزون می افتد بیشتر لطف خدا شامل درویشانست
فاعلم ذلک تلقین الذکر معلوم اولا که ابتدا توبه لازمدر
وتوبه عند القوم اودر که جمیع مخالفاتدن حقه رجوع اوله
والا اکا ترک دیرلر توبه دیمزلر مثلا بر مرتکب شرب خمردن
توبه ایلیوب ماعدا معاصیدن امساک ایتمسه قبوله مقارنتی
صورتنده منهی مخصوصی ترک ایتمش اولور وبو ترکله اکا فی
الحقیقه تائب دنلمز زیرا قرآنده کلور توبوا الى الله توبة نصوحا
یعنی ناصح اودر که منخرق اولان نسنه یی دیکوب ملتئم قله
نتکیم نوا بغده کلور ماصنع قول الناصح ان یروقك وهو الذی
ینصح خروقك یعنی ناصح که دریده دوزدیکلر نجیب کلامی
سکا خوش کلمز وکلام الهی نصحده نقصان قومز پس اطلاق
نوجهله مقیده مصروف اولور بلکه کمال بودر که توبه عامه اولوب
جمیع مناهی یوزندن اولان خروقی ملتئم قله وجمیع منکراتدن
اولدوغی صورتنده دخی توبه دن توبه یه فرق واردر ایچون
رابعه رحمها الله دیمشدر که استغفارنا هذا یحتاج الى استغفار

يعنى شروطنه مقارن اولميان استغفارى ذنب عد اتدى
زيرا صدقى يوق و دروغى چوقدر بيت مالئ آلوده بهر توبه بگشايم لبك
بانك عصيان ميزند ناقوس استغفار ما يعنى آلوده لرك توبه سى
صداى عصيان ويرر و غايتى حسرت دكلدر ديمكه وارر و توبه و
انابت واوبه نك ميانده فرق بودركه توبه مبتدى حاليدركه
صفت قلبيه در وانابت متوسط حاليدركه صفت روحيه در
واوبه منتهى حاليدركه صفت سرّيه در يعنى توبه عوامك
وانابت خواصك واوبه اخصّكدر و بردخى توبه عموم اهل
ايمانك وانابت اوليانك واوبه انبيانكدر واوچى دخى
قرآنده مذكوردر قال تعالى توبوا الى الله وقال وانيبوا الى ربكم
وقال انه اوّاب و توبه تامّه اولمدقچه انابت دنلمز و فلان
فلاندن انابتلودر ديمك مآل اعتباريله در والا هر تائب
منيب اولمازعلى الخصوص بو اعصارده توبه وانابت ديدكلرى
لفظ مجرد در معنى نادر واردركه بر مرشد كامل يدنده توبه كار
اولوب عهد و پيمانى اوزره ثابت قدم اوله و مراده طوتوله
بيت از دم صبح ازل تا آخر شام ابد دوستى و مهر بر يك عهد و يك
ميثاق بود وعارفلرك توبه لرى رجوع دائمدر يعنى رجوع
اوّل اوزره استمراردر زيرا انلرده نقض عهد اولمازو نقض
صورتنده اولان حاللرى دخى تأويل اوزره مبنيدر قصّهٔ

آدم

آدم وامثالى كبى ومؤوّل اكفار اولنمديغى كبى تضليل دخى
اولنماز اكوا ارباب ولايتدن ايسه زيرا انلرك موادّ مخصوصه ده
حكم مخصوصلرى واردر قصّهٔ خضر كبى وما فعلته عن امرى
ديدوكى دخى اكا ناظردر اولاسى ضرورت قويّه اولمدقچه
ظاهر شرع اوزره جارى اولمقدركه انده لسان ذنبدن
حفظ واردر اكرچه قضا وارد اولمحق سوجيجه جرياندن
غيرى چاره ندر ع شيخ ماكفت خطا بر قلم صنع نرفت
قال تعالى وكان امر الله قدرا مقدورا يعنى امر مبرم الهى
وقت معيّنده البت وجود بولملودر ولكن بحسب الحكمه
كيمنه موجب ترقّى اولورآدم كبى وكيمنه باعث تنزل اولور
ابليس كبى ع كيمى نور ايچنده كيمى نار ايچنده ينار بيت
زاهد ايمن مشو از بازئ غيرت زنهار كه ره از صومعه تا دير مغان اين
همه نيست وصفات الهيه دندر كه توّاب دنلدى و علما
اكا صيغهٔ مبالغه ديرلر و مبالغه اودركه ثابت اولميان
نسنه يى اثبات ايده بو معنى ايسه حق تعالى ده متصوّر
دكلدر زيرا صفات كماليّهٔ الهيّه اعتدال اوزره در
بو جهتدن حقه عاشق دنلمز زيرا عشق كسرله افراط محبّتدر
مكركه تأويل ايله اطلاق اولنه پس حقك توّابيتى يا كثرت
متعلقاتنه ويا وفرت افعاله راجعدر يعنى الله تعالى

هر دنلو كناهدن توبه يي قبول ايدر، كرك كفر وكرك كفرك مادوني
وكذلك هر كره ده دخي قبول ايدر كركسه بر معصيتي كونده
بيك كره اشلسون مخلوق ايسه بويله دكلدر، بلكه آخرك
جرمندن بر ايكي كره تجاوز اتسه بالاخره ملال كلور،
وتكرارا استعفا ايده لني استثقال ورد ايدر، بو معني ايسه
اخلاقده محاذات الهيه يي منافيدر، زيرا قرآنده كلور،
الا تحبون ان يغفر الله لكم، يعني مغفرت رب مغفرت عبد
اوزرينه مترتبدر چونكه جانب عبددن بري برلونه نسبت ايله
عفو وتجاوز تكرر اتميه حقدن دخي تكرر اتمز زيرا حديثده
كلور، ان الله لا يمل حتى تملوا، يعني الله تعالى ده ملال يوقدر كه
اوصانمق ديد كلريدر، مكركه عبدده ملال اوله، بو صورتده
عبدك ملالنه كوره معامله ايدر، اكرچه في الحقيقه حقده
ملال اولماز، وفي المثل كما تدين تدان وبالكاس التي تسقي
تسقى، اشته بوندن فهم اولندي كه عاقل هر حالده حقه
راجع اوله واستعاذه ايليه كه خلقدن حقه توجهدر،
واخلاقده توسع وانبساط اوزره اوله، بيت
شكفته باش كه پامال ميشود صابن، كسي كه چين جبين همچو بوريا دارد،
وتوبه كه آيات ده مطلقه در حديث اني تقييد اتمشدر، زيرا
سنن مبين كتابدر، پس ادني الامر بهر يوم يوز كره كركدر،

انه

انه ليغان على قلبي واني لاستغفر الله كل يوم مائة مرة، وسر
تخصيص بودر كه اسماء حسني يوزدر، پس بهر اسم مقابله سنده
بر توبه معصيتدن حاصل اولان حجابلري ازاله ايدوب
مسمايه ايصال ايدر، ومعامله يي كالا ول بي برده قيلور
وغين كه غين معجمه ايله در حجاب رقيقدر كه ازالهسي قابلدر
رسول الله كوره صلى الله عليه وسلم نه ايدوكي معلوم دكلدر،
وذنب انبيادن بحث اتمك ترك ادب مقوله سيدر، زيرا
عموم علماء كل بلكه خواص اوليانك بيله انلرك مقاماتنه
دخوللري يوقدر، پس دائره ادراكنه دخول اتمدوكي معنادن
نيجه بحث ايدر، وتصليه نبويه دن مقصود اولان رحمت دخي
بويله در كه بين الحبيبين سر مخصوصدر، وتفسير حدادي ده
كلور كه، استغفار توبه اولماز بالاجماع مادامكه انكله بله
تبت واسات ولا اعود اليه ابدا فاغفر لي يا رب، ديميه
پس بوندن ظاهر اولدي كه، استغفرك واتوب اليك،
ديوب ايكيسني بر يرده جمع ايده، وكرمانيده كلور كه استغفار
ماضي يه نسبتله در، وتوبه دخي كرچه بويله در، فاما توبه ده
شرطدر كه ايشلدوكي معصيتك مثلنه مستقبلده عودت
اتممكه عزيمت ايده انتهى بالمعنى ولكن بو كلام كه كرماني
سويلدي بو فقير عندنده عندي در زيرا معناي توبه ده

فی الحقیقه عزم مذکور داخل دکلدر نتکیم ابو البشر علیه السلم
دعاسی دخی انی اشعار ایدرکه قرآنده کلور ربنا ظلمنا
انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین یعنی
آدم اکل شجره مطلق ظلم نفسی اقرار ایلیوب حقدن مغفرت
ورحمت طلب ایلدی ومعنای عزمی کلامنده درج اتمدی
مع هذا عزم وتصمیمده مکابرهٔ قضا واردر زیرا اول کاری اکر
بردخی اشلمك مقضی ایسه ولا اعود الیه ابدا دیمکدن نه
فائده حاصل اولورکه اتمم دیدوکنی اتدی پس اولاسی بعض
اعلی ذاهب اولدیغی اوزره تبت الیك یا رب من کل شیء
لا یرضیك دیمکله اکتفا ایلیه وابن الوقت اولوب حاله
ناظر اوله وماضی ومستقبل فکرنی درونندن بیرون ایلیه
وعصیاندن حقه استعاذه وهر حالده باب الله التجا قلیه
والنسان عصیانله صورت قبیحه یه کورنقدر خوبرو اولورسه ده
وتوبه وطاعتله صورت حسنیه داخل اولور هرچند ظاهرده
زشت اولورسه ده فاما سیرت حسنه سنك اثری یوم قیامتده
صورت بولورکه یوم صفتدر یعنی وجود انسانیده صفت
غالبه نه ایسه آخرتده انك صبغیله منصبغ اولوب ظهور ایلر
واول صورت بو موطنده عقلی ومعنوی وموطن حشرده
حسی وصوری در وظلمت معصیت دفتر اعماله دخی ساری

ویلکه

وبلکه سواد خطنده بله جاری در چونکه تبت الیك یا رب
من کل شیء لا یرضیك دیه هر بو طنده اولان صورت قبیحه سی
صورت حسنیه تبدل ایده وتسبیح ملائکه ده کلورکه
سبحان من اظهر الجمیل وستر القبیح یعنی افراد مؤمنیندن
هر برینك که صورت فلکیه سی واردر وجه ارضده معصیتله
اول صورت حسنهٔ فلکیه متغیره اولیجق اسم ستاردن
اوزرنه پردهٔ ستر القا اولنوب اعین اهل ملکوتدن مستور
اوله چونکه اول معصیتدن تائب اوله اول صورت هیئت
اولیسنه کیره که ع حسن صورت دلیل سیرت پاك موجب
اوزره هر اثر بر معنایه دالدر بعد ازین اوزرندن اول ستری
رفع ایده لر وتوبه اکابر خلعت جدیدهٔ فاخره کبی اوله
ودیمشلردر که صفحهٔ قمرده اولان کلف که اثر جناح جبرئیلدر
جمیل اسمیدر نتکیم بعض مکاشفلر اول رسم اوزرنه مطالعه
اتمشلردر لمحرره حسنك یوزینه بکلرك اولمشدر آینه
رخسارمه کورنمز ایدی اولمسه کلف اشته قمرکه مظهر شمسدر
صورت انساندرکه مظهر حقدر وکلف انك سواد بشریتیدرکه
قفای آیینه ده اولان طلا کبیدر شویله که اکر اول طلا
اولمسه آیینه صورت نما اولمدیغی کبی سواد بشریت دخی تجلی
الهی یه کوره اولیده در نظر ایله که بربلورین ظرفه آب قونیلوب

شعاع شمسه مقابل طوتلسه اوراده شعاع طوتلمز یعنی ظرفك
كمال لطافتندن صورت شمس اوراده نابود ومتلاشیدر
لما ما ظرفنا ولسه صورتی ضبط ایدر زیرا لطیفی ضبط ایدن
كثیفدر وبوندن صورتده اولان حكمت باهرهٔ الهیه
ظاهر اولدی وجمیل اسمنك حقیقتی دخی صورت بولدی
زیرا جمیلك اثری جمال در فافهم جدا فقد لوحت لك ما ینور
بصیرتك ورمزت الیك ما یصلح سریرتك فلا تقنط من الرحمة
الواسعة فانت الصورة الجامعة والجمیل بالجمال الذاتی
والجلیل بالجلال الصفاتی بیت نا امیدم مكن از سابقهٔ لطف ازل
تو چه دانی كه پس پرده كه خوبست وكه زشت وتوبهٔ مذكوره دن صكره
اساس الكل وورد الاولیاء والانبیاء والرسل در
بهر یوم عدد اول سری اوزرینه بوذر كره تصلیه ایلیه یعنی
اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی آل محمد وسلم دیه كه
صلوا علیه وسلموا تسلیما نصندن مستفاد اولان بودر
وسید لفظنی ادخال ایلیه كه انا سید ولد آدم وصفنه
موافق اوله وآلی دخی درج ایلیه كه حدیثده كلور اذا صلیتم
علی فعمموا زیرا بو حدیثك ایكی معنایه تحملی واردر بری بودر كه
تصلیه لری جمیع انبیایه تعمیم ایتملودر زیرا آنلر دخی رسول الله كبی
جانب حقدن مبعوثلردر بو صورتده وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین

لفظنی دخی تصلیهٔ مذكوره یه الحاق ایتملودر هر بار اولمزسه
وردینك ووسطنده وآخرنده اولسون بر كره دیه وبو معنایی
تأیید ایدر شول حدیث كه فتح الرحمن نام تفسیرده وحواشی
ابن الشیخ ده وغیریلرده كلور اذا سلمتم علی فسلموا علی
المرسلین فانما انا احدهم وبر معناسی دخی بودر كه تصلیهٔ
رسوله آل واصحابی دخی ضم ایلیوب وعلی آل محمد دیه زیرا
تفسیر تیسیرده مثبت اولدوغی اوزره نه وجهله صلوة ایدهلم
یا رسول الله دیو سؤال ایتدكلرنده نطق شریفلری كه لمحرره
لفظ شیرینك نولا رنكین اولورسه معنیده بولدی تأثیر لبكدن
صورت لعل مذاب وصفیدر بو وجهله صادر اولدی كه قولوا
اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد كما صلیت علی ابرهیم وعلی
آل ابرهیم الخ تنكیم صلوتده تحیاتدن صكره عند الامام مسنوندر
وعند الشافعی فرضدر زیرا لا صلوة لمن لم یصل علی فی صلاته
حدیثی فرضیتنه دال دردیمشلردر فاما امام بو حدیثی نفی كماله
محمول دردیمشلردر پس فرض اولمق لازم كلمز وخارج صلوتده
عمرده بر كره فرضدر دیو مرویدر زیرا صلوا علیه امری تكرار
اقتضا ایتمز وبوندن غیری قول دخی واردر كه محللرنده مبیندر
واعقاب صلوات مفروضه ده ادنی الامر اولدر بر كره تصلیه
ایلیه زیرا فیض الهی اول برمرتبه دن نازل اولور كه قلم اعلی

ولوح محفوظ وعرش وكرسى وسموات سبعه دن ودعانك
اولنده ووسطنده وآخرنده دخى ذكر ايليه وبو مقامك
تفصيل بديعى روح البيان تفسيرنده سورهٔ احزابده در
وسر تصليه وساطت نبويه در پس جميع اعماله باب قبول
مفتاح صلوتله مفتوح اولور وجانب ملكوته متوجه اولان
دخى فتح بابى انكله بولور زيرا رسول اكرمدن صلى الله
عليه وسلم غيريه فتح باب بوقدر نتكيم ليلهٔ معراجده
دق در سپهر اولندقده پاسبان فلك ذبرقان اولان
اسمعيل نام ملك بعد الاستكشاف قارع الباب اولان
جبريل وصاحبى حضرت نبوت اولدوغى بلدكده سزدن
غيره فتح بابه مأذون دكلم ديدوكى مدعايه شاهددر
زيرا سابقده مرموز اولدوغى اوزره نقدر صور انبيا
وكمل وار ايسه جمله سى صورت محمديه دن حصه دار انكچون ايمان
انبيايه ايمان نبوى دخى مضمون در زيرا جميع امم دن
ميثاق مأخوذ واردركه زمان نبوته رسيده اولورلر ايسه
متابعتيله راه هدى بوله لر حتى وارد اولديكه لوكان اخى
موسى حيا لما وسعه الا اتباعى پس كشت زار سنبله ده
نقدر دانه چين اولور مرغان ارواح وار ايسه بالجمله معراج
جسمانى وروحانيلرى بجسر معراج محمدى در زيرا انا ارزاله

قائد

قائد الانبياء والامم جناب نبوتدر بو معنادن انبيايه
متابعت انلره متابعتدر ومبايعه لرندن خروج اتمك
دخى بويله دركه خروج دائرهٔ مبايعهٔ نبويه دن بوندنكه
فلاسفه مردود اولديلر زيرا معاصر اولدقلرى انبيايه
متابعتدن منحرف اولوب طريق عقلده برسمت مخصوص
طوتديلر وآخر منزل قبوله يتمديلر وچكدكلرى كمان
مجاهده بوق يره كنديلرن كمان وار ايليوب بوستان
عالمده بى بر وبال قالديلر واوكديلر يتمديلر سؤال
اولنورسه كه كما صليت على ابراهيم الخ تشبيهى نه راجعدر
وجه تشبيه عند اهل البلاغه مشبه به ده اتمدر سيما هذا
حبيب خليلدن اكمل وآل محمد آل ابرهيمدن افضلدر
نتكيم وكذلك جعلناكم امة وسطا برهان قاطعدر جواب
بودركه عند اهل الله تشبيه مذكور ما قبلنده اولان آل
محمده مصروفدر نفس محمده دكل پس صل على محمد ما بعدندن
منقطع اولور شول جهتدن كه حال محمد شواهد قرآنيه ايله
معلومدركه هر وصفده وكمالده غيريدن ممتازدر وآدم
ومن دونه دن سرافرازدر بو جهتدن تشبيهه محتاج
دكلدر بلكه تشبيهده ضرورى اولان آل محمددر شول
وجهدندركه اوليا انبيا درجه سنه بالغ اولمازلر

پس قوت صلوة ومزيد تعظيم نه پايه ده اولدوغن
تعريف ايچون آل محمده كلاه وقار وعزت وخلعت
شكوه وعظمت الباس وتختگاه تشريفده شاه وار
اجلاس ايدوب آل محمده اولان تصليه يى تصليه ابرهيم
وآل ابرهيم ايله تقييد ايلدى وبو صلوة رحمة الله
وبركاته عليكم اهل البيت ده منصوص اولان رحمتدن
نتكيم وبارك على محمد الخ جمله سى مشتمل اولدوغى بركت
دخى وبركاته اشعار ايتدوكى بركتدركه رحمت وبركت
خاصه در وبوندن حضرت ابرهيمك وآنك سائر انبيا
وآل اوزرينه فضل ومزيتى ظاهر اولدى وسر جد نبوى
اولدوغندن پرتو كمال محمدى منعكس اولوب ساحهٔ آفاق
وانفسى تنوير ايتدوكيدر نتكيم ولدت فى زمن الملك العادل
دخى سر مذكور اوزره جارى در زيرا افتخار فى الحقيقه
زمان نورانيلرينه دائردركه انك انعكاسندن انوشروان كبى
پادشاه عادل ظهور ايتمشدر وكلام مزبورى موضوعدر
دين موضوع علم حديثى بلمامش غاية الامر لفظى مطعون
اولسه معناسى صحيحدر خصوصا كه اخذ عن الله وعن الرسول
دولتنه مالك اولان مالك ازمهٔ حقائق انى سرد وسوق
ايتمشلردر بيت زد شيخ شهر طعنه بر اسرار اهل دل

المرء

المرء لا يزال عدوا لما جهل بعد ذا صلوات شريفه حد ضبطدن
خارج ودرجهٔ الوفه عارج دركه كيمى زرين قلم نوريله كتابهٔ
غيب خانهٔ ملكوته يازلمش وكيمى الواح قلوب كمل اوزرينه
يد كاتب ازل ايله چزلمش وكيمى دخى عنعنه ايله افواهدن
اخذ اولنوب نظام اوراد ايچون دوزلمشدر وبو فقره دخى
يلقى الروح من امره على من يشاء من عباده فحواسنجه مفاض
اولان كلمات جليله دن برى اللهم صل على سيد محمد
المشتمل على الحقائق دركه جميع اسماء وصفاتى جامعدر
وبرى دخى اللهم صل على سيدنا محمد عدد الحسنات
ذيل العابدين دركه ذيل كنف معناسنه در وبونكله مصلى
اولانه عدد قطرات الامطار ثواب موعوددر وبرى دخى
اللهم صل على سيدنا محمد كريم الاصل عديم المثل دركه
كتاب الحق الصريح والكشف الصحيح اثريمزده مفصلا
مشروحدر وبعضيسى دخى غيرى آثارمزده بنان قلم ايله منظوم
رشتهٔ سطور قلنمشدر مقصود هركس بقدر الحوصله لقمهٔ
خور سفرهٔ فيض اولمقدر پس بو سفره ده اصيل دكل ايسه ده
دخيل وطفيل اولمق بارى اللذن كلمزمى وارايمدى
تصليه ايله واسطهٔ كبرايه شكر پاره كبى شكرلر نثر ايله ودهانكى
بو مقولهٔ حسنه يه صرف ايدوب خيرلر سويله نظم

زهجوری برآمد جان عالم • ترحّم یا رسول الله ترحّم •
توابر رحمتی آن به که گاهی • کنی در حال لب خشکان نگاهی •
چوحق باشد مصلّی تو دائم • فلا نحصی الثنا والعجز قائم •

وبعد الصلوات الشریفه بهر یوم یدیشر یوز کره ذکر الله ایلیه•
وذکر الله کرچه کلمهٔ توحیده وغیریه شاملدر• ولکن عند القوم
غالبا کلمهٔ طیّبهٔ توحیدده استعمال اولنورکه لا اله الا الله در
زیرا افضل الاذکار لا اله الا الله• سوجبجه انی کلمهٔ طیّبه یه
تخصیص ایدر• وافضلیتی بودرکه یعنی ذکری نفی واثباته
مشتملدر• زیرا نفیده جمیع صفات سلبیّه داخلدر• شولسببدنکه نفی لا تعیّن عالمنه اشارتدر• بو عالمده ایسه
تنزیهدن غیری نسنه اعتبار اولنماز• واثباتده جمیع صفات
ثبوتیه مندرجدر• شول معنادنکه اثبات تعیّن عالمنه رمزدر•
بو عالمده ایسه معتبر اولان تحمیددر• ولا تعیّن بودرکه
اوراده خصوص مرتبه اعتبار اولنماز زیرا• والله غنی عن
العالمین• مقامیدر• وتعیّن بودرکه اوراده خصوص مرتبه
اعتبار اولنور• الوهیت وربوبیت کبی زیرا• الحمد لله
رب العالمین• مرتبه سیدر پس بوندن فهم اولندیکه هو هو
والله الله دیو ذکر اتمکدن لا اله الا الله دیو ذکر اتمک افضلدر•
زیرا هو هو لا تعیّنه ناظردر فقط• والله الله تعیّنه دائردر فقط•

بوجهتدن ذکر جامع افضل اولدی• وجلالده اولان
حلقه کرچه ضمیر دکلدر• بلکه حرف اصلیدر ولکن صورت ضمیر
وهاده اولمغله• هویه اشارتدر• بو یوزدن لا اله الا الله ده
هو ایله لفظهٔ اللهک مجموعی بولنمش اولدی• وهو ضمیر اولمق
اسمیتی منافی دکلدر• زیرا مضمرات اسمادندر حروفدن دکل
علی الخصوص عند الصوفیه هویّت الهیّه یه دلالت ایدر اسم
مخصوصدر• ولا مناقشة فی الاصطلاح• بوجهتدندرکه اوزرینه
الف لام ادخال ایدوب عالم الهو دیرلر• عالم الهویه معناسنه
وهودن مراد الله اولدیغی• الله لا اله الا هو• وامثالندن
مأخوذدر• پس هو هو دیمک اوا ودیمکدر دین جاهلدر زیرا
ذاکرک ضمیرنده مرجع ضمیر اللهدر• زیرا ما سوی معدومدر
ومعدوم لا شیء در• پس موجود حقیقی یه نیجه مزاحمه ایدر
عجب در اهل رسومک حالی که اثبات واجب ایدوب ما سوی
اوهام وخیالاتدر دیرلر• نیجه خیالات ایچنده قالوب
بلدکلرندن بلمزلر• ولا ادرییه مذهبن طوترلر• مع هذا علماء
ظاهردن دخی چوق کمسه لر امام رازی وامام سیوطی وعصام
وامثالی کبی هونک جلاله معناسنه اسم اولدوغنه ذاهب
اولمشلردر• هله بو محل تحقیقده تدقیق اقتضا اتمز عارفه اشارت
مذکوره کافیدر سؤال اولنورسه که کلمهٔ توحید بهر یوم ادنی الامر

یدیشر یوز کره احصا اولنمق نره دن مأخوذدر که قرآن مجید
اکثارا یدر نتکیم کلور یا ایها الذین آمنوا اذکروا الله ذکرا
کثیرا وسبحوه بکرة واصیلا حد کثرت ایسه مضبوط دکلدر
زیرا اقل الجمع الزوجی ایکی واقل الجمع الفردی اوچدر واکثرینه
نهایت یوقدر جواب بودر که یدی یوز کمثل حبة انبتت
سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة سری اوزرینه واردر
پس توحید حبه مرتبه سیدر که اسماء سبعه یی مشتملدر
وهر اسم بر سنبله کبیدر که سنبله یوز دانه یی مشتمل اولدیغی
کبی اولدخی یوز اسمک سرینی متضمندر یدی کره یوز ایسه
یدی یوز ایدر بو جهتدن ادنای ورد یدی یوز اولمق
اقتضا ایتدی چونکه مات مرتبه سن کذا ایده الوفه نهایت
اولماز ایچون ذکرک کثرتی ایچون عدد تعیین اولنمدی
شو قدر واردر که صوفیه دن ارباب بدایت اولنلر محافظه
اوقات ایدیجک شبانروز توحیدی یتمش بیکه دک احصا
ایدرلر واکر احصا ایتدکلری اسماء مفرده دن ایسه یوز یکرمی
بیکه دک چکرلر کیدرلر واصحاب نهایت اولنلر محفوظ
الانفاس اولملغله هر بر نفسلری بر تسبیح وهر تسبیحلری
مالا یعد ولا یحصی مرتبه سنه بالغ اولور بو معنایه بر ولی
بر کونده اهل ارض وسمانک عبادتنی قدر عبادته قادر اولور

یعنی

یعنی اخلاص قویسی جهتندن مراتب مات والوف تضعیف
اولنور جلاله نک سری اوزرینه جریان ایدر زیرا الله تعالی نک
ذات وصفاتی متناهیه دکلدر بو سر عظیمه دائردر که انسان
کامل جنته حبیله داخل اولور یوخسه کندی حبیله دکل زیرا
کندی حبیله کون ومکانه صغمز وبویله ایکی مکانده لامکانک
وضیقده وسعت بولورلر ایچون جنانده اولان سیر صوری
ومعنویلرینه انتها یوقدر فافهم جدا واثناء توحیدده یکرمی
اوتوز کره ده بر دفعه محمد رسول الله دیمک افضلدر وبو ایکی
کلمه نک مضموننه ایمان اجمالی دیرلر که جمیع تفاصیل بونلرده
داخلدر زیرا الوهیت حق ونبوت حقانیه یی تصدیق ایدنجک
الله ورسولک کلامنی دخی تصدیق لازم کلور وکلام
مبداء ومعادک جمیع تفاصیلنی متکفلدر وبونلر اخذ
اولنور که کلامی تصدیق ایتمین متکلمی دخی تصدیق ایتمش
اولماز اکرچه صورت ظاهره ده تصدیق واریسه ده اهل
کتابک تصدیقی کبی نتکیم تنزیلده کلور ولئن سألتهم من
خلق السموات والارض لیقولن الله بو جهتدن اهل کتاب
طائفه معطله کبی اولمش اولورلر که تعطیل عالمی صانعندن
اخلادر زیرا کلام الهی مسموع اولمیجق مدعاسی اولان توحید
وتصدیق که نبی مخصوصه تعلق ایتمشدر بو دخی ثابت اولموب

یهودی و نصرانی دیمك نسبت مجرّده اولور زیرا منكر موسی
اولان یتجه یهودی و منكر عیسی اولان نوجهله نصرانی اولور
وموسی وعیسانك ماعداسنی ردّ ایتدكلری خود ضروریدر
نتكیم نؤمن ببعض ونكفر ببعض دیدیلر بلمدیلر كه كفر بعض
ایچنده كفر كلّ داخلدر عجب مقامدر كه فهمی رشته كبی باریك
وعقول ضعیفه وپرده پوش حجاب ظلمانی اولنلره شب كبی
تاریكدر كور بو كوجك امّتی كه حرف هو كبی نفسی جمیع مخارجدن
صالدیلر وبوستان ایمان جامعدن ثمرۀ طیّبه الدیلر
بونلردر كه قل الله ثم ذرهم سرّینه ظفر بولدیلر شو قدر
واردر كه امّت مرحومه نك عُصات وخصوصا ارباب
انكاری دخی المعاصی بَرید الكفر حسبنجه طائفۀ
مُعطّله یه التحاقه ازاس رهان كبی اورتاده قدرسنی
تفاوت قالدی ای بسیار مسلمانان واركه كمربند
اسلام ایكن زنّار بند كفر اولورلر وبیشمار زنّار بندان
واركه قرب درجۀ ایمان بولورلر قنی تاج عزّت كه هاویۀ
ذلّته كوی بسان غلطان اولدی وقنی كلاه تتری كه
صانع ازل وخیّاط قدرت الذی باشقه صورت بولدی
ولكن نه جای سخندندر كه اسرار قدردندر ونه شیوۀ
تشنیع كه محلّ خوف وخطردندر

بیت

درین چمن نكنم سرزنش بخودرویی چنانكه پرورشم میدهند میرویم
وذكر ایكی وجهله دربری اهل حجابك ذكریدر كه منقطعدر
زیرا توسّط حجابله نسیان طاری اولوب رشتۀ مدد وفیض
كسسته اولور وبری دخی اهل كشفك ذكریدر كه متّصلدر
زیرا میان ذاكر ومذكوردن پرده مرفوعدر انكچون بو حاله
فی الحقیقه ذكر دخی دیمزلر زیرا ذكر نسیان مقابله سنده در
پس شول موضعده كه تجلّی دائم حسبیله نسیان واحتجاب
متصوّر اولمیه اوراده ذكر دخی اولماز یعنی ذكر امور اضافیه دن
اولمغله التوحید اسقاط الاضافات موجبنجه مقام توحید
حقیقیده كه لا موجود الّا هودر جمیع اعتبارات ساقط
اولور ونسبتلر زوال بولور وبو ذكر دائم اهلنه اشارت
ایلدوب قرآنده كلور والذین هم فی صلوتهم دائمون
وحدیثده كلور لا تقوم الساعة حتی لا یقال فی الارض الله الله
یعنی بو كلام حقیقت شعار وحكمت اشعارده تكریر جلاله اتّصال
ذكر ودوام توجّهه اشارتدر فامّا عوام علما بو معنادن ذاهل
اولوب عقلی معنالر ویرمشلردر ولكن بو مقاماتده عقل
تمشّی ایتمز ودكمه برفكر واه راك بو طریقه وعر المسلكه كتمز
بلكه بو سلوك صحیح وكشف صریح اهلنه مخصوصدر ومعنای
حدیث بودر كه قیامته دك ذكر متّصل اهلی باقیدر زیرا مدار عالم

وسبب جاودانی بنی آدمدر چونکه ظهور مهدی ونزول
عیسی ایله بو نامهٔ وجوده ختم ختام اوریله وحکمتخانهٔ سرای
سپنجدن دفتر کمال دور یله اتصال انقطاعه مؤدّی اولور
وکار عالم انجامه ایریشوب اختتام بولور شویله که میّت
بی روح نصف صورت اوزرینه قالدیغی کبی عالم دخی صورت
حیوانیه اوزرینه قالوب قیامت کبری حیوان مشرب وبهائم
طبع اولنلر اوزرینه قوپه وبو ذکر دائم اهلی هر عصرده قلّت
اوزرینه بولنور زیرا شجرهٔ عالمدن حاصل اولان میوه لرك
لبّی وبلکه دهنی مرتبه سیدر وبونلردن بری محتضر اولدقده
مقامنه قائم اولمغه مستعد هر کیم ایسه حاضر اولور
ومحتضرك نفسنك خروجیله حاضره نفس رحمانی دخولی
بر اولور یعنی آن غیر منقسمده اتصال بولور وبو تسلسل که
سرخلافتدر قرب قیامته دك وجه مذکور اوزره اتصال
وامتداد اوزرینه دیر بیت منّت خدایه کلدی یتشدی بو طفل دل
مجنون ووامق اولمدیلر بیرنا خلف وار قیاس ایله ایمدی
ارباب ظاهر بو مقوله اسراردن نه فهم ایتسونلر مع هذا
ماهیان کبی دریای بی کراندن بی خبر اولوب حیرتله نیلسونلر
نتسونلر ایوسی بودر که بر عالم باالله بولمغه یول ارایوب کتسونلر
نیجه بر قیل وقال مدرسه که عمر عزیز بی حاصل کچدی ونیجه بر

تصوّرات باطله که آخر قفس درونکدن چقدی وهوایه اوچدی بیت
ایّها القوم الّذی فی المدرسة کلّ ما حصّلتموه وسوسة
بعد ذا اطوار ذکر واسرار توحید وآداب وارکان سلوکه
نهایت یوق ومجلّات ومجلّدا نه کنجایش بولنمدن چوقدر
خصوصا که بعد صلوة الفجر ضرورت قوتیه اولمدقجه کلام دنیا
وتکلّم فضولدن امساك وهنکام اشراقه دك ذکره اشتغال
اولنوب بعده ایکی رکعت صلوة اشراق ادا ورکعت اولیده
بعد الفاتحه سورهٔ شمس وثانیده سورهٔ لیل تلاوت
قلنسه برجح وبر عمره ثوابندن ماعدا دل وجانك مقام ارواح
عالیه یه عروجنه باعث وجانب مشرق تجلّیدن هبوب ناشرات
فیوضه بادی اولور فامّا فنی بو کلشندن نفحه یاب اولور
هزار وبو بو اوزرینه جان داده بر آه وزار وشولکه دیمشلر
بیت منطقی عالمده یوق بوی حقیقتدن اثر بکزر اجزای وجودك آلدیلر خاصیتی
بوندن مراد نفس بوی حقیقتی انکار دکلدر زیرا اهل ذکر
متّصل باقی اولدقجه بوی حقیقت دخی موجوددر ولکن مشاملر
مسدود وعطرسای حقیقت اولنلر دخی قلیل ومعدوددر
ع ای خواجه درد نیست وکرنه طبیب هست نتکیم دیمشلردر
الشمس شمس وان لم یرها الضریر والعسل حلو وان لم یجد
طعمه الممرور بو جهتدن توصیه ایدوب دیرلرکه بیت

عاشق شوار نه روزی کار جهان سر آید ناخوانده نقش مقصود
از کارگاه هستی یعنی بر کندن اهل درد واهل عشق اول
و بر طبیب حاذقه اتصال بول ود فرحالده نقش مقصودی
اوقومغه سعی ایله والا بر کون بو حال و بو قال کیدر ولوح
وجود سلنور و تکرار نقشه مجال قالماز بیت
از ین چه سود که در گلستان وطن دارم مرا که عمر چو نرگس بخواب میگذرد
و بیدار اولمق ود یده رمد دیده یی کشاده قلمق دخی بر حاله
سوقو فدر که کحل الجواهر ندن دیده لر روشنایی بوله
و ظلمتلر زوال بولوب هفت پردهٔ علوی نمایان اوله
و الا فی المثل حال بودر که بیت ز لجه دران علاج درد خود
جستن بآن ماند که خار از پا برون آرد کسی با نیش عقربها
و صلوة اشراقک آخری ابتدای وقت ضحادر که اقلی ایکی
رکعت واکثری سکز رکعتدر زیرا جناب نبوت فتح مکه کونی
درون کعبه ده وقت ضحاده سکز رکعت نماز قلدیلر و بعد
صلوة المغرب آلتی رکعت صلوة اوابین دخی اثر صحیح ایله
ثابتدر واکا مداومت ایدنلر کویا ما بین العشائینی احیا
ایدوب زمرهٔ اهل غفلتدن بیرون اولور و صلوة تهجدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم و ترله اون اوچ قیلورلردی
انکیچون انتباهه اعتمادی اولانه وتری سدس اخیره تأخیر

اتمك

اتمك مسنوندر واکا وتر اللیل و صلوة مغربه وتر النهار
دیرلر زیرا آخر نهاره متصلدر و نوافلده صلوة تهجددن
افضلی یوقدر زیرا بستر راحتده غنوده اولان نفسی
اقامتده مجاهدهٔ عظیمه اولدوغندن ماعدا محل منسوخده
واقع اولمشدر یعنی اوائل اسلامده تهجد فرض و صکره
منسوخ اولوب نافله اولمق اوزره قالدی و فرض یرنده
نافله واقع اولمق نافله یرنده نافله دن افضلدر یوم
عاشورانك صومی کبی که فرضیتی منسوخدر بو جهتدن صومنده
شرف زاید و ثواب وافر واردر و بو اذکار قولیه و اوراد
فعلیه قول شارعله ثابت اولمغله معمول بهدر زیرا شولر که
غیرك تعیینندن اوله مردوددر مکر که اشارت نبویه ایله اوله
حزب البحر و ورد شیخ وفا و ورد سید یحیی و ورد بهاء الدین
العاملی و ورد حضرة ختم الاولیاء قدس الله اسرارهم
و امثالی کبی مع هذا بونلرك تراکیب و الفاظی کتاب
و سنتدن مأخوذدر و بر کسه نك اوزرنده قضادن
دینی وار ایکن نافله یه مسارعت اتمك اتباع هوادندر
زیرا دینله صدقه برد کلدر نافله ایسه صدقه کبیدر پس
نوافلك حسن اداء فرائضدن صکره در و مؤمن اوزرنده
دین اولمق روا د کلدر بلکه اللهم اقض عنی دینی و فقنجه

قضاء دين لازمدر كرك دينى وكرك دنيوى والارواح
عاليه انك جنازه سنه حاضر اولمازو نمازن قلمزلر
ومؤمنه كركدركه انفاس واوقاتنى اضاعت اتميه والا
الذين خسروا انفسهم ده داخل اولور واىام فاضله وليالئ
شريفه يى بقدر الطاقه محافظه واحيا ايليه ويوم خميس
يوم عرض اعمال ويوم اثنين يوم ولادت رسول الله اولمغله
صومى مستحبدر ورجال طريقت الى الآن رعايت ايدرلر
وبلكه صوم دهرله مقيّد اولورلر ودوام وضوء وسعت
رزقه سببدر خصوصا كه باطنى انجاس اخلاق وارجاس
تعلقاتدن تطهير اتمك انواع فيوض واصناف عوارف و
عواطفى مستجلبدر وانسان استاذينه اعتراض اتمك
عدم فلاحه مؤدّيدر خصوصا كه بيعت كرده اولديغى
شيخى مطلع انوار حق ومنبع انهار فيض مطلق اولمغله
معارضه سى باعث ظلمت دل ومناقضه سى موجب انقطاع
مدد الٰهيدر مرآت كه منكسر اوله صورت بولمسى دشوار اولور
زيرا بكيدن طبخه محتاجدر وشيخك مريده ضرورتى يوقدر
بلكه امر بالعكسدر وديمشلردركه نفس شيخك وخدمت
مريدكدر پس خدمت نقدر خلوصاته اولملودركه مغناطيس كبى
جذب نفس ايليه وسرّ نفسنه ايرووكى اربابنه معلومدر زيرا

جميع

١٠٤

جميع عالم حيات جودر و نفس صبا صورت حياته سبب اولدوغى
كبى نفس پير دخى معنئ حياته طريقدر انكچون ديديلر كه
تارك الورد ملعون يعنى ورد اودركه مستلزم وارد اوله
پس شول وردكه صميم قلبدن اولميه ويا خود عن اصل
متروك اوله حكم واحدده دركه اثرى انقطاع مدددر اشته
ملعونيتدن مراد بودر زيرا ملعون مطرود ومبعود
ديمكدر درجه فيضدن سقوط فوقندن دخى مطروديت ندر
وسالكه لازمدركه فضولدن سكوت ايليه وذكره اشتغال
كوستره ومذاكره ماسوايه رخصت ويرميه مكركه اعتبار
اعتبار ايچون اوله وورع كه ترك شبهاتدر دع ما يريبك
الى ما لا يريبك موجبنجه محاسبه نفسى اوزرينه اوله
وهر يرده شبهه ايله عمل اتميه اكرچه علما ديمشلردركه
اليقين لا يزول بالشك ولكن هنر بودركه هر شكى يقينه
تبديل ايليه واعتقادده راسخ اوله شويله كه جبال راسيات
اوزرينه تحميل اتسلرينه بلا به اوغرادق بو بازكرانله ديميه
زيرا امتحان الٰهيدر بلكه دفع وتنزيلي ايچون دركاه كبريايه
تضرّع ونياز ايليه والا مكابره ربوبيت اتمش اولور
ودعا ايدوب اللهم انى اسألك العفو والعافية والمعافاة
فى الدين والدنيا والآخرة ديه ومزيد علم الٰهى طلب ايدوب

رب زدنی علما وحکمة وبرا وبرکة دیمکدخی عادتی اوله
ومکر الهیدن آمن اولمیوب حسن خاتمه طلب ایلیه که رضاء
تام و أنس سالا کلام ایله وداع عالم فانی قلمقدر که
خلافی غضب و وحشتدر و وارد اولدیکه انما العبرة
بالخواتیم یعنی هر شنه ده عبرت خاتمه دددر اللهم اختم
لنا بالخیر والحسنی والزلفی بجاه النبی الحبیب المصطفی
وآله وصحبه اصحاب الوفاء والصفاء هذا وقد تم
کتاب السلوک فی العشر السادس من الثلث الثانی
من السدس السادس من النصف الاول من العشر
الثالث من العقد الرابع من المائة الثانیة من الالف
الثانی من الهجرة النبویة وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله وصحبه اجمعین وعلی جمیع الانبیاء
والمرسلین والحمد لله رب العالمین

تمت هذه النسخة الشریفة اللطیفة بعون الله تعالی وحسن
توفیقه من النسخة التی هی خط المؤلف رحمه الله تعالی
علی ید الغریب المحتاج الی الله المجیب صالح بن ایوب
الادرنه وی غفر الله ذنوبها فی اواسط ذی الحجة
الشریفة فی سنة مائة وثلاثین وثمان بعد الالف